

DƯƠNG NGHIỄM MẬU

Trái nổ
trong miệng

alw

Trái nổ trong miệng

Đường Nghiễm Mậu

trái nỏ
trong miệng

Dương Nghiễm Mậu

Bìa: *Balu*

Nguồn: *Thư Quán bản thảo*

trái nổ trong miệng

DƯƠNG NGHIÊM MẬU

Tuần báo văn học nghệ thuật

KHỞI HÀNH

số 107 – 128

03-6-1971 - 28-10-1971

1

Trực thức dậy thấy mình khỏe khoắn, mấy ngày phép đã trôi qua, công việc tìm kiếm người bác không có kết quả, chàng thần thờ không biết phải làm gì cho hết những ngày còn lại, chàng tự nghĩ: nếu không có Thắng thì chắc mình phải ở trong đồn cảnh sát trong những ngày về phép. Trực nhìn chung quanh phòng, không có một ai, nắng trong vắt ngoài cửa sổ, ngoài trời một miếng nền trời trong xanh óng ả,

những cành me với lá xanh non, mùa mưa đã trở lại với Sài Gòn.

Thắng đã đi đâu? Trục nghĩ chắc đã trưa, chàng đi vào phòng mở nước tắm, thay quần áo, đứng trước tấm gương lớn, Trục thấy mình như sáng sủa hơn những ngày trước, đứng ra cửa sổ nhìn xuống đường phố những sinh hoạt, Trục bỗng thấy một niềm vui bé nhỏ, niềm vui của một buổi mai thức dậy với sự lười biếng không tên gọi, đã lâu rồi mình mới được sống một buổi sáng thanh thoi. Những phiến lá me nhỏ bé, xanh non tươi mát trong cơn mưa nhỏ buổi tối qua còn đậu trên thành cửa sổ, tiếng con chim sâu kêu đầu đó trên ngọn cây xanh, phía dưới thấp, hàng rào với cây bông giấy không có hoa, lối đi nhỏ bên hông nhà, hai cây hoa sứ lá xanh đen và những bông hoa trắng lớn đầy vẻ tinh khiết...

Sao Thắng lại được sung sướng như thế. Trục lấy bao thuốc châm một điếu. Nếu mình có một người để đi thăm chẳng hạn. Không. Tôi không có ai trong thành phố này. Tôi như một người khách trọ. Tôi nhớ lại những ngày học trung học với Thắng. Thắng không phải là bạn thân nhưng hai đứa cùng ngồi một bàn, cũng có đôi khi đi chơi với nhau, khi đó tôi không bao giờ nghĩ rằng có lúc tôi sẽ ở nhà Thắng, nhà ba tầng và một đời sống giàu có.

Cánh cửa mở, giọng Thắng phía sau:

– Dậy rồi hả, mình nghĩ cậu nghỉ chỉ để ngủ, thôi bây giờ mình sẽ soạn thảo chương trình cho cậu có tất cả mọi mục, chịu không.

Giọng Trục buồn bã chua chát:

– Cậu muốn làm gì mình thì làm, tôi bán đời tôi cho cậu đấy...

Thằng cười vang hồn nhiên:

– Thôi cho đặt cọc đi, bây giờ thì chưa cần, hết chiến tranh mình định mở một công ty buôn đàn ông lúc đó đàn ông chắc đắt bằng vàng.

– Đặt cọc như vậy e cậu hết vốn, mình chết hay què quặt thì sao?

– Ừ nhỉ, chết hổng hết, què quặt chưa chừng cũng còn được... thôi đùa chi nghe lắm quá.

– Thật đấy chứ đùa gì, cậu nhớ coi bây giờ có ai là thoát đi lính, mà đi lính thì phải chết chứ, chiến tranh cứ thế này kéo dài tất nhiên phải chết nhiều, trong khi con gái đàn bà thì không phải chết như vậy thì tất nhiên phải thừa... Buôn

đàn ông, nghe cậu nói ý kiến ấy thật hay, đừng có để ý kiến vàng ấy lọt ra ngoài không chừng bọn tư bản Mỹ nó chộp được thì mất làm ăn...

– Thôi để ý kiến đó, mình hãy nghĩ tới chương trình buổi sáng nay đã, mình xuống phố đi.

Thắng đứng trước gương sửa lại áo quần chải chuốt, Trục nghe thấy Thắng hát. Trục nhớ lại những buổi sáng thức dậy nơi tiền đồn, đứng ra ngoài bờ ruộng nhìn mông bốn phương trời rồi xuống dưới quán bà Tư kêu một ly cà phê đen nhỏ, thứ cà phê chỉ còn lại vị chua đắng không còn hương vị cà phê, cũng có những buổi sáng bọn chàng uống rượu để sau đêm đi kích lạnh cóng trở về. Trục đứng trước gương nhìn mình cảm hại buồn rầu. Hai người lặng lẽ ra khỏi phòng ra phố.

Thắng mở cửa xe cho Trục, chiếc xe cũ gọn gàng sạch sẽ, Thắng mở máy và chiếc xe chạy nhanh trên con đường buổi sớm mai những sinh hoạt đang bắt đầu của Sài Gòn. Thắng nhìn Trục:

– Thật may, nếu cậu về chậm một tuần nữa thì không có mình ở nhà, mình sắp đi rồi.

– Đi đâu vậy?

– Đi Mỹ học.

– Thích nhỉ, thế cậu đi trong bao lâu?

– Chưa biết, được đi là hay rồi, mình đi bao giờ yên mới về chưa chừng, mình có ông bác họ hiện đưa cả gia đình sang sống ở bên đó. Cậu tính ở lại đây làm gì, học hành không được, mà dù thế nào rồi cũng phải đi lính, tương lai đâu có bảo đảm, vì vậy ba má mình đã lo để đưa

mình đi, công việc xong hết rồi, tuần này mình được chơi thả cửa trước khi đi, gặp cậu thật là hay. Trong số bạn học cũ đâu còn ai.

– Thăng Luân; thăng Trạch chết rồi.

– Thế hả tội nghiệp, có thăng Bách, tôi gặp nó đã có hai con, thăng Lương đi dạy đã có vợ, lúc trước có thăng Uyển ở nhà thì thỉnh thoảng còn đến mình chơi, sau nó đi đâu biệt tích, mãi mới biết nó được học bổng đi Úc rồi, cậu thì tôi nghe bọn nó nói chết ở dưới Châu Đốc... Có lẽ trong số bạn bè cậu là thăng cực nhất nhì...

Trực nhìn ra phố mỉm cười khi nghe Thăng nói, Trực quay lại:

– Cậu là thăng sung sướng.

– Thì mình cũng có chút may mắn,

mà đã biết đâu, những chuyện ấy hãy bỏ đi, trong những ngày nghỉ phép cậu không có chương trình gì à?

– Chương trình gì? Có lẽ mình sẽ cố kiểm ông bác cho ra, may là không ngủ trong bót cảnh sát, gặp cậu thật là may.

– Thế thì được rồi, mình sẽ làm tài xế cho cậu, mình sẽ cho cậu biết thế nào là Sài Gòn.

Chiếc xe chạy giữa phố xá, một lúc sau đậu lại, một tiệm ăn đông đảo, Thắng quay kính xe, bước xuống, Trục xuống theo. Hai người bước vào tiệm ăn sáng. Thắng kêu phở, mỗi người một ly cà phê sữa, không khí ngọt ngào và đầy ắp tiếng người chộn rộn. Thắng nhìn quanh:

– Đây là tiệm phở ngon nhất Sài Gòn đấy.

– Cả năm tôi không được ngủi thấy mùi phở.

Trực mỉm cười chua chát. Thắng lấy đĩa lau bằng những tờ giấy trắng nhỏ:

– Nói gì nghe tội nghiệp, đừng làm mình ăn mất ngon chứ. Lính tráng cực thật.

Câu nói của Thắng chuyển hẳn đi. Trực bỗng thấy mình như lạc loài. Cả năm không mùi phở, điều ấy đối với người dân ở những thị trấn nghe khó chịu. Nào ai hiểu được.

Những ý nghĩ không đâu lại tràn tới. Trực lặng lẽ gấp những miếng ớt đỏ bỏ vào tô phở khói lên nghi ngút. Người ta sống sung sướng như thế đó bọn bay, buổi sáng thức dậy, rửa mặt, đánh răng, lên xe tới tiệm với tô phở thơm ngát,

với cà phê đặc sánh, làm sao để người ta không mập mạp trắng trẻo, trẻ đẹp, làm sao để người ta không vui sống, không tươi cười,..

Trực nhớ tới Mạnh, tới những bạn đồng ngũ, tới ông già chịu chơi. Thôi nghe bọn bay, ta ăn uống thay cho bọn bay bất hạnh, ta đại diện cũng đủ rồi, mà có lẽ ta không trở lại nơi đó nữa, trở

lại làm gì, sống một ngày, một tháng rồi chết cũng được kia mà, sống như ở nơi đó cho tới khi chết già nào có ích gì. Trục nhìn quanh: những mái tóc chải mượt, những cái mặt láng bóng, những con mắt láo liên, những cái bụng bự, những áo quần chải chuốt... sao người ta sung sướng béo tốt thế, ở đây nào có chiến tranh, cực khổ, buồn rầu, ở đây những phương cám béo bồ cho bầy heo... Tôi cũng muốn trở thành một con heo.

– Ăn đi chứ, nghĩ gì vậy?

Trục nhìn Thắng mỉm cười:

– Mình nghĩ tới những con heo.

– Dưới đơn vị cậu nuôi heo à? Bây giờ nuôi heo nhiều tiền lắm.

- Đâu có, dưới mình họ nuôi muỗi.
- Giỡn hoài. Mình có thấy ở Chợ Lớn họ nuôi giò thì có.

Trực lợm giọng và muốn nôn. Những con giò trắng ngọ ngậy như bống hiện ra, thời gian những ngày sống trong quân trường và chiếc cầu tiêu lộ thiên. Trực rót miếng nước uống và châm cho mình liều thuốc. Thằng đang nhăm nháp cà

phê. Tính tiền, đứng lên ra khỏi tiệm.

– Mình làm gì bây giờ?

Trực bỗng thấy mình như rơi hẫng vào khoảng không. Làm gì bây giờ? Thắng mở cửa xe, cho đĩa nhỏ hai chục. Chiếc xe chạy trong những con phố. Những áo xanh áo đỏ, những chiếc váy cao quá đầu gối, những mái tóc giả, những quần áo hở hang... Trực bỗng không biết nói chuyện gì với Thắng. Thắng cười cười nói.

– Ở dưới tiền đồn cậu nhớ gì nhất?

– Chẳng có gì để nhớ...

– Thật sao, thế còn đàn bà?

– Thèm chứ không nhớ, đàn ông ở với nhau trước nhất là ăn, ăn xong thì mới đến đàn bà... Cả năm không biết

mùi đàn bà. Bọn bạn nói về nhớ thử máy, e liệt dương rồi chưa chừng.

Thắng cười vang:

– Được rồi, vậy trong chương trình sẽ ghi mục này.

2

Chiếc xe đưa Trục, Thắng lên trung tâm thành phố, gửi xe rồi đi dạo. Hai người vào khu thương xá, Trục tò mò nhìn vào những cửa hàng, phần lớn là bán mỹ phẩm cho đàn bà, Trục cười thầm nhìn những phụ tùng mà giống cái trong các thị trấn dùng tới, vú giả, tóc giả, lông mi... những chiếc quần lót thêu thùa diêm dúa. Thắng nói:

– Cậu lạ những thứ ấy à.

– Là chứ, mỗi lúc mỗi tiến bộ hơn, một lúc tối tân hơn... Tôi nghe bọn nó nói bây giờ người ta chế cả được những cái giống cho người ta dùng, một thằng nó cho tôi coi một cái giấy quảng cáo in hình cái giống của đàn ông, có tới mấy cỡ to nhỏ khác nhau, nó bảo ở Saigon bây giờ cũng có bán cũng như cái máy làm cho vú to ra ấy...

– Ông nội này nghĩ tới toàn chuyện bậy, thôi quên đi, hãy nhìn con gái đàn bà ăn mặc đi diều kia thì biết, khoái không?

– Điệu này làm hại sức khỏe, tất nhiên với bọn khố rách như tôi, chứ người ta thì đã có rượu sâm, có trứng gà, có đủ thứ hết, người ta ăn rồi nôn bỏ ra để ăn tiếp cơ mà.

– Cậu nghĩ sao?

– Đốt.

– Đốt hết?

– Đốt hết, đứa nào chạy ra cũng quăng vào.

– Cậu quá khích, trong cái tốt cũng có cái xấu chứ, và ngược lại.

– Tôi không tin, thị dân sa đọa rồi. không cứu được. Họ vô nhân đạo, không được phép sống nữa. Nếu...

– Sao lại nếu?

– Nếu tôi cầm quyền...

– Thật là phước cho người ta, hoặc là bất hạnh cho người ta.

Trực cười vang động giữa đám đông, nhiều người tò mò nhìn về phía hai người. Trực nói giọng nghiêm trang:

– Bất hạnh cho họ.

Trực theo Thắng đi từ cửa hàng này tới cửa hàng khác ngắm nghía, trên phố, những người đi qua đi lại với áo quần sắc sỡ, diêm dúa khiến Trực như muốn chóng mặt. Ai bảo nước này đang có chiến tranh. Trực giật mình về tiếng gọi giật ở phía sau:

– Thắng, Thắng...

Hai người quay lại, một thanh niên tóc dài quá gáy, xoa xuống trước trán, chiếc áo thun dài bó sát người, chiếc quần rộng ống, chiếc thắt lưng lớn bản đứng trước mặt:

– Moa lại nhà không gặp, tối lại nhà nghe, bọn này tổ chức bum nhớ nghe, nhiều ghê hay lắm.

Hắn vừa nói vừa cười nhe hàm răng trắng trong chiếc miệng rộng.

Thắng mỉm cười:

– Bọn nó hốt cho bỏ mẹ.

– Yên chí đi bồ, bọn này chuẩn bị kỹ rồi không sợ gì cả, có cảnh sát gác cho bọn mình cơ mà. Nhớ nghe.

Không chờ trả lời, người thanh niên bỏ đi với đám bạn đứng lại phía sau, đó là một tốp những thanh niên thiếu nữ ăn mặc lạ mắt.

Trực há hốc miệng nhìn Thắng.

– Cậu cũng có những bọn bạn hay nhỉ.

Thắng lắc đầu:

– Cho biết, bọn nó ở trong băng mà, lại quen với gia đình, nó là con một nhà giàu, em một ông luật sư hiện là một người được coi như nhà chính trị đối lập mà vợ thì mở ba ở ngay đường Tự Do...

– Thế là thế nào?

– Cậu đừng hỏi, mình không trả lời được đâu, kỳ lắm. Trong xã hội của mình ai chết, cứ chết, ai sung sướng cứ sung sướng, ai tham nhũng cứ tham nhũng, kẻ có tiền thì mọi chuyện đều được giải quyết, có tiền thì có địa vị, danh tiếng từ đó thu về những đặc quyền, con cái họ được học, được xuất ngoại, giữ những vai trò trọng yếu, còn anh, anh không có tiền thì anh ráng chịu. Mình sống trong giới đó mình biết hết...

– Vậy cậu cũng chấp nhận như thế sao?

– Vậy cậu bảo mình làm sao, cả xã hội nó chấp nhận như thế mà. Làm gì có trắng có đen nữa. Không có tiền bạc thì cũng có nghĩa là không có phẩm cách. Lễ nghĩa liêm sỉ là một thứ quảng cáo bán rao trên báo chương. Thang giá trị được định đặt do nơi tiện nghi một con người sử dụng. Để đánh giá một người thiên hạ nhìn quần áo nó mặc, xe nó đi, nhà nó ở... Những gia đình trong thành phố trưng bày chạn bát, tủ lạnh, hình cỏi truông ra phòng khách.

Hai người đã bỏ phía trên đi xuôi về phía chợ, lách giữa những sạp vải, quán sách, Trực nhìn thấy nhiều sách báo trưng hình lõa thể, ngay nơi khe giữa hai quán sách Trực rùng mình nhìn thấy một người cùi cụt cả tay đang giơ ra xin tiền. Người đi qua đi lại chen vai thích cánh. Trực ngạc nhiên nhìn những thiếu

niên đứng lại giở những sách báo khiêu dâm. Thắng chỉ vào nói:

– Đây là viện trợ văn hóa của Mỹ.

Trực cười. Khi tới góc đường Trực dừng lại trước sự mời chào của một cô gái với mấy cuốn sách trên tay. Trực nhìn chiếc xe đậu bên treo nhiều hình ảnh: đó là xe của Tin Lành đi bán sách giảng đạo. Trực nói với Thắng.

– Đây cũng là viện trợ của Mỹ.

Đi hết một vòng, Thắng quay trở lại. Khi đến bên một ngôi nhà với mái hiên rộng bày rất nhiều tranh bán cho người ngoại quốc, nhìn hình những cô gái khỏa thân vẽ trên nhung bày bên cạnh hình Chúa Trời thành từng hàng. Trực nói:

– Chúa ở khắp mọi nơi và cũng trở thành một món hàng.

– Coi chừng, ăn nói như vậy có lúc bị đập vỡ đầu. Mình đi kiếm cái gì uống.

Hai người bước vào một quán nước sang trọng ở góc đường, ngồi vào chiếc bàn nhỏ áp ra ngoài cửa kính, từ đây Trục có thể nhìn thấy vườn hoa trước mặt, những ngôi nhà cao, con đường rộng và những người qua lại ngoài lề đường. Chung quanh Trục những người ngồi đây vẻ nhàn nhã. Bốn người quần áo lớn, thắt cà vạt mặt láng bóng đang vừa cười vừa nói to tiếng vẻ hài lòng. Một cặp trai gái ngồi phía chót im lặng, cô gái đang hút nước trong chiếc ly cao; hai thanh niên tóc dài, áo cổ lớn cười huyên náo; bên cạnh là hai lính Mỹ ngồi với hai cô gái trông trẻ trung duyên dáng với tóc dài óng mượt; còn lại là hai người đàn ông trung niên, để râu dài đang đọc báo;

Thắng nói với Trục khi người hầu bàn đến bên:

– Uống gì?

– Cho bia 33.

– Hai chai.

Người hầu bàn đi, Thắng bỏ thuốc ra hút, Trục hỏi:

– Sống nhỉ, đời sống sống thật, bộ quần áo mình mặc không thích hợp nơi này.

– Ăn nhậu gì, đây là nơi các chính khách thành phố, nhà báo gặp gỡ nhau, nơi được gọi là trung tâm phát thanh Ca ti na... Mọi chuyện đều được bàn ở đây, những áp phe lớn, truyện ông này ngủ với bà kia, chuyện hối lộ tham nhũng, truyện cải tổ chính phủ, chuyện chiến

tranh hòa bình...nghĩa là đủ hết, mọi tin đồn...

– Khiếp nhỉ, thế mà mình ngồi.

– Sài Gòn tự do mà, bây giờ đâu có gì cấm cản, xưa kia có những chỗ chỉ dành cho những hạng người nhất định, nay thì không, ai cũng có quyền hết. Đây là đường Tự Do cậu phải nhớ thế. Đầu đường là nhà thờ, cuối đường là nhà hàng nhảy múa mỗi đêm, hai bên thì đủ thứ hàng, đủ thứ nhà, từ nhà ăn tới ba, tới nhà hát...

Cứ đi suốt con đường này cậu đủ thấy sự sa hoa của thành phố và sự trái ngược của nó với mọi hình ảnh: những kẻ ăn xin, những gái điếm và những kẻ sang trọng cùng với lính Mỹ, ô đủ thứ hết... Đó là hậu phương của các cậu, đó là điều mà cậu đang bảo vệ, cậu nhớ lấy,

hậu phương có những gái điểm hát ông
ổng mỗi ngày nhớ người chiến binh,
thương người tiền tuyến, sướng nhá...

– Thôi đi cậu đừng chửi tôi, tôi mà lại
bảo vệ cái ổ điểm này sao, cậu nên chỉnh
lại, chắc chắn bọn này không chiến đấu
cho điều cậu nói.

Hai chai bia trước mặt, Trục uống
một ngụm, Trục nhớ tới những người
bạn. Mình cũng đến đào ngũ mất. Qua
bao năm từng lê gót đi ăn mày... Câu
chuyện từ một khởi đầu, những biến
đổi từ gần ấy năm chừng như vẫn còn
in trong trí óc chàng, Trục nhờ tới bác
Ngọc, câu chuyện từ một buổi lên đường
đã xa. Bác Ngọc nói:

– Chúng ta chết vì lãnh đạo, trong
một nước chậm tiến chỉ có thể trông vào
lãnh đạo, lãnh đạo hỏng thì dưới hỏng

không cứu được. Và như thế đám đông sẽ phải trải qua một bài học bằng đau khổ. Không thể lấy lời mà nói, mà dạy được. Vì những kẻ nói dạy kia không có đức, không có hạnh. Nói không ai nghe. Như vậy chỉ làm khổ hạnh làm người ta trưởng thành, như thế thì đau khổ còn triển miên... Phải đốt đi hai thế hệ nữa. Dân mình không chấp nhận, không muốn sống trong chế độ cộng sản nhưng dân chúng cũng không muốn sống trong sự thối tha.

Nhưng khốn nỗi người dân không còn quyền để lựa chọn một cái nào khác nữa ngoài hai con đường đó. Chỉ còn là những màu sắc khác nhau giữa đau khổ. Cả trong hai khuôn mẫu đều phi nhân bản, đều ám sát phẩm cách. Bên này một tự do còn lại: tự do không làm gì và tự do chết.

Bắt đầu từ đâu? Từ trên xuống? Không có được. Từ dưới lên? Phải có thời gian. Còn cuộc chiến này? Bất tận vì nó không còn thuộc về chúng ta, chúng ta chỉ còn được sử dụng.

Những người cộng sản nói tới nhà nước, nói tới dân tộc, thực họ không còn được quyền nói tới những cái đó. Họ không có nhà nước. Như vậy có nghĩa chúng ta sống, chịu đựng để chết sao?

Bác Ngọc cười buồn, giọng nói xa có ẩn giấu những buồn nản:

– Phải làm một cái gì, phải tin tưởng...

Từ ngày ấy tới nay sao không thấy Bác Ngọc làm gì, bác còn tin tưởng không? Bác đã làm gì từ bấy đến nay...

3

Chai bia thứ hai đã cạn, Trục ra
dầu kê một chai nữa. Thằng
ngồi im nhìn ra ngoài trời, cơn mưa buổi
sáng đã đổ xuống, một đôi cánh én liệng
thấp nhanh thoăn thoắt rồi biến vào
những mái hiên cao. Trời đục lờ và sinh
hoạt ngoài đường chậm hẳn lại. Một đứa
nhỏ đánh giày đầu ướt nhẹp, chiếc áo
sơ mi đen bẩn không còn một cái khuy,
chiếc quần lót nhỏ.

Nó đứng nơi cửa nhìn vào dò xét với đôi mắt tinh quái. Nó đẩy cửa bước vào thật nhanh và ngồi ngay xuống dưới chân người khách ngồi bên Trục, không chờ đợi, nó lau đôi giày, người kia nhìn xuống, bỏ chân ra và tỏ vẻ khó chịu, thằng nhỏ ngừng lại, nó bò ngay sang chỗ Trục. Nó chưa kịp làm gì thì người hầu bàn đã ra, đá thằng nhỏ, nó ngó cười rồi vội vàng bỏ chạy ra ngoài cửa. Tôi cũng không thiết đời tôi nữa. Trục uống cạn ly bia. Tôi nhiều lúc cũng không còn thiết sống nữa.

– Cậu có thấy hứng thú không?

– Hứng thú cái gì?

– Hứng thú sống.

Nụ cười lạc quan:

– Sao lại không.

– Thế thì tuyệt. Nhiều lúc mình cũng không biết làm gì đời mình. Khi còn đi học, bao nhiêu mộng tưởng chất ngất, những điều tưởng tượng trong sách vở làm mình bay bổng, mình thấy mình là một cái gì quan trọng ghê lắm, mình sẽ sống như thế này, như thế này, việc nào là thiện, việc gì là ác, mình phải làm gì để báo đáp ơn cha mẹ, trả nợ xã hội mà người thợ dệt đã cho mình áo mặc, người thợ gặt cho mình cơm, ăn, người thợ nề cho mình nhà cửa... Bây giờ thì mình thấy không nợ ai cả. Bây giờ thì mình chỉ thấy mình bị thiệt thòi, bị bóc lột, bị lừa gạt. Chiến tranh, đời chẳng cho mình sống được chút gì. Bỗng mình thấy hận với đời.

– Hận với đời tức là còn yêu đời quá, tôi sợ tới lúc mình không còn muốn hận, không còn muốn hơn thua nữa. lúc ấy...

Này, thế cậu không định lập gia đình sao, cũng lớn rồi.

– Cậu còn nghĩ được nhiều điều hay đấy, mơ mộng nhỉ, thế còn cậu?

– Mình mới ăn hỏi đây, chờ đi ít lâu về rồi tính.

– Thế hả, nhưng nếu cậu không chịu về, mà chắc gì cậu về.

– Đưa vợ qua, khó gì.

– Thật là tuyệt, thật là sung sướng.

Giọng Trục như lạc đi. Ai cũng sung sướng cả, chỉ có mình tôi không có. Bây giờ sống chính phủ nuôi, cho tiền hút thuốc, chơi gái, nhậu nhẹt, phát quần áo cho mặc, ốm thì vào nhà thương, chết có nghĩa địa riêng lâu lâu được những ông lớn tới cảm hương, đứng chụp hình

đăng báo. Như thế còn đòi gì. Cơm hàng cháo chợ, vợ nhà thổ, chết nhà thương...

– Thế cậu không yêu ai sao?

Trực phá lên cười nhìn Thắng. Hắn nhìn lên đôi mắt vô tội ngờ vực, đầy trong sáng. Yêu ai? Ừ nhỉ, sao không bao giờ mình nghĩ đến điều đó. Yêu ai, chẳng hạn thế, những mối tình nhăng cuội nào đó như những người khác. Yêu ai, câu hỏi nghe khôì hài lạc lõng vang lên đâu đó

– Cậu là một người hạnh phúc.

– Đùa hoài, ngó cậu không có hạnh phúc thật sao, không tin, ở những nơi nhà quê thiếu gì những cô gái đẹp, những mối tình mơ mộng, đâu có khó khăn gì. Tôi biết nhiều tay đi lính mà vợ con đường hoàng, khá lắm.

– Nhưng đó không phải là tôi. Lo để sống cũng đã gần chết rồi. Một thằng như tôi còn gì cho ai để ý tới nữa.

– Cậu nói vậy những người nghèo, mà đâu phải ít đều không thể có gia đình được sao, tôi không tin.

– Cậu không tin cũng có lý của nó. Nhưng thực tế với tôi thì khác. Mình như một tên thất bại, một thứ đồ bỏ rồi.

Giọng Trục nghe thảm hại. Những ngum bia lớn, Trục thấy như tay mình đã bắt đầu lạnh. Những ngày còn cắp sách đến trường. Bọn bạn bảo: con Lý nó mết mày ghê quá Trục cười với đám bạn. Tôi còn nhiều mộng ước quá, tôi vui đầu vào những mơ tưởng. Tôi coi thường con gái. Mất thì giờ, tôi vẫn nói thể với đám bạn. Lý, bây giờ tôi còn nhớ người con gái ấy trong năm đầu bậc đại

học, đôi ba lần nói chuyện, dáng người thanh lịch, nước da trắng, mặt đầy đặn, nhưng Trục không thấy gì cả. Trục thấy bức mình sau những giờ học, chiếc xe hơi lộng lẫy đến ngoài cổng trường và Lý bước lên đài các.

Tôi thù ghét những kẻ giàu có. Tôi không tin những kẻ giàu có, sung sướng có tâm hồn, có thể tôi nhầm lẫn phần nào chăng? Tôi còn nhớ in đây, trong ngày cuối cùng trước khi lên đường nhập ngũ. Trục gặp Lý ngoài hành lang giảng đường, Lý hỏi: anh Trục đi Thủ Đức hả. Trục nói: vâng. Chừng như hôm đó Lý muốn nói chuyện với chàng, nhưng chàng còn nhiều bận rộn và những lo nghĩ khác. Sao anh khinh đàn bà thế. Lý nói hôm nào. Trục cười: đâu có, có điều con gái đàn bà không thể bằng con trai đàn ông được. Bây giờ cô nào cũng

ngĩ tới xe hơi nhà lầu không mà... Đàn ông cạo cọt giềng khơi, đàn bà sâu sắc bằng coi đựng trầu. Lý có vẻ giận dỗi.

Hôm nào Thi nói: tao bỏ con nhỏ rồi. Trục nói: sao vậy. Thi buồn rầu: nàng đi với tao trên xe gắn máy, nàng nhìn xe hơi bảo tao: giá có xe hơi đi thì mình đâu có ướm. Tao bỏ luôn. Chẳng lẽ mình lại rẻ hơn một thứ đồ dùng, một thứ phương tiện sao, những kẻ có lòng đã chết hết rồi. Trục cười: tao biết thân tao mà. Tôi biết tôi cay đắng với đời sống quá lắm. Nào tôi muốn thế, chính là đời sống dạy tôi thế. Dạy bằng bài học cay đắng, bằng sự điên đảo, bằng lừa gạt tráo trở trắng đen.

– Uống nữa hay thôi.

– Cậu muốn về à?

– Đâu có, mình có hẹn chuyện này chút, cậu ngồi đây chờ mình độ nửa giờ nghe, được không, đừng đi đâu.

– Được chứ, mình ngồi đây, chương trình còn tiếp tục chứ?

– Nhất định rồi.

Thắng đứng lên ra khỏi quán. Trục kêu thêm một chai bia nữa. Bia ngon quá, tao uống cho bọn mày, tao tao uống trả thù những ngày không có bia, tao uống cho bọn Sài Gòn nó không còn một giọt nào mà uống nữa, tao uống cho bọn nó chết khát, cho bọn nó đái ra mà uống... Một người đàn ông từ đâu tới ngồi trước mặt Trục, gương mặt thiếu nảo, những sợi tóc xòa lười biếng trên vầng trán rộng những nếp gấp chạy dài, ông ta khoảng bốn mươi tuổi, người đàn ông ra dấu kêu hai chai bia, Trục lặng thinh nhìn

ra ngoài, người bồi đến, người đàn ông nhìn Trục nói giọng nhỏ lễ độ:

– Anh cho tôi mời anh một chai.

Không chờ Trục trả lời, người đàn ông rót bia vào ly cho Trục, bọt sàu tràn ra ngoài, Trục lấy ngón tay trở khuấy cục đá xoay trong chiếc ly rồi bung lên uống. Giọng người đàn ông đều nhỏ:

– Uống rượu không có bạn thì buồn, tôi trông thấy anh uống mà thích. Người ngồi với anh đâu?

Vừa nói, người đàn ông vừa nhìn vào chiếc ly của Thắng trên mặt bàn vẻ chờ đợi:

– Bạn tôi vừa chạy ra, cảm ơn ông.

– Tôi trông anh như cũng có điều gì buồn, đời thật buồn phải không anh, chỉ

có rượu, chỉ có rượu làm mình khuây
khỏa...

Vừa nói người đàn ông vừa gật gật
đầu, chiếc ly vẫn còn cầm trên tay, bàn
tay trắng mềm yếu đuối chừng như hơi
run lên. Bỏ chiếc ly xuống, một tay vuốt
cho mái tóc xuôi về phía sau, người đàn
ông lấy gói thuốc lá bát tô xanh ra châm
một điếu.

– Anh mới ở mặt trận về sao, có gì
vui không?

– Vui, làm gì có vui, ông có biết không
– Trục hơi đưa mình về phía trước gần
với mặt người đàn ông, nói giọng nhỏ đi,
hai năm tôi không ngủ thấy mùi đàn bà.

Người đàn ông phá lên cười rồi sặc,
nước mắt nước mũi ràn rụa trên mặt,
khi trở lại bình thường, người đàn ông
nghiêm trang lại:

– Thế đánh đấm gì ở đây?

– Chúng tôi chặn đường giữa U minh Thượng với U minh Hạ, đó là nơi đi đày cho kẻ bất trị, ba gai...

– Sao không trốn đi.

– Trốn, ông muốn bọn tôi làm bia cho cộng sản nó bắn à. Khùng,

Trực nghe như mình mỗi lúc một nóng nực thêm... đầu óc chờn vờn những ý nghĩ. Khu trại giữa cánh đồng mênh mông, ông già chịu chơi, những thằng bạn bất hạnh, mấy ngọn dừa cao, con sông nhỏ nước đục. Tôi không muốn trở lại đó nữa. Tôi sẽ vào nhảy dù, vào Biệt động... cái gì cũng được, nhất định tôi không trở lại nơi nhà tù tự do đó nữa.

– Nào, mình cụng một ly, mừng tình bạn tâm hồn.

Hai chiếc ly đụng vào nhau. Trục giờ cao trước khi uống một hơi cạn. Thở ra, chiếc tay áo quệt ngang.

– Ông có đi lính không?

– Không, tôi không đi lính, tôi đi dạy học, được chứ.

– Dạy học thú lắm, chắc ông thường đi nhậu nhẹt với học trò.

– Bậy, thế thì còn ra cái thể thống gì nữa, đi nhậu với nó, rồi nó rủ mình đi chọc gái, chơi điểm cũng đi à, bậy, dù thế nào cũng phải giữ lấy chút thể thống chứ. Buồn thật. Đời đáng chán hay không đáng chán, nhắc chén quỳnh xin hỏi bạn tri âm. Người xưa sống thú thật, uống rượu rồi còn thơ phú xướng vịnh nữa, tuyệt khoái, đi chơi gái thì trước đó còn hát hồng rượu chè hút sách... Khoái

thiệt, bây giờ chẳng ra thế nào. Tình đời đen bạc, vợ chẳng ra vợ, chồng chẳng ra chồng... Anh thấy vậy không. Lúc trước tôi cũng định nhập ngũ.

– Thất tình hả?

Giọng Trục nghe bông đùa sáng khoái. Người đàn ông chột trầm xuống vẻ ngậm ngùi. Người đàn ông nhìn Trục lúc lâu:

– Nếu anh có vợ có con mà vợ anh ngoại tình thì anh hành xử thế nào?

– Beng, beng ngay.

– Nhưng nếu anh thấy anh bất lực thì sao.

– Thiếu gì cách, nhờ du côn nó làm cho.

– Tôi nhờ anh được không. Con vợ
tôi...

4

Đôi mắt người đàn ông đục ngầu những tia máu lớn nhìn Trục với vẻ ngơ ngác, buồn rầu. Đôi mắt đứng im thật lâu như chờ đợi, Trục nôn nao khó chịu với tia nhìn và câu chuyện bỗng rơi hẫng vào một bất ngờ. Trục nhắc ly uống cạn, mỗi một điều thuốc ngậm lên môi nhìn ra ngoài trời và con đường buổi sáng nhạt nhẽo. Người đàn ông búng ngón tay gọi bồi kê hai chai bia nữa. Trục ngăn lại không kịp:

– Bia say gì, đáng lẽ ra mình phải uống với nhau một bữa rượu. Hậu phương tiền tuyến với nhau, phải không ông bạn...

Giọng người đàn ông đã có vẻ say. Hai tiếng hậu phương tiền tuyến làm Trục mỉm cười với mình. Thật khôi hài. Mình đánh giấc ở xa, về thành lại còn phải đánh giấc hộ nữa sao. Giọng người đàn ông trở lại nghiêm trang:

– Con vợ tôi nó hư hỏng từ lâu. tôi thương yêu nó mà tha thứ nhưng chứng nào nó vẫn tật ấy, ngựa quen đường cũ, tôi thấy không thể tha thứ cho nó thêm được nữa, anh coi nào phải một thằng gì cho cam... Anh giúp tôi được không. Nếu không thì anh giúp những đứa con của tôi. Ông thử tưởng tượng tới tình cảnh tâm trạng của những đứa trẻ khi nó biết mẹ nó là một người hư hỏng

– Tôi thấy điều này không thể giúp được ông. Tôi nghĩ sao ông không dứt khoát bằng cách để cho bà ấy sống như bà ấy muốn, còn ông thì ông lo cho con cái coi như không còn bà ấy nữa.

– Không, tôi không chịu được tình cảnh đó, tôi thể không sống được để nhìn vợ tôi làm một con điếm. Tôi phải ra tay. Tôi đã tính kỹ rồi...

Người đàn ông lấy từ dưới ống chân quần lên một mũi dao láng bóng, con dao này là một loại dao dùng để cắt bánh mì của Mỹ, có hai lưỡi, một lưỡi phẳng và một lưỡi răng cưa, mũi dao ngắn khoảng hơn một gang tay. Trục nhìn lưỡi dao rùng mình nhìn ra chỗ khác. Người đàn ông ngấm nghĩa một lúc rồi cất lưỡi dao vào chỗ cũ. Giọng người đàn ông trở lại.

– Nó là một con đàn bà hư hỏng. Anh

tính, lúc trước tôi dạy ở một tỉnh ngoài Trung, nó tăng tịu với ngay một thằng bạn tôi, bạn cùng nghề, thằng kia vốn tu xuất, vợ xấu và nhà quê mà con vợ tôi thì trước kia là hoa khôi chứ đâu ít. Nào tôi có hay biết, mãi rồi có người nói, tôi rình bắt được, ông tưởng tượng tới cảnh vào nhà mình mà vợ mình nằm trên giường, thằng bạn ngồi dưới đất sát bên giường thì ông nghĩ có điên không... vậy mà tôi làm như không, bảo chúng nó mặc quần áo rồi bảo thằng khốn kia đi cho khuất mắt. Tôi xin đổi đi nơi khác. Ông nghĩ, lúc đó mà tôi không đâm chết bọn nó thì ông tính... Nó quá trời, vào đây thì nó không thèm đi với người mình nữa, nó đi với Mỹ, với Phi luật Tân...

Người đàn ông thở dài, vuốt những sợi tóc xõa trên trán, ông mỉm cười chua chát nhìn Trực:

– Ông bạn đồng nghiệp của tôi hồi đó sau gặp lại nói với tôi như thân tình: vợ anh nó dâm quá... và hân cười cười với tôi: có vợ như vậy thật khoái, chỉ tội anh không đủ sức, đến tôi thì cũng chịu như anh thôi, cái số tử vi của anh chắc nó thế... Tôi đã đâm cho thằng cha một đâm gãy hai cái răng cửa. Cái thằng tu xuất ấy là một thằng tồi tệ, sau tôi biết nó ngủ cả với học trò của nó, anh nghĩ coi... Tất nhiên con vợ tôi thì nó hư đốn rồi. Thương nó tôi thấy chỉ còn cho nó một dao thì hơn cả. Đàn bà là cái giống gì không biết, tôi ngó bộ họ chẳng bao giờ hài lòng cả, kẻ thì ham tiền, kẻ ham đẹp, kẻ ham cái này cái khác mà hông cả đời.

Chẳng bao giờ họ hài lòng với những gì họ có. Anh thấy vậy không? Tôi đọc thấy, tới ông thánh Cam Địa mà còn khổ

vì bà vợ, tới cái ông Tôn-tôi gì đó thì đến nổi chết lạnh cũng tại vợ...

Người đàn ông nói chừng như không quan tâm tới việc người đối diện có nghe thấy hay không, người đó nói chỉ để trút những gì ở trong lòng. Trục uống bia tiếp và mong Thắng trở lại. Chợt người đàn ông nói vội vàng:

– Kia, con vợ tôi... nó đang đi lại đây, cái con mẹ mặc chiếc áo màu mỡ gà...

Giọng người đàn ông như run lên, ngoài đường, từ phía dưới đi lên một người đàn bà khoảng hơn ba mươi, dáng nhỏ, tươi tắn đang nói cười bên một thanh niên Mỹ còn trẻ, mái tóc vẫn cao vể dài các, da trắng và chiếc áo dài đẹp. Hai người tiến tới và bước vào trong quán, người đàn ông ngồi im nhìn xuống bàn, hai tay giữ lấy ly bia. Trục thấy những

ngón tay của người đó như run lên vì xúc động. Người đàn bà ngồi với người bạn trai ở một bàn phía sau, xa với bàn Trục.

– Như vậy đó, anh hiểu chứ, đã hai năm như thế, nó không còn nghĩ gì tới chồng con nữa. Ở trong thành phố này chừng như kẻ nào cũng ngoại tình cả, ngủ với bạn chồng ngủ với em, ngủ với hàng xóm, tài xế thôi lung tung hết... Tôi phải giết đi một con chien ghẻ.

Người đàn ông đứng dậy, bước ra khỏi bàn. Trục lặng im chờ đợi. Người đàn ông hăm hở đi ra cửa và biến mất. Trục chợt phá lên cười với ý nghĩ khôi hài đến trong đầu. Trong quán nước mỗi lúc không khí một ồn ào hơn, tiếng nói mỗi lúc một lớn. Trục ngắm nghía sinh hoạt phố xá. Trục tự hỏi: phải chăng chàng vừa được dự vào một sen kịch

ngắn. Trục mong Thắng trở lại. Thêm một liều thuốc nữa. Người đàn ông chợt xuất hiện đi lại từ phía sau, đôi mắt như điên dại thêm vẻ bơ thờ trên mặt, ông ta ngồi trở lại chỗ cũ hai tay bưng ly bia đưa lên miệng. Trục hiểu là ông ta đã đi một vòng và trở lại bằng cửa phía sau chàng.

– Tôi không đủ can đảm.

Giọng người đàn ông nói nhỏ vừa đủ cho Trục nghe, tiếng nói như mềm và yếu hẳn. Ông ta mím môi, đôi mắt nhìn xuống, hai tay thừa thãi giữ lấy chiếc ly đã cạn, hai vai như rung lên từng chập.

– Anh tính coi, tôi đã phải sống như thế mấy năm trời nay, ngày nào tôi cũng phải nhìn thấy vợ tôi khi đi với thằng này, khi đi với thằng khác, có khác gì nó cầm cái kim mà chọc vào mắt tôi và cười cợt. Nó phải chết.

Người đàn ông nói một hồi rồi lặng thinh trở lại, lúc sau ông bỏ hai tay ra khỏi chiếc ly, châm thuốc hút, đôi tay như đã hết run, ông ngồi ngay lại, ngả người ra lưng ghế thở những cụm khói một cách dễ chịu, tôi thấy ông ta như tỉnh lại sau cơn xúc động.

Người đàn ông nhìn ra đường phố coi như không có chuyện gì xảy ra đối với ông. Những cử chỉ, lời nói, hành động của người đàn ông khiến Trục như không biết thực giả thế nào, và như người đàn ông đẩy người đối diện vào mãi sự mơ hồ. Người đàn ông nhặt những tờ bông và kê tính tiền. Trục giữ lại, người đàn ông không chịu. Người đàn ông tỏ ra lịch lãm và nghiêm chỉnh:

– Xin lỗi anh, thực ra tôi đã làm ông mất vui, thực tiếc, mong rằng chúng ta sẽ

còn gặp nhau. Bây giờ thì tôi phải hành động.

Người đàn ông đứng lên, quay người lại chậm chạp và bước về phía bàn người đàn bà đang ngồi. Trục chăm chú chờ đợi. Người đàn ông đã đến nơi, ông ta hơi cúi đầu rồi kéo chiếc ghế gần bên người đàn bà ngồi xuống, chừng như ông ta nói điều gì. Thái độ người đàn bà vẫn không thay đổi, ngồi im nhìn về phía người Mỹ ngồi trước mặt. Người đàn bà dơ tay kêu tính tiền, người bồi đến bên đưa bông rồi đi, người đàn bà đứng dậy cùng lúc với người Mỹ. Bỗng tiếng bàn ghế xô mạnh, người đàn ông đã quy xuống dưới nền gạch ôm lấy chân người đàn bà. Người đàn bà nét mặt bình thản nhìn xuống, đứng im. Mọi người trong quán đều dồn mắt về phía đó. Người đàn ông nói gì không ngừng mặt ngược lên

như sắp khóc, hai tay ôm lấy một chân. Người đàn bà nói không rõ rồi cố gắng kéo chân bước đi như không có chuyện gì, người đàn ông ngã xoài theo hai tay cố gắng giữ lấy vạt áo dài nhưng rồi ông ta cũng buông ra, ngã xoài úp mặt xuống nền nhà... Người đàn bà mở cửa bước ra đường. Trục nóng mặt đứng dậy, bước nhanh, chặn người đàn bà lại:

– Tôi muốn được nói chuyện với bà.

Người đàn bà bình tĩnh đeo chiếc kính đen lên mắt, nhìn Trục một lúc, người Mỹ đứng một bên giữ lấy tay người đàn bà:

– Ông muốn gì?

– Tại sao bà lại tàn nhẫn với ông nhà như vậy. Bà có nghĩ là ông nhà có thể giết bà.

Người đàn bà phác một nụ cười kiêu hãnh trên môi:

– Tôi nghĩ đây là chuyện riêng của tôi không liên hệ gì tới ông.

Người đàn ông chạy ra, giữ lấy tay Trục:

– Tôi xin anh, tôi xin anh.

Trục ngạc nhiên nhìn người đàn ông. Chung quanh chàng đã đông một vòng người vây kín nhìn vào nghe ngóng.

– Tôi xin anh, tôi xin anh...

Giọng người đàn ông run lên và như muốn kéo Trục ra ngoài, Trục thấy nóng nơi mang tai, chàng la lên:

– Sao ông nói giết nó.

– Tôi xin anh, tôi xin anh...

– Thế nó không phải là con vợ hư đốn của anh sao, anh để cho nó làm nhục như vậy mà chịu được sao?

Người đàn bà lách ra khỏi vòng, người Mỹ lặng lẽ đi bên như bảo vệ. Người đàn ông hai tay run giũ lấy vai Trục như lo sợ điều gì, những người chung quanh bàn ra tán vào những điều dự đoán. Trục bực dọc nhìn đôi mắt người đàn ông đỏ lên như đang khóc, mái tóc rối bởi phủ xuống mặt với mồ hôi nhễ nhại như một người vừa từ dưới hồ nước bước lên, nước da tái mét, mắt nhìn thất thần.

– Sao ông không để tôi cho nó một bài học. Ông chịu hèn như vậy sao.

Người đàn ông buông Trục ra, cúi nhanh, rút con dao chạy theo người đàn bà, đám đông dạt ra, Trục choáng váng nhìn thấy lưỡi dao sáng loáng vút tới lưng

người đàn bà, tiếng kêu thét lên kinh hãi và loạng choạng ngã xuống. Người đàn ông đứng im bất động giữa đường phố.

5

Đám đông di chuyển mau lẹ như một đám ruồi, nó bung ra rồi bu lại quanh người đàn ông và xác người đàn bà nằm dầy dựa trên lề đường. Những xe cộ đang di chuyển cũng tụ lại, tiếng còi của người cảnh binh ré lên. Trục bước tới nhìn người bàn ông cúi xuống bế lấy người đàn bà. Trục tìm kiếm nhưng không thấy người Mỹ đâu nữa. Một bàn tay kéo vai Trục lại phía sau. chàng quay lại, Thắng ở sau hỏi:

– Chuyện gì thế.

Trực bỏ đám đông lùi lại kéo Thắng trở lại quán nước. Trực tự thấy không nên để mình bị lôi kéo vào câu chuyện. Thắng hỏi:

– Gì vậy? quen cậu à?

Mấy người trong quán cũng ngóng nhìn về phía Trực như chờ đợi một điều gì, những người chừng như đã theo dõi câu chuyện từ đầu. Trực đốt thuốc, uống một ngụm bia lớn cố gắng lấy lại bình tĩnh, sự việc xảy ra bất ngờ khiến Trực cũng thấy mình bị chóng mặt. Tiếng chiếc xe cấp cứu đã đến, trong giây lát chiếc xe vút đi để lại một đám đông mỗi lúc một loãng. Trực lắc đầu:

– Cậu không ở đây mà coi một màn bi kịch, thảm kịch của thị thành phá sản.

– Hừ, cứ cái gì cậu cũng vin lấy mà bêu riếu thị dân.

Trực kể lại câu chuyện, tình cảnh người chồng lúc ôm lấy chân người vợ hư hỏng, lúc vút đâm mũi dao nhọn, những sự việc xảy ra nhanh và bất ngờ đến chính Trực cũng không hiểu, nhất là tâm trạng mâu thuẫn, giằng co của người đàn ông.

– May không chút nữa có khi cậu trở thành tên sát nhân.

Trực gúc gúc đầu mỉm cười:

– Nhiều khi người ta cũng nên chọn để trở thành kẻ sát nhân.

– Chọn để trở thành kẻ sát nhân?

– Đúng thế. nhiều khi cần nữa,. sống như cậu mà đã chắc là không có tội ác đó

sao? Sống như thế này đã là phạm tội ác rồi.

– Tội gì?

– Tội sung sướng, người ta thì khổ sở giữa hai làn đạn, cái chết lúc nào cũng nằm sẵn bên người, trong khi anh cười nói, ăn ngon mặc đẹp, béo tốt khỏe mạnh như thế không đủ là một tội ác sao? Đó là chưa kể còn làm bao nhiêu điều bất nhân để được sống như thế, sống bằng sự chết, sự khổ của kẻ khác.

– Thôi mệt quá cậu ơi. Nếu như cậu là kẻ được phán xét thì không ai còn được quyền sống nữa. Mọi người đều phải chết hết.

– Thật đấy.

Câu nói của Trực buông thông. Thắng, kêu tính tiền. Hai người đứng lên

ra khỏi nhà hàng. Trục nghĩ tới người đàn ông, người đàn bà, con dao cắt bánh mì. Trục nói:

– Trở về đây tôi thấy đời sống tan rã cả rồi. Cậu thấy vậy không? cuộc chiến làm cho tan hoang cả. Tôi gặp toàn những chuyện đau lòng trái mắt. Trẻ con thành ma cô, đàn bà thành điểm, đàn ông thành hèn, người ta sống tươi cười trong nhor bắn... Nước cậu coi như vậy là tiêu rồi.

– Nước tôi, không phải của cậu?

– Nước cậu, không phải nước tôi, tôi là người thuộc vào bọn mất nước rồi. Tôi thềm trở thành một kẻ vô tổ quốc. Cậu coi, rồi sau này nữa chưa biết tới bao giờ mình mới thoát được. Nay mai cậu đi Mỹ học thành tài trở về, cậu sẽ cai trị nước này với những điều cậu hấp

thụ được giống đúc như những kẻ trước đây và hiện nay cai trị chúng ta, trước kia chúng ta được cai trị bằng những kẻ theo Tây, rồi theo Nhật, nay thì được cai trị bằng những kẻ theo Nga Tàu, theo Mỹ. Không có những thế lực đế quốc ấy ai cho anh quyền để cai trị. Đế quốc rửa tội cho anh, phong tước cho anh, cho anh một túi tiền, cho anh vũ khí rồi anh về ngồi lên đầu dân chúng mà hò hét dân tộc, tổ quốc, yêu nước, tiến bộ, dân chủ, tự do. Cậu ngó coi, bây giờ còn cái gì là của cậu nữa không. Từ cái xì líp, cái bông vệ sinh cho tới hạt gạo đút vào miệng, sách cậu học nào có cái gì của cậu nữa. Trẻ con đẻ ra một cái người mẹ bịt ngay vú lại bắt con uống sữa bò cho ngu xuẩn đi mà làm nô lệ ngay từ giọt sữa...

– Quá khích, thế sao cậu không đào ngũ đi?

– Thế cậu tưởng tôi chấp nhận ở trong quân đội là để bảo vệ những cái đó sao... Bọn thị dân phải chết. Còn một cái gì ở nước này: đó là nông dân.

– Cậu nói in như bọn cộng sản.

– Cậu tưởng nông dân là theo cộng sản hẳn. Cậu lầm. Người nông dân không theo các cậu ở thành phố mà cũng không theo cộng sản. Thực nó như thế bởi vì tất cả các anh đều chỉ muốn cai trị nông dân, cậu nên biết đa số dân mình là nông dân.

Trong hai mươi năm nay những kẻ cầm súng thiếu số đã đàn áp nông dân, nhân danh nông dân nhưng đều phản bội nông dân, sống bằng xương máu, mồ hôi nước mắt nông dân.

Giọng Trục lạc đi buồn rầu:

– Cậu nhớ lại coi, với những gì bọn mình học nơi nhà trường, cậu có thấy điều nào cậu đã sống, đã làm được như vậy... Sao không làm lấy một cái gì? Chẳng lẽ không còn ai biết thế nào là phải quấy, trắng đen, xấu tốt nữa sao? Cậu cũng có nghĩ chứ? Vậy mà tại sao không thể làm một cái gì, từ đầu...

Giọng Thắng nhỏ ở bên:

– Cậu có biết, có người rủ tôi đi ra theo mặt trận...

– Sao cậu không đi. Không thể có tôi.

– Sao giọng cậu giống mấy ông ủng hộ mặt trận thế. Tôi không biết tới mấy ông đó. Tôi chê.

– Cậu đừng lăm tôi chứ, cậu đừng làm nhục tôi với mấy thằng hèn ở trong

các đô thị chứ. Cậu nên nhớ tôi là lính. Tôi chấp nhận đi lính thì cậu rõ. Mấy thằng cậu nói là ủng hộ mặt trận đó, tôi gọi đó là những thằng hèn trừ trường hợp bọn nó thực sự là cán bộ đệ tam thì không kể. Chúng chỉ có cái mồm, chúng là bọn điếm, tôi nói thật với cậu: ủng hộ mặt trận sao họ không ra hản ngoài đi, những người ở khu đổ xương máu, gian khổ mới được quyền hãnh diện về việc làm, con đường họ theo, bọn ở thành sống trong nhơ bẩn, sống bằng người chết ai cho quyền ủng hộ hãnh diện. Tôi bảo thật, những tên đó nếu như bọn đệ tam nó thẳng trở về nó cũng nhổ nước miếng vào mặt, cho đi hốt phân... Nhưng cậu yên trí đi, nếu có thể thì bọn kia có khi cũng đã sang Tây, sang Mỹ cả rồi. Tôi chống lại dơ bẩn, bất công nhưng tôi không chấp nhận bọn đệ tam. Tôi biết bọn nó. Cậu phải về nhà quê mới biết

dân mình sống thế nào, lính mình sống thế nào. Tôi nghĩ rồi cũng phải có thay đổi: dân chúng trưởng thành thì lãnh đạo phải thay đổi.

– Cậu muốn được gắn tâm lý chiến bội tinh đó sao?

– Không, mình có khi còn ở tù, không phải chỉ có một bên, ở đây mình có thể bị bỏ tù như người ta đã đày tôi, mà anh cộng sản gặp mình thì nó cũng beng, vậy đó...

Hai người đi song song với nhau trên đường phố mãi mê với câu chuyện, những lễ đường sau cơn mưa sạch và mát hẳn.

– Nói mãi nghe rồi nản không chịu được... đời mình...

– Đời mình... đời mình làm sao?

– Đời mình cũng là bỏ rồi chẳng đáng gì nữa.

– Không đâu, cậu tưởng thế, chỉ riêng chuyện cậu còn gào thét như vậy đời cũng đủ còn giá, sợ tới lúc mình không còn muốn la lên nữa. Cậu còn yêu đời lắm mà.

– Tôi yêu đời, thật không?

– Còn muốn mong cho đời đẹp tức là còn yêu đời, không yêu mình đã mặc nó.

– Cám ơn cậu, nhưng thực ra cậu nên hiểu, ở nơi tiền đồn tôi thấy đời còn ý nghĩa hơn ở nơi này. May nước mình cũng chỉ có một nơi là Sài Gòn. Nếu không thì tôi cũng trở thành cộng sản mất.

Hai người dừng lại nơi ngã tư đường. Trục nhìn xe cộ qua lại muốn chóng mặt.

Trực chột nhớ tới lá thư còn để trong túi.
Chàng mở ra coi địa chỉ, nói với Thằng:

– Mình có một cái thư phải đưa hộ.

Thằng cầm lấy thư đọc hàng chữ
ngoài phong bì đưa trả cho Trực:

– Để chút nữa khi về mình sẽ đi luôn
cho tiện đường. Thư của bạn hả?

– Bạn, nó viết thư và gửi tiền cho
bà mẹ. Nó sướng thật, còn những trách
nhiệm để lo toan. Mình thì không. Thằng
Tính mỗi lần được thư với quà của mẹ
nó khóc như con nít. Thôi mình về chứ?

– Về, còn cái mục kia.

– Mục gì?

– Gái...

Trực phá lên cười:

– Quả thực cậu nghĩ đến?

– Sao cậu nói cần?

– Thì cần nhưng đâu đến nỗi như sắp chết nếu không có đàn bà hiểu như là những cần thiết. Cậu đừng nghĩ rằng mình đi phép chỉ có một việc như thế chứ. Đi, cậu làm hướng đạo đi...

– Thật hay đùa?

– Thật, tôi cũng muốn biết tài của cậu.

– Cậu thích loại nào?

– Lại còn loại nữa, mình không có tiền đâu nghe.

– Cậu khỏi lo. Ở Sài Gòn này cái gì nó cũng có hạng hết, nhiều hạng nữa là khác, có hạng dành cho những người lớn tuổi nhiều tiền, có hạng dành cho lính

Mỹ, có hạng dành cho người mình, có hạng dành cho lính, mỗi nơi mỗi vẻ, mỗi cách...

– Cậu biết hết cả à?

– Có lẽ cũng không, biết một ít.

– Thế những chỗ đó cảnh sát có biết không?

– Chắc là biết chứ.

– Thế sao lại để cho họ hành nghề đó.

– Thôi cậu đừng nói những chuyện đó nữa, nói chi cho mệt, có mỗi một việc: có đi không?

KHỞI HÀNH – Tuần báo văn học
nghệ thuật ra ngày thứ năm số 112, ngày
08-7-1971: thiếu mục 6

7

Chiếc xe chạy chậm lại rồi ghé vào lề đường, Thắng tắt máy, bước xuống, Trục trở lại với thực tại. Nắng gắt đã chan hòa trên đường phố, cơn mưa đi qua, trên mặt đường nhựa chỉ còn lại từng khoảng ướt nhỏ, hơi nước hùng hục dưới những tia nắng nhiệt đới kích thích. Thứ khí hậu khiến cho những đàn bà mập mạp, khỏe mạnh, khiến cho những trẻ con được sinh ra thiếu tháng mà vẫn khỏe mạnh, bụ bẫm. Trục nhìn

hai dãy phố trong nền trời xanh, Trục nói:

– Ghé chưa vậy.

Thắng cười vẻ bí mật trong dáng điệu thông dong:

– Ghé đây chút.

Trục bước theo Thắng đi dưới hàng hiên có bóng mát, đi qua khoảng mười căn nhà thì Thắng ngừng lại như chờ Trục rồi rẽ vào trong chiếc ngõ, con ngõ rộng không quá hai thước, hai bên những nhà chen chúc nhau, nhà gỗ bên nhà gạch nơi đây khuôn mặt của phía sau dãy nhà lớn đẹp đẽ phía ngoài đã đổi khác. Con ngõ dốc đầy ắp tiếng hát từ trong những máy thu thanh, tiếng người nói, tiếng trẻ con la hét, thỉnh thoảng một chiếc xe gắn máy chạy ra, chạy vào với tiếng nổ khó

chịu. Con ngõ đâm thẳng vào một ngôi nhà bốn tầng mới xây, từ đây con ngõ rẽ sang một ngách khác, Thắng dừng lại rồi bước vào trong lối đi phía sau của ngôi nhà, Trục bước theo, ngay đó lối cầu thang, mấy người đàn bà đứng nơi bếp đang sửa soạn bữa ăn, Thắng không chào hỏi ai cả, đi qua chỗ đầu chân thang và vào trong gian phòng rộng, nơi đây có một máy nghe nhạc, một bộ bàn ghế sang trọng, ghế dựa lớn bọc vải màu huyết dụ có bỏ những chiếc gối nhỏ nhẵn sạch sẽ. Thắng ngồi vào chiếc ghế dài lưng vào tường nhà. Trục cảm thấy một không khí khác lạ trong gian phòng. Một cô gái mặc áo ngắn bước ra. mái tóc cặp gọn bỏ phía sau. khuôn mặt vuông, có những nốt rỗ nhỏ, người trông sạch sẽ gọn gàng. Cô gái như hơi mỉm cười nói với Thắng:

– Uống gì thầy hai.

Thắng nhìn lên:

– Cho một cô, một ba ba, cậu uống ba ba chứ.

– Ủ, ba ba.

Trực ngạc nhiên, sao lại có một quán nước kỳ lạ như vậy, Trực thấy Thắng như quen thuộc với nơi này, chiếc quạt trần quay trên đầu, ảnh một gia đình đẹp để treo trên tường, phía trong là một tượng Đức Mẹ lồng kính đặt trên một kệ nhỏ cũng bằng kính hai bên có hai lọ hoa giả, phía dưới chiếc đồng hồ tròn lạ mắt.

Người con gái trở ra với hai chai nước, hai chiếc ly trong với những viên đá trong suốt. Cô gái rót nước, đứng thẳng nhìn Thắng rồi Trực. Cô gái như cười với Thắng một lần nữa.

– Bọn nhỏ nó đâu.

Cô gái không nói, đi vào, một lúc một bà đi ra, mái tóc vấn cao, chiếc áo cánh trắng muốt, bà ta hơi cúi đầu chào rồi ngồi xuống một chiếc ghế nhỏ để sát chân tường phía bên kia. Bây giờ thì Trục hiểu, Trục hiểu, Trục mỉm cười nhắc ly bia lên uống một ngụm lớn. Thắng hút thuốc nói:

– Có đứa nào hay không.

Người đàn bà cười cười, đứng lên:

– Lâu quá không thấy cậu lại, có mấy đứa nhỏ, để tôi gọi.

Người đàn bà đi ra. Trục nói:

– Cậu quen thuộc nhỉ, ai ngờ một nhà điểm ở Sài Gòn ngày nay lại đẹp đẽ với vẻ lương thiện như thế này, nơi này chắc

có nhiều tên nháy dù lắm, tôi nghe bọn nó nói nơi này chắc là dành cho những người giàu, hạng sang phải không?

– Trung bình, sang nó kinh lắm kia, sang thì vừa bước vào cậu đã được tiếp đón một cách nồng nhiệt rồi, và giờ thì cậu đang được tắm táp cho khoẻ mạnh bởi những nàng tiên.

Trực ngồi im lắng nghe cười cười với riêng mình, và nghĩ tới một đời sống mình không biết tới, đời sống của những kẻ giàu có thị thành. Tôi không có mặt trong đời sống ấy. Tôi có những quán cơm bình dân bên lề đường, góc ngõ, chung đụng với những người lao động bần hàn. Tôi có những nhà điểm rẻ tiền trong những gian nhà trống trải, những chiếc chiếu ướt bẩn. những chiếc giường ọp ẹp, những cô gái vừa hát cải lương vừa làm tình, vừa ăn ổi vừa hàn huyên

chuyện tương lai tươi sáng với những người chồng tốt, hoặc kể lại những ngày thơ ấu, những bất hạnh đẩy đưa tới thực tại. Tôi ở hạng cùng đinh sung sướng lắm đấy chứ. Bây giờ nữa, hãy nhìn coi: chúng tôi được dạy cho đi đứng, được phát quần áo cho mặc, được phát lương để ăn, để hút thuốc và chơi gái, bệnh tật có nhà thương khỏi trả tiền, chết được cho quan tài, có người đào huyệt...

Một cô gái đi vào, bộ quần áo ở nhà màu hồng, mái tóc cắt ngắn, da trắng mịn. Thắng cười cười nói:

– Vợ tôi đây rồi.

Cô gái tới ngồi xuống bên Thắng. Trục nhìn ngạc nhiên, với cô gái kia khi gặp ở ngoài đường làm sao Trục nghĩ được rằng đó là một cô gái làng chơi. Thắng nhìn Trục:

– Cậu chịu không, ta sang vợ cho đây.

Thắng cười cười, nụ cười những đồng lõa. Trục ngồi im uống bia. Cô gái hơi e ngại nhìn sang Trục như chờ đợi điều gì. Trục vẫn lặng thinh:

– Sao, không chịu à, ngượng à, đi đại cho rồi.

Thắng vòng tay ôm lưng cô gái, một tay vuốt lên má nói giọng nghiêm trang với cô ta:

– Em có chịu anh đó không, anh ta nhát lắm, giao cho em đó. Hắn tốt lắm, chiến sĩ tiên tuyến đấy, em gái hậu phương phải có bốn phận...

Một cô nữa từ ngoài đi vào trông lớn người hơn, chiếc áo dài đoan trang, trang điểm cẩn thận, tay cầm chiếc ví da.

Thắng bỗng reo lên:

– A hoàng hậu đến, trời ơi lâu quá mới gặp người đẹp Tô Châu...

Trực ngạc nhiên, Thắng đứng lên kéo cô gái lại, hấn hỏi tíu tít đủ thứ chuyện, hồi này em ra sao, mạnh giỏi không... Trực thấy mình lạc lõng trong gian phòng. Trực uống hết chai bia, Thắng đã đứng lên ôm ngang eo người con gái:

– Thôi thôi lên trước, tôi giao vợ tôi cho cậu đó.

Hai người đi ra cầu thang lên gác. Cô gái ngồi lại nhìn Trực với vẻ lo âu trên mặt. Trực nhìn thấy vẻ gì buồn rầu ngỡ ngàng. Trực nghĩ tới một hoàn cảnh nào đó... Người đàn bà trở ra bên Trực nhìn vào chiếc ly không:

– Ông uống nữa không.

Trực gật đầu, người đàn bà đi lấy ra chai khác vừa rót bia vào ly vừa nói:

– Cậu chịu nó không?

Trực gật đầu nhìn cô gái đang ngồi ngượng ngùng nhìn sang chàng.

– Trên đó còn phòng đó ông.

Trực đứng lên đến bên cô gái không chờ đợi cô gái đứng lên bước ra về phía chân thang. Trực đi theo lên gác. Vừa đi Trực vừa nói:

– Em tên gì.

– Em tên Tâm.

Giọng nói nhỏ yếu ớt. Hai người đã lên tới lầu, chàng dừng lại với tiếng cười đùa của Thắng, tiếng cô gái chạy giỡn. Cô gái kéo Trực vào trong gian phòng phía trong, cửa kính hai mặt tường được che

màn màu xanh nhạt, hai chiếc giường vừa phải trải nệm trắng tinh. Chiếc tủ gương lớn. Cô gái đóng cửa, gài then, Trục lấy một liều thuốc châm hút ngồi xuống bên giường. Không chờ đợi, cô gái bỏ quần áo. đứng trước gương vấn tóc cao, cầm chiếc khăn tắm lớn quấn quanh người rồi mở cửa đi ra. Trục thấy buồn rã. Cô gái chột trở vào:

- Anh đi tắm không?
- Chờ anh với.

Không nghĩ ngợi, bước theo cô gái, tới nhà tắm, Trục bỏ quần áo mở nước cho chảy từ đầu xuống. Đôi vú tròn lẳn, những sợi lông tơ trên mang tai làm Trục náo nức. Trục sát xà phòng cay sè trên mặt. Cô gái hát nhỏ ở bên. Cô gái đi ra, Trục đứng lại trước gương nhìn thấy mình xấu xí.

Trở lại phòng, cô gái nằm nghiêng trên nệm trắng và cười với Trục. Làn da mát lạnh, mùi nước hoa thơm ngọt, những sợi tóc xanh đen mịn màng. Trục thấy mình bị đốt nóng trong ham muốn. Cô gái ôm chặt lấy Trục, hôn lên mặt chàng.

Khi trở lại phòng khách, Thắng vẫn chưa xuống. Cô gái chỉ ngón tay vào trán Trục:

– Hung quá trời đất.

Trục kéo cô gái ngồi xuống bên Trục kéo cô gái ngồi xuống bên, cầm chiếc lược chải tóc cho cô gái với đôi tay vụng về, cô gái nhăn mặt vì những sợi tóc rối, cô gái ngồi im hát nho nhỏ trong miệng một bài hát thời trang, những anh em, anh em... Đời sống của những kẻ giàu có, Trục thấy chua chát với mình.

Cô gái đưa ly bia cho Trục sau khi uống một ngụm, nhăn mặt thè lưỡi. Trục uống hết ly bỏ xuống.

– Em đi làm lâu chưa?

– Mới. em mới đến đây...

– Em thấy anh dễ thương không?

Cô gái xì một cái nhìn lên, vầu miệng:

– Hung thấy mờ, thấy mà khiếp, làm như hổ đói...

– Gần hai năm...

Trục ngừng lại không nói tiếp, cô gái ngồi cạy những móng chân bôi sơn đỏ có pha ngân nhũ.

– Sao em không lấy chồng.

Cô gái không nói vẫn chăm chú với

móng chân mình. Trục cười cười nói giọng bông lơn:

– Thôi em làm vợ anh đi.

Cô gái ngẩng lên, nhăn mặt. giọng tỉnh bơ:

– Lấy anh, làm vợ anh, anh lấy gì nuôi, một mái nhà tranh hai trái tim chì hã.

– Một cái chuồng và hai trái tim heo chú.

– Cái anh quỷ này.

Cô gái đứng lên bỏ đi, Trục ngồi im hút thuốc chờ Thắng. Uống tới chai bia thứ tư mới thấy Thắng xuống, tiếng cười đùa từ trên gác qua cầu thang. cô gái đi trước. Thắng đi sau, thấy Trục Thắng kêu lên:

– Mau vậy, thế mà nói thì nghe ghê
gớm lắm, đã chưa.

Vừa nói Thắng vừa đếm tiền trả cho
bà chủ. Trục ngồi im không nói cho tới
khi hai người rời khỏi phòng ra khỏi ngõ,
lên xe...

S

Trực là người trong xe, tiếng động đều vang lên. Tôi muốn một giấc ngủ không thức dậy. Chùng như Thắng đang huýt sáo một bài hát trong trí nhớ không rõ ràng. Nắng đầy trong phố chói chang, bầu không khí mỗi lúc một oi nồng, đặc khói ngọt ngạt. Xe đã ngừng lại. Thắng nói:

– Chết rồi đó sao?

Trực mở mắt nhìn thấy Thắng cười cười trên đôi mắt đỏ:

– Còn mục gì nữa không?

Thắng cười ngất, tắt máy xe, mở cửa:

– Còn nhiều mục lắm, nhưng bây giờ phải ăn uống gì cho lại sức đã chứ ông nội...

Trực bước xuống theo. Thắng nói ở bên:

– Nhiều mục lắm, bất cứ cậu muốn gì Sài Gòn cũng cung cấp cho cậu được hết miễn cậu có tiền, thật nhiều tiền, từ truyện phá trình, thuốc phiện, bạch phiến, nhất dạ đế vương, cao lương mỹ vị... ôi ôi không thiếu gì cả, tây, tàu... cái gì cũng có cả, miễn cậu có tiền...

– Thế có chỗ bán thịt người không?

– Thịt người thì thiếu gì.

– Sống hay chín?

– Sống.

– Thế có chín không?

– Khó gì, mua thịt sống rồi giao cho Ba tàu nó làm, món gì chả có từ lược tới hầm thuốc Bắc; mật người cho tới giò ba tàu đều có để bán hết cậu khỏi lo.

– Thế có chỗ nào nó mua ta không, bán mình đi chắc cũng có ít tiền.

– Cậu thì chắc không ai mua đâu, thịt dai và hôi ăn gì được, e đến chó nó cũng không ăn nữa...

– Thật không?

– Mình nói đều là sự thật.

– Thôi đi đứ chúa trời.

Trực la lên giữa đường phố. Thắng bước vào tiệm ăn. Bữa ăn bỗng trở thành một nhọc, Trực không nói một tiếng cùng với những chai bia Thắng ngồi im nhìn Trực. Chiếc khăn mặt nóng ấp lên mặt, Trực nói giọng nghiêm trang:

– Thắng, cậu cũng là một thằng hỏng rồi.

Thắng không cười được với nét mặt nghiêm trang của Trực và giọng nói như một phán quyết thân mật.

– Chúng ta đều hỏng rồi.

– Không, cậu không phải là tất cả.

– Cậu tin cậu không hỏng, cậu hơn người ta?

– Tôi tin tôi.

– Tôi chẳng hiểu gì hết. Tôi không hiểu được cậu.

Trực lắng nghe tiếng nói của Thắng như tan loãng chậm chạp. Trời nắng đầy trên lòng phố. Không ai hiểu được tôi cả sao? Tôi là cái gì thế trời? Giọng Thắng vững vàng đều đều:

– Tôi không hiểu những thực tế nào đã đến trong đời sống cậu. Tôi nghĩ chắc chắn đó là một thực tế khốc liệt. Tôi không ở trong thực tế đó. Tôi tầm thường như muôn người khác, cho đến nay tôi vẫn còn những may mắn là ở trong môi trường của trường học, tôi chưa giáp mặt với những tranh đua, tìm sống. Nhất nữa tôi lại là con trong một gia đình giàu có, tôi được sống dễ chịu hơn những người khác. Có phải vì điều này cậu nghĩ tôi là thằng hỏng, bỏ đi không? Cậu khát khe với tôi quá. Sống sung sướng như tôi

cũng phải chịu một cái tội do cậu đặt ra sao: Tôi nghĩ cậu đã quá độ trong một thực tế nào đó. Cậu có quyền phán xét người khác, nhưng tôi muốn cậu hãy đừng nhìn người khác với con mắt thù hận, một cái nhìn đen. Chúng ta đều ở trong một cái túi. Cậu tin cậu, nhưng cậu có chắc đâu rằng chỉ có mình cậu. Tôi cũng tin tôi, nhưng tôi còn tin người khác nữa. Chính là phải làm một điều gì. Phải làm chứ không phải là nói. Tự mỗi chúng ta một việc làm. Trong xã hội chúng ta ngày nay chỉ toàn những người rao giảng, nhiều khi họ cũng không biết họ rao giảng để làm gì, và ngay điều họ rao giảng nữa. Tôi sinh ra để sống chứ không phải để rao giảng hay để nghe rao giảng.

Trực uống hết chai bia, kêu chai khác. Trực như thấy chảy nước mắt với

những điều Thắng nói. Phải đâu trong xã hội mình đã hư hỏng hết. Nhưng tại sao đời sống không khá hơn, không thấy gì hy vọng?

– Có phải tôi là người bị dồn tới một chân tường. Hay tôi là một con thú bị nhốt lại cho trở thành biến tính đi?

– Tôi hiểu vì sao. Tôi hỏi thực cậu: quả thực cậu không còn tin gì nữa sao? Không tin ai nữa sao?

– Không phải thế. Tôi chống lại một quá độ có thật.

– Nhưng thôi, nói gì những chuyện đó, tôi thấy đau đầu. Tôi cũng sắp đi, cậu có mấy ngày phép, mình hãy sống cho hết những ngày đó. Phải vậy không.

Thắng lặng im như muốn làm êm dịu trở lại không khí đã bỗng nhiên căng

thắng giữa hai người. Tôi chống lại một quá độ có thật. Thắng hiểu những gì Trục muốn nói. Làm sao để một người còn lương tâm, còn những tin tưởng nào đó không nổ ra với thực tại. Không phải là nổ ra với sự phá đám, vô chính phủ, nhưng mà là một nổ ra cho đổi thay trong mong ước...

Hai người ra khỏi quán ăn, trờn nắng oi nồng. Trục nhìn Thắng:

– Không về nhà sao?

– Cậu muốn về à?

Trục không trả lời, Thắng mở máy cho xe chạy trên đường phố đã vắng người. Thắng nói:

– Nhiều khi tôi sống mấy ngày không về nhà... gia đình bây giờ chừng như đã

đổi khác, bọn mình quen sống ngoài đường...

– Tôi mong ước một gia đình. Tôi muốn có chỗ để trở về.

Trực nghe như mình nói trong cảm xúc dạt dào. Nơi trở về. Trực thấy mình như một người không còn sợi dây thân thiết ràng buộc. Trở về nhưng về đâu? Về đâu? Tôi vẫn hỏi tôi hoài như thế. Tôi không còn nơi để trở về. Nhưng tại sao những kẻ có mái ấm gia đình lại không muốn trở về. Trực nói:

– Tôi không hiểu điều cậu nói, vậy đi xa rồi chắc cậu không về nữa?

– Phần tôi, tôi chưa biết, tôi có những người quen xuất ngoại rồi không về, lập gia đình và sống ở bên đó, họ nói: về làm gì, ở đâu sống được thì thôi, về mà chịu

bom đạn, bất an sao... Chừng như chẳng còn thiết tha gì tới những điều xưa kia được coi như thiêng liêng: quê hương, tổ quốc gia đình như đã mất hết ý nghĩa. Bây giờ chỉ còn tiện nghi vật chất.

– Tôi không tin.

– Tôi không hiểu được cậu. Những ý kiến của cậu thật mâu thuẫn nhau. Cậu vừa không tin, vừa tin. Tôi chẳng biết thế nào.

– Tôi quần quanh với tôi. Xin lỗi cậu.

– Bây giờ cậu còn muốn hưởng những gì của thị thành nữa không?

– Hưởng tới bao giờ cho hết. Chẳng lẽ mình cũng giống như bọn nó.

– Sao cậu cứ phải quan tâm tới những điều như thế? Đâu phải một mình ai, bây giờ không còn người nữa, cậu phải hiểu

vậy. Tôi sống. Thế thôi, không có gì hết. Rồi ai cũng chết.

Trực cười, Thắng ngừng lại, hai người vào một tiệm cà phê, những bàn ghế bỏ trống, buổi trưa mọi người trở về nhà. Tôi nhớ tới những năm chưa nhập ngũ, những ngày tôi lang thang ngoài đường, buổi trưa mua bánh mì chui vào rạp chiếu bóng bình dân xem phim cao bồi bắn súng và ngủ gà ngủ gật cho hết ngày trước khi trở về nằm trên chiếc ghế bố. Bây giờ tôi không còn những ngày tháng lang thang tự do đó nữa. Bây giờ tôi có những ngày tháng vô vị, những công việc buộc phải làm... Dù sống trong một khung cảnh gia đình khác, nhưng tôi vẫn thấy một cái gì giống nhau giữa tôi và Thắng, những kẻ cùng chung một thế hệ. Chúng tôi cũng coi như đã hỏng. Thực thế không?

– Uống gì?

– Cho tôi một ly kem.

Một ly kem, Trục ăn từng chút kem màu hồng trên chiếc muỗng nhỏ xinh xắn. Thắng nói:

– Kể ra không ở trong cuộc chiến tôi cũng có những thiệt thòi, tôi chẳng biết gì cả. Dù phải trả một giá nào đó nhưng cậu vẫn có một niềm kiêu hãnh.

– Không, cậu đừng mong một điều như thế. Ở trong một cuộc điều như thế. Ở trong một cuộc chiến khác thì có lẽ như thế, nhưng trong cuộc chiến này thì không. Cậu hãy coi sự thiệt thòi của cậu như một may mắn... Tôi không mong ước như thế nào. Tôi đã bị làm hỏng....

Thắng khuấy ly sữa trắng, hút từ từ bằng chiếc ống màu xanh. Trục nhìn

thấy thấp thoáng khuôn mặt mình trong những tấm gương chung quanh. Tôi không nhìn rõ tôi.

Thắng nói giọng đều đều như một lời giải thích.

– Ông già mình lo cho mình đi. Ông cũng không mong mình về nữa, chính ông nói với mình như vậy, ông nói đi học hành thành tài, mà sống, khi nào yên ổn thì về, không thì ở luôn bên ấy, khỏi bận tâm. Đi, tôi hiểu những may mắn. Có điều tôi cũng trông mong yên ổn, trở về. Có lẽ không nơi nào đáng sống bằng quê nhà. Tôi tin như thế. Tôi có nhiều may mắn. Tôi biết vậy. Nhưng cậu nghĩ rồi mình có được yên lành, rồi chiến tranh đến bao giờ kết thúc. Tôi hiểu vì sao cậu không hài lòng, tôi biết cậu đã phải sống như thế nào, Nhưng cậu có thấy những người khác cũng sống tội nghiệp nữa...

Trực không nói nhìn lơ đãng những hình mình không đầy đủ trong những tấm gương chung quanh quán... Tôi chẳng thấy tôi đâu...

9

Một người đàn ông xuất hiện nơi đầu bàn, khuôn mặt khô, hàm râu quai nón không được chăm sóc, mái tóc bám sát vào sau gáy, đôi mắt sâu, Trục và Thắng đều ngừng lên chờ đợi, rất lâu không thấy người đàn ông với điều gì. Người đàn ông lấy tay chỉ vào ngực áo, chiếc áo nâu rộng, tay dài buông thả; Trục đọc hai chữ lớn phía trên: tịnh khẩu. Thắng phá lên cười. Trục nhìn mặt nhìn người đàn ông vẫn đứng im lặng:

– Muốn gì, ông muốn gì?

Người đàn ông lại chỉ tay vào chỗ có tờ giấy nhỏ ghim nơi ngực áo. khuôn mặt vẫn lặng lẽ như không:

– Ông muốn gì, tôi mù chữ không biết đọc, ông nghe được vậy thì không thể câm, người câm thì phải điếc...

Người đàn ông vẫn không nói, người hầu bàn đến bên cười cười nhìn người đàn ông nói:

– Thôi đi ra ông già ơi, phá quá, để yên cho khách người ta ngồi chứ, không cho bọn tôi làm ăn sao? – người bồi quay ra nói với trực – Ông ấy đi ăn xin.

– Ăn xin mà không chịu nói, kỳ vậy?

– Nhưng ông ta biết chữ.

Mọi người chung quanh đều phá lên

cười, Thắng móc túi lấy tiền cho người đàn ông. Trục khó chịu:

– Thời buổi gì lạ, mình bị cả những người ăn xin áp bức, đi xin mà không chịu nói, ăn xin thì nói ăn xin còn bày chuyện tình khẩu, lên được thiên đường đó ông ơi, trên đó bây giờ rộng lắm khỏi cần phải tu; người ta đổ xuống địa ngục cả rồi, chẳng còn ai gác nữa đâu mà lo.

Người đàn ông bỗng phá lên cười nhìn Trục nói giọng nghiêm trang:

– Thú vị quá, cảm ơn ông, bây giờ tôi sẽ chửi bọn nó: bọn lên thiên đường...

Người đàn ông bỏ đi, chiếc mũ cầm nơi tay đội lên đầu, ông ta đi lắc lư về thích thú. Người bồi vẫn đứng bên:

– Ông ấy điên từ lâu, nghe đâu trước kia làm gì lớn lắm, sau vì bị chèn ép, bạc

đãi, bất mãn mà hóa điên, nói thì nói vậy chứ nhiều khi ông ấy chửi nghe đúng và hay nữa, người ta nói ông ấy giả điên, nhà giàu lắm, đi xin là để làm nhục người ta...

– Nghe được đấy, có lẽ mình cũng nên chọn mà điên.

– Cậu mà điên thì người ta nhốt, muốn được điên như thế tưởng dễ lắm à? Điên cũng phải có thể, có bè cánh, có căn cứ cậu tưởng.

Trực kêu một chai bia nữa, câu chuyện về người đàn ông bỗng khiến cho câu chuyện giữa Trực và Thắng bớt căng thẳng. Trực thấy rõ sự lạc lõng của mình trong đời sống thị dân, chàng tưởng như mình không có chút liên hệ gì với họ. Ngay với Thắng, Trực đã thấy xa cách. Có phải mình mang mặc cảm

lính trận, mặc cảm người bị ngược đãi trong một xã hội bất công, có phải mình có mặc cảm nghèo túng? Có một điều chàng nhận rõ: đã có hai đời sống chống đối nhau từ trong bản chất, đó là chống đối giữa đời sống nông thôn với đời sống thành thị.

Xã hội đã tạo lên hai giai tầng, thành thị bỗng như một giai cấp đồng nghĩa với giai cấp thống trị và nông thôn như kẻ bị trị, dưới hình thức này hay hình thức khác mọi kẻ ở thành thị đều can dự vào việc cai trị nhiều hơn, chính ở đó họ được ưu đãi về mọi phương diện. trẻ con được đi học, an ninh được bảo đảm, mọi tiện nghi được cung cấp, và hầu hết họ không bao giờ là người sản xuất. Họ là những kẻ trung gian sống bằng sự trao đổi. Nông dân trở thành những kẻ bị bóc lột. Và chính mình cũng là kẻ bị bóc lột,

sống chiến đấu cho kẻ khác an hưởng. Cặc. Trục muốn văng tục với những ý nghĩ trong đầu mình. Trục thấy mồ hôi túa trong áo một cách nồng nực, giá như trong tiền đồn thì chàng đã cởi phắt ngay áo, bỏ quần dài mà nhảy xuống sông bơi một quãng. Không được, thành phố này không cho người ta xoay trần ra cho khỏi nóng, thành phố này chỉ cho người ta ăn mặc một cách hờ hang khêu gợi, những khêu gợi cần thiết cho bọn hoang toàng đã trở thành liệt dương. Trục mở một khuy áo nơi ngực. Thắng uể oải:

– Buồn ngủ quá.

– Thói quen của bọn trưởng giả.

Thắng cười.

– Cậu không mệt sao?

– Nóng thôi, thấm thía gì mà mệt.

– Mình đi tắm hơi đi.

– Tắm hơi? Thế có chỗ tắm cạn không?

– Thì vừa bơi cạn rồi mà quên tắm à?

Trực cười.

– Bây giờ phải nhảy đầm xuống sông mà bơi một vòng mới đã.

– Không thú bằng tắm hơi đâu, cậu sẽ được tắm, được đàn bà nó đấm bóp cho giãn xương cốt ra nữa, vào một chút là thấy khỏe ngay. Các ông già chịu cái này lắm.

– Như vậy thì nguy to, cần cho người yếu sức chứ bọn mình thì cần gì nữa. Phải không?

– Sao cậu không nghĩ tới việc làm sao cho cậu sống sung sướng là đủ mà

còn nghĩ chuyện này chuyện khác làm gì. Quên đi, mọi điều, cậu đừng khiến mình cũng phải nhức đầu, cậu hãy vui trong những gì cậu có, rồi mai này thôi, bọn mình sống được bao lâu nữa.

– Cậu cũng không còn tin tưởng gì nữa?

– Tin tưởng gì?

– Bất cứ điều gì, miễn là còn tin?

– Không, tôi không có gì để tin tưởng, tôi chỉ có đời sống của tôi, những vụn vặt không đáng gì, tôi sẽ đi khỏi, tôi sẽ học hành kiếm ăn, lấy vợ sống như muôn người khác, chờ chết đi. Tôi nghĩ thế vì tôi không tin tôi có thể làm được gì khác, tôi không tin...

– Sao cũng được, gì cũng được miễn là có xương xẩu mà gặm, có một

cái chuồng và một con chó cái, Phải vậy không?

– Phải vậy, thì có sao?

– CẶc. Thế mà cũng đòi sống, thôi đi mẹ nó đi.

Trực vớ lấy chiếc ly trước mặt ném vào tường rồi đứng lên, tiếng thủy tinh vỡ nghe chát chúa. Trực đứng im một lúc nghe im lặng vây quanh. Hai tay vịn lấy bàn, giọng Trực trầm xuống buồn rầu:

– Xin lỗi cậu.

Thắng không nói đứng lên theo. Trực ra khỏi quán ăn. Thắng đứng lại nơi quầy trả tiền. Trực đứng nơi lễ đường nhìn hai dãy phố cũ bản thủ với những tường vôi nhòa nhuộm, những ban công phơi đầy quần áo. Trưa nắng sinh hoạt như lắng

xuống. Đáng lẽ phải ở lại nơi nhà tù của mày, Thắng trở ra đứng bên:

– Bây giờ làm gì?

– Thôi bọn mình rủ nhau lên cầu Bình Lợi cho xong.

– Thế thì đi.

– Nhảy xuống giữa dòng nước, thế là xong.

Hai người lên xe, tiếng máy nổ khó chịu, cơn say ập đến với Trực, Thắng ngồi bên vừa lái xe vừa hát giọng trệu trạo khó chịu của một tên say... đường vào tình yêu có trăm lần thua có một lần huê, đôi khi nhầm lẫn đánh chết con nhân tình cũ...

Trực nghe mình tan rã buồn rầu. Sao mình lại gây với Thắng, người còn

lại duy nhất một chút liên lạc với mình. Nhưng sao lại đổ lỗi cho Thắng, có lẽ Thắng cũng không muốn thế, hoàn cảnh chung quanh, những kẻ khác và thực tại... Con văng vất mỗi lúc một quẩn chặt lấy Trục...

Tao vẫn không hiểu tại sao bọn nó có thể chịu đựng được một cách lạ lùng như thế, trời lạnh như cắt, bọn nó chỉ có quần cụt, ngâm mình dưới nước và chờ đợi thật chính xác khi đó mới nổ súng. Mà thấy vậy không. Bọn nó được huấn luyện, được võ trang bằng tinh thần, được huấn luyện vì sao cầm súng, cầm súng với mục đích như thế nào... Có thể anh không đồng ý nội dung tư tưởng được đưa vào những đầu óc bọn nó, nhưng chính điều đó khiến bọn nó chịu đựng được cuộc chiến. Bọn mình thì không, bọn mình chỉ được huấn luyện

kỹ thuật. Sau đó là phần bản năng. Tôi không đồng ý với lẽ lối này. Sau nữa là hệ thống tổ chức và vai trò chỉ huy đã không hoàn hảo...

Mày thấy coi, có bao nhiêu cấp chỉ huy khiến mình sợ, không phải là mình muốn như thế nhưng trong cảnh huống để mình không bị chết một cách vô ích. Chính điều đó khiến bọn mình khổ, chính bọn nó mà mình không thể thắng được dù mình có sức để thắng. Bọn mình đâu phải những thằng lính tồi. Chính là thực tế bản thủ đã làm tiêu tan, hay ít ra khiến mình không thể dứt khoát được. Trong khi đó mình cũng không thể chết...

Chết tao rồi, chết tao rồi... tiếng thằng bạn la thất thanh trong đêm tối, tiếng súng nổ chát chúa vây quanh. Trục nằm im một lúc rồi trườn người về phía hăn. Hăn nằm vật người oằn oại, trong bóng

tối lơ mờ, Trục nhận thấy máu chan hòa trên bụng, súng vẫn nổ, đạn bay ào ào trên đầu với những tia lửa chớp nhanh... Trục giữ chặt lấy hắc, gọi nhỏ, hắc không nghe nữa, hắc oằn oại một lúc rồi nằm im. Trục hiểu hắc đã chết. Trục lặng đi, một tay giữ chặt lấy khẩu súng, một tay lồng vào ngực người bạn, còn hơi nóng nhưng nhịp đập chừng như đã ngừng lại...

Tiếng súng đã ngừng thật lâu khi Trục nằm thiếp đi, và lúc đó chỉ có đêm tối im lặng mịt mù. Trục kinh hoàng với bóng đêm và sự im lặng. Bên cạnh Trục chỉ còn người bạn là một cái xác không còn thở, trên đầu là rừng lá cây tối đen. Trục lắng nghe tìm kiếm một tiếng động nào đó, chàng chỉ nghe thấy tiếng thở của chính mình xuống những lá cây khô trên mặt đất ẩm. Chừng như ở

chung quanh. trong bóng đen sâu thẳm vô vàn những họng súng chờ đợi và nếu một cử động được nhận thấy thì chàng sẽ không còn nhớ tới điều gì. Trục nằm im.

10

Đêm tối chậm chạp những giây phút kinh hoàng bùng bít, Trục thiếp đi trong mệt nhọc và sợ hãi, khi thức dậy, Trục nghe tiếng chim lạ trong khu rừng cây thưa. Không còn một người chỉ còn lại những xác chết ngổn ngang, những cành cây gãy, không khí bị vô vị một cuộc ác chiến đã tàn. Đôi mắt người bạn nằm bên trắng dã mở lớn với miệng há ra như kêu tiếng vang lớn... Trục đứng phắt dậy lao mình bỏ chạy.

Người thứ nhất gập mặt kêu lên: mày chưa chết sao?

Người thứ hai nói: mày còn sống thật hả?

Người thứ ba nói: tiên sư bọn nó không yểm trợ mình.

Người thứ tư nói: tao đang lo đi tìm Poncho để gói bọn nó đây, tao tưởng được gói mày mang về.

Người sĩ quan tuổi trẻ mắt đỏ ngầu nói: mày còn cao số lắm, bọn nó mãi ăn nhậu vui chơi bỏ bọn mình.

Buổi trưa những người đã chết được đưa về để một dãy trong sân đồn. Ông già dễ thương không nói được một tiếng khi đứng trước những đồng đội, ông khóc ròng và khi trở vào phòng ông vắng tục. Trục không thể quên hình ảnh ngày

bi thảm đó, trận chiến đã đưa Trục tới những ngày tháng nhạt nhẽo buồn chán. Rồi những người bạn mới, những trận chiến khác, những cái chết, và cứ như thế..

Những hình ảnh chập chờn trong trí nhớ. Trục thờ dài nhìn thấy khuôn mặt Trắng xanh tái nhợt nhạt, khuôn mặt của một xác chết nào đó. Về nhà đi con. Hãy trở về nhà. Trục như nghe thấy một tiếng nói nào đó. Trở về nhà, chàng cũng mong muốn như thế nhưng Trục không có chỗ để trở về nữa, ngay lúc này, Trục chỉ có thể trở về khách sạn, trở về nhà Trắng... và nơi cho Trục chắc chỉ còn là tiền đồn xa xôi những tình bạn thăm thiết trong cuộc, nơi mà hoàn cảnh đã kết thân họ lại với nhau. Trở về nhà, đã những kẻ khác, ngay với Trắng thì chừng như đó không còn là tha thiết,

mọi kẻ đang tìm cách bỏ đi, bỏ đi nhưng không biết phải đi đâu, với những người trẻ tuổi, Trục cùng lúc nhận ra: họ không còn thấy nơi nào thích hợp cho họ nữa. Họ ở ngoài đường với những la hét trong đầu.

– Cậu sẽ đi và không trở về nữa. phải vậy không?

– Có lẽ thế, nếu như vẫn là hoàn cảnh của ngày hôm nay. Ít nhất mình cũng còn lại cho mình một điều chứ?

– Cậu muốn nói lựa chọn?

– Một phần.

– Sao lai một phần?

– Vì đâu phải mình có toàn quyền trong lựa chọn nữa, cậu coi, nếu mình không có một hoàn cảnh gia đình thuận

tiện thì mình đâu có thể đi được cho dù mình muốn, – ngay cậu, cậu đâu muốn sống như cậu đang sống, phải không?

Trực gục gục đầu ra vẻ tán đồng. Thẳng nói giọng trầm; nghiêm trang như một người đã hoàn toàn trưởng thành trong suy tưởng:

– Tôi hiểu cậu định nói gì như tình quê hương, dân tộc, những ràng buộc với gia đình... Có lúc tôi cũng nghĩ như thế, nhưng tôi biết đức tôi hèn mọn tôi không làm được gì một mình cậu có muốn làm gì đi nữa cũng không được. Quê hương, dân tộc nhiều khi cũng chỉ còn là những tiếng rỗng đối với bọn dối trá. Biết bao kẻ nói tới quê hương dân tộc mà chính họ là kẻ phản bội, làm tay sai cho ngoại bang. làm những hành động cản trở, tôi nghĩ, trong những giới hạn nào đó mình nên sống với mình trước đã, và nếu mọi

người đều sống như thế thì tình thế sẽ đổi thay với chiều hướng tốt. Tôi thành thật tin như thế. Nhưng tình thế này thì tôi tuyệt vọng. Tôi chấp nhận như kẻ vô tổ quốc, không quê hương. Cậu đừng cật vấn mình làm gì. Tôi hiểu những gì cậu vẫn còn, tôi biết những điều đó từ khi bọn mình còn sống với nhau trong lớp học. Tôi vẫn còn giữ nguyên những gì mà chúng ta đã được sống, cùng những gì mà những thầy chúng ta đã trao cho chúng ta. Nhưng tôi hiểu rằng: những điều đó không phải để cho chúng ta sống trong khung cảnh hôm nay. Chúng ta chỉ sống như vậy trong một xã hội khác.

Trực kêu thêm một chai bia nữa.

– Thôi nghe mày, mày uống hoài rồi say cho coi, say rồi nói bậy nói bạ chưa chừng. Trực nhủ thầm với mình. Nhưng

bây giờ mình làm gì, mình làm gì đòi mình.

Trực buột miệng:

- Còn mình nữa đâu?
- Cái gì, cậu nói cái gì còn?

Trực mỉm cười buồn nản nhìn bạn với cái nhìn trù mếu:

– Mình vừa nghĩ là mình phải – làm gì đòi mình, nhưng thấy có lẽ mình cũng không còn đòi mình nữa, như thế thì lấy gì nữa để mất, để làm một cái gì nữa? Hay để làm một cái gì nữa?

– Nghe thật thảm.

– Không thảm đâu, như vậy khỏe hơn; vì mình được sống với cái gì còn lại. Không mất mình với buôn bán, trao đổi.

– Mình nghĩ cậu nói thế thôi. Cậu vẫn là cậu như ngày nào.

Giọng Thăng nghe thân thiết và buồn. Trục lắng nghe mình bồi hồi với những kỷ niệm đã sống, những ngày cắp sách đến trường, những tình bạn chân thành, những rong chơi vô tư và lý tưởng chói sáng lúc nào cũng rực rỡ trước mặt, trên con đường đi tới. Nhìn lại những ngày tháng cũ, sống hoài tưởng đến nó, Trục nhận ra mình không hài lòng với thực tại, một người nói: như thế là bi quan. Trục mỉm cười, hai tiếng bi quan hay lạc quan thực sự đối với Trục không bao hàm một sự thực nào, hai tiếng chung đồng và vô vị đó thực sự không đúng trong một cái nhìn tổng quát.

Hoài tưởng, mấy ai là không có những lúc sống trong khoảnh khắc đó. Tất nhiên sống bao giờ cũng mong lướt

về, đi tới phía trước với hy vọng. Nhưng với tôi một hy vọng nào? Sao mình không thể hy vọng tới một lúc cuộc chiến chấm dứt, mình giải ngũ và sống như mình mong ước? Khi ấy mình đã già. Đã già, tiếng nói ấy nghe buồn nản và ngay đó, Trục hiểu rằng: tôi muốn được sống với thực tại, với hiện tại này. Thắng nói giọng đều:

– Có lẽ mình bi quan quá, dù thể mình vẫn hy vọng, sau những năm học hành, cuộc chiến đã tàn, mình sẽ trở về, chắc chắn nơi gia đình, quê hương vẫn là nơi người ta mong ước được sống và chết. Bất cứ ai, dân Do Thái trên hai ngàn năm vẫn còn mong ước trở về dù trên sỏi đá... Ngày đó bọn mình gặp lại nhau.

Thắng mỉm cười ở cuối câu nói, nụ cười đó như muốn gây nơi mình một hy vọng, hy vọng trở lại, hy vọng đoàn tụ.

Trực thở dài, chai bìa cạo nhanh, Trực cầm lấy tay mình thấy lạnh ngắt. Mày như một thằng chết đuối. Chợt Trực nhớ lại thằng bạn ngày nào trong khu bệnh viện dã chiến. Hai đứa tới nơi chờ đợi di chuyển một thằng bạn nhậu tới bệnh viện trung ương nhưng cuối cùng không phải di chuyển, thằng bạn đã chết từ trước khi được nhìn đến. Đó là một tên bạn nhậu hào hùng nhưng dễ thương nhất trong những bạn mà Trực đã gặp. Chính nó đã từng công vị tiểu đoàn trưởng bị thương nặng ra khỏi mặt trận giữa lưới đạn bao phủ, nó đã may mắn thoát khỏi với những dấu đạn trên ống chân quần, chuyển trở về nó được gán anh dũng bội tinh, điều nó làm, ngay giữa mặt trận khiến cho mọi người toát mồ hôi, nhưng sau đó, trong một trận chiến giữa đồng lầy chính hắn đã không cứu được hắn ra khỏi mặt trận, hắn

bị thương và chết. Khi nằm trên băng ca đưa từ trực thẳng xuống, Trực còn thấy hần cười với mình, nụ cười hiền hòa bộc trực, hai đứa hẹn nhau đi nhậu, nhưng rồi hần chết ngoài sự tưởng tượng. Hần còn cười mà chết sao được. Nhưng hần chết thật, hần chết vì đã không được cứu kịp thời, vết thương nhẹ nhưng máu ra nhiều quá. Trực vắng tục, nhìn hần nằm chết trên băng ca, miệng mở lớn chân co lên. Và trong buổi chiều hai đứa chở hần thay vì sang bệnh viện trung ương, Trực đã đưa hần trở về trại, dọc đường bỏ xe nằm lại nơi lề bên quán nhậu, và Trực uống say khướt uống cho thẳng bạn vừa chết còn nằm cách xa không quá năm thước. Uống cho hần, cho những đau lòng không biết phải làm sao. Và tối mịt khi đưa xe trở về, trong trại đã chẳng còn ai chú ý rằng Trực đã bỏ xe giữa sân và ngủ trên tay lái và người bạn lạnh cóng

phía sau, một giấc ngủ không bao giờ trở dậy...

– Trở về, trở về...

Giọng Trục nghe mềm nhũn. Thắng nói:

– Mình kéo nhau vào xi-nê vậy, về giờ này?

– Phải đấy

Trục uống cạn ly bia, đứng lên đi vào nhà tiêu. Khi trở ra Thắng đã ở ngoài lề đường. Xe chạy ngang con đường rợp bóng cây, sau những ngày mưa con đường sạch mát, những lá me non đan thành một vòm màu xanh dịu dàng. Trục ra hiệu cho Thắng dừng xe lại:

– Dừng lại chút đi, con đường đẹp quá.

Thắng châm thuốc hút:

– Con đường này dành cho những tình nhân.

– Cậu còn lãng mạn lắm, đây chỉ có màu xanh thôi nhỉ.

Thắng cười lớn:

– Cậu có muốn em tôi không?

– Em cậu? Cậu có âm mưu gì thế, cậu nói hay bịa nói?

– Thắng nói: mình còn cô em xinh lắm, dễ thương lắm

– Xinh như thế nào?

– Đâu đã muộn để ta giới thiệu, nó ngoan tuyệt.

– Thôi, thôi. Tôi không muốn là kẻ đưa sự bất hạnh đến cho người khác,

nhất nữa đó lại là em cậu, hãy để cho người ta được sống hạnh phúc.

Trực bỏ lửng câu chuyện, những cành lá me non trước cơn gió nhẹ thả xuống lòng đường nhẹ nhàng. Không khí im lặng buổi trưa như đẩy cuộc sống chậm lại. Con đường chạy sâu hút dưới vòm lá cây xanh như vòm một giáo đường.

– Làm một kẻ rong chơi sướng biết bao.

– Rồi cậu sẽ được rong chơi, như thế là hài lòng rồi còn gì?

Thắng thở dài:

– Phải, hài lòng lắm chứ.

– Hài lòng mà sao lại thở dài

11

Thẳng đứng lặng, Trục lấy thuốc ra hút nhìn lên những cánh lá me đang rơi nhẹ theo với cơn gió lướt qua. Chẳng giữ ý, Trục đứng nơi gốc cây đi tiểu miệng còn kêu Thẳng làm như mình cho có bạn, trở lại bên xe, Trục đập tay lên mũi, tiếng động vang lên. Thẳng nói lớn:

– Định phá xe hay sao vậy, say đấy hả.

Trực la lớn:

– Say.

Tiếng Trực cười vang trong không khí im lặng.

– Cậu tưởng ta say thật à, không đâu, ta say hạnh phúc chờ đợi đó, say hy vọng chứ.

– Giỡn hoài, thôi đi kiếm một phim nào coi đi, rồi ngủ cũng được nữa, chịu chưa?

– Thế cậu bỏ ý định gả em gái cho ta rồi sao?

– Chưa, chắc chắn cậu sẽ có hạnh phúc.

Trực làm dấu, cúi đầu về phía Thắng:

– Tạ ơn Thượng đế đã đưa ta tới hạnh

phúc. Hạnh phúc ở trong một nhà tù êm ái. Thật nhiệm màu biết bao...

Thắng trở lại xe, mở máy:

– Đi không ông nội.

– Đừng giỡn chứ, ai lại gả em gái cho ông nội bao giờ, loạn luân hả khỉ. Hãy kể chuyện em gái cậu cho ta nghe đi.

– Nó cao một thước sáu mươi, nặng bốn mươi ký, da trắng tóc, tóc dài và đen...

– Ta thích da nâu, da bồ quân ... Kể tiếp.

– Nó không thích chồng giàu không thích chồng đẹp mã...

– Thiếu gì những ông gia ăn xin...

– Thôi ta không kể nữa.

– Ấy xin lỗi, kể đi, em xin lắng nghe đây.

Trực làm Thắng bật cười:

– Với cậu thật có gì gọi là nghiêm trang nữa, cái gì cũng đùa, cũng giỡn, thế không có gì quan trọng nữa sao?

– Có chứ. Nói đi em nghe đây.

– Buồn cười lắm, nhà ta giàu thì nhiều người biết, vì thế có nhiều thằng ngấp nghé, khó chịu không thể chịu được, những bà mối bỗng xuất hiện trình bày về những thằng trai, nào thằng này kỹ sư, thằng kia giáo sư, bác sĩ, nha sĩ... thôi đủ thứ hết...

Còn nói thêm vào vô số chuyện nữa chứ, nào đẹp trai, học giỏi, tương lai này kia. Ta đã từng được nghe không biết bao nhiêu thứ, khốn nỗi em ta nó không quá

độ tầm thường, nó đâu cù lần, nó nói với ta, nó chỉ lấy người nó yêu...

– Cái gì, cái gì yêu...

– Nghĩa là nó chỉ lấy người nó biết, nó không muốn được mời chào như những món thịt cá...

– Thế sao cậu lại chào thịt cá với ta?

– Không phải thế, ta muốn giới thiệu thôi... Cậu hãy chịu yên đi một chút, biết đâu đây không phải là một câu chuyện mơ mộng trong cuộc sống cậu. Có một điều ta đoán chắc với cậu, em ta là một người có tâm hồn, phải, một người có tâm hồn. Nó không ưng những tên hề đến trước mặt với những mưu toan. Cậu có thấy chuyện trai, gái vợ chồng ngày nay cũng đã trở thành một thứ buôn bán không, những kẻ có bằng cấp, địa vị lo

mang mình đi bán lấy một số tiền để mua xe hơi, mua nhà lầu. Và những bà già xấu xí nhiều tiền lo đi mua lấy những cậu trai tơ cùng những địa vị, hư danh của con đực. Thật là thảm, không còn tình yêu nữa, không còn những trang tình sử nữa...

– Bây, ai bảo cậu vậy?

Trực trầm hẩn người xuống nghe câu chuyện Thăng đang nói, Trực bỗng như bị đổ tới, đẩy tới, cơn tỉnh táo trở lại khô ráo nơi Trực. Giọng Trực trở thành nghiêm trang:

– Cậu hãy bảo em cậu nên chờ đợi. Hãy chờ đợi.

Thắng nghe Trực nói không hiểu ý gì. Trực bước vào trong xe:

– Thôi mình đi, mình cũng muốn được coi một phim cao bồi.

Xe chạy nhẹ nhàng dưới vòm cây xanh, giọng Thắng trở lại:

– Thật cậu không nghĩ tới xây dựng sao?

Trực nhìn về phía trước, những bóng nắng loang loáng trên mui xe, những thân cây lướt qua hai bên đường:

– Sao lại không, nhưng thực mình lòng chưa đậu lại. Mình hiểu những giới hạn của hoàn cảnh. Để khi cậu trở về, gặp lại nhau, có lẽ lúc đó bọn mình mới có thể nói với nhau chuyện đó.

Trực lặng thinh, Thắng chăm chú nhìn về phía trước. Trực nhớ lại khuôn mặt nhỏ nhắn, mái tóc dài; nước da nâu, dáng người nhỏ bé. tiếng nói nhanh liền

thoảng, chính chàng cũng đã nghe thấy một câu nói tương tự: anh không tính xây dựng gì sao. Xây dựng, hai tiếng đó lâu lâu chàng vẫn nghe, những ý nghĩ trôi đi, những sự thực bám lấy trong không khí một thực tại. Tôi hiểu dần ra. Con gái thì có thời.

Chàng không giấu được những băn khoăn. Phải có một quyết định nào. Những tham vọng trước mặt, thực tế chung quanh đã đẩy chàng tới, đẩy mãi cho tới lúc chàng không biết phải làm sao. Tiếng nói như một cầu xin: anh không nghĩ đến em thật sao. Trục bật khóc. chàng hiểu rằng chàng phải có thái độ, nhưng với chính những gì mình có mình có mang lại cho ai được một chút gì, chỉ có hai bàn tay không và tấm lòng, một tấm lòng chất chứa không, không phải chỉ có một điều, một mong muốn

ước, chính những mong muốn kia cũng tự nó mâu thuẫn, chống đối nhau.

Chính những điều đó khiến Trục quay quắt không thôi với chính mình. Phải tới đâu, ngừng lại nơi nào? Trục không trả lời được trong tâm trí còn chất chồng những lửa đỏ của mong muốn vượt lên. Trong lặng lẽ và đau đớn Trục bỏ đi như một quyết định không tròn. Bao nhiêu năm hình ảnh một khuôn mặt ngày tháng vẫn còn lẩn quất như một bóng ma. Bóng ma có lúc đưa Trục tới đối diện một khoảng trống. Hãy giữ lấy người mình yêu dấu. Tiếng nói ấy vẫn còn đó. Hãy giữ người mình thương yêu. Đó chỉ còn là tiếng nói, không phải là thực tế cho mình được sống.

Một đời những dở dang. Tôi hiểu tôi là một tên thất bại. Chiếc xe đỗ lại, Trục

bước theo Thắng, tên cao bồi nắm chắc cây súng trên tay đang bước vào một thị trấn không bóng người mà những đe dọa rình chờ. Bước qua khỏi cửa với tấm màn đỏ, tiếng súng nổ chát chúa đầy ắp trong gian nhà, một tên ngã từ trên một đỉnh núi xuống tiếng kêu thất thanh vang dội trong những khe núi trùng điệp, và tiếng cười khà ố từ nơi một tên râu xồm có một cái mặt đầy thịt, tiếng cười của bọn da trắng hung bạo, bọn da trắng dã man trước những tên mọi da đỏ. Chiếc đèn bấm soi trên lối Trục ngồi xuống và cơn ngái ngủ trở lại lơ lơ, Câu chuyện của một tên cao bồi trên con đường hành hiệp, giết kẻ ác, giúp kẻ yếu đuổi lương thiện, thanh toán bọn da đỏ cướp bóc, những tiếng súng, những tiếng la hét, chiếc mũ rộng vành thả xuống văng trán che đi một phần mặt vẻ bí ẩn, và quanh

quần đầu đó những mụ đàn bà đã thỏa trong những quán rượu vùng viễn tây. Thắng đập tay lên vai Trục:

– Này ngó coi, một màn xi nê không tốn thêm tiền.

Phía trước mặt, lui về phía Thắng, một tên đàn ông đang ôm ấp một con mụ nào đó và hôn hít.

– Thôi đi quý, để cho người ta yên.

– Thì cứ yên chứ có gì đâu, chỉ sợ cậu bỏ qua mất một cơ hội bằng vàng, để gì được thấy người ta làm những chuyện thế.

Trục không nói tiếp tục theo dõi. Bỗng có tiếng kêu phía dưới, một người đứng lên, nhiều người túa theo, tiếng nói léo xéo khó chịu, tiếng văng tục, tiếng đứa con gái nào bù lu bù loa...

– Cái gì vậy?

– Nó làm ầu...

– Kéo nó ra đánh cho nó một trận, cho nó chết đi, con nhà ai mất dạy thế?

– Một tên già.

Tiếng cười của đám đông. cố gắng dần mình ngồi yên, lúc sau những tiếng nói mới ra khỏi phòng. Trục nghĩ không bao giờ mình được yên cả. Trục tụt người xuống thấp trong ghế, chàng nghĩ tới những ngày còn đi học buổi trưa vào trong rạp bình dân coi hai phim mất năm đồng bạc, vừa coi vừa ngủ với không khí huyền ảo của những khán giả bình dân, tiếng vỗ tay cổ vũ cho những cuộc rượt đuổi kẻ gian phi, tiếng trẻ con la hét với bấy mọi, bấy giờ những ngày đó đã qua, bấy giờ chàng đang phải sống với một

vai trò khác, có lẽ là một tên hề buồn rầu không xứng với vai mình phải đóng, bây giờ. mình cũng đã đổi thay không còn được vui đùa hồn nhiên... Như là mình đã chết đi bao nhiêu lần. Chết, có lẽ thế.

– Bọn mình được giáo dục toàn bằng những phim ảnh cao bồi, trộm cướp, được chỉ vẽ cho cách hôn hít, sờ soạng và làm tình, thật là tuyệt

– Thôi im đi,

Trực la lên với Thắng, tiếng nói nghe rõ vang lên.

– Sao cậu không cho tôi nói?

– Nói đi, nói nữa đi coi.

Thắng im không trả lời. Tiếng cười khúc khích từ đôi tình nhân phía trước mặt. Thắng bầu vào đùi Trực về khoái

trá. Ở trong các đô thị ngày nay không còn gì cho người ta giải trí nữa, trẻ con được dẫn tới những rạp chiếu bóng, được đẩy ra ngoài ngõ xóm, ở những nơi để chúng biết những gì là thù hận, bắn giết, máu nước mắt và ngoài đường phố chung đụng chúng học nhau văng tục, chửi thề ăn uống bẩn thỉu. Những người lớn cho bọn con nít tham dự vào chính những gì họ sống, với con mắt tò mò, bắt chước, chính người người lớn dạy cho bọn nhỏ mọi điều không cần thiết. Cơn buồn ngủ trở lại với Trục, những hình ảnh trên màn bạc như khiến cho đôi mắt Trục mệt thêm. Hãy ngủ đi, ngủ thật say, ngủ đừng bao giờ thức dậy. Cánh đồng lúc đang mùa, những ngọn lúa vàng óng ngả vào nhau rung động trước những cơn gió lộng, hương đồng nội ngào ngạt, tiếng ai trong quá khứ sâu dài: em mong ước được sống ở một nơi thật yên tĩnh,

chỉ có cây cỏ, chỉ có chim muông, chỉ có chúng ta một đời sống, anh có mong ước thế không, anh nói đi, anh nói nói đi, em muốn nghe anh nói...

12

Những tiếng động bập bùng. Trục như thấy mình trôi nổi trong một bầu khí bầy nhầy nhớp nháp. Trục muốn la lên thành tiếng, nhưng cổ chàng như đã đặc lại, miệng bị gấn kín từ bao giờ, tiếng la như vỡ trong lòng ngực mà không thoát được ra ngoài. Có lẽ mình đã chết, người ta đã trôi mình xuống một con lạch sinh lầy hôi thối của một ngoại ô nào đấy, mà có lẽ còn tệ hại hơn nữa, mình đã bị đút xuống đường

cống nào đó trong một thị trấn cùng với những rác rưởi, chuột chết... Mình cũng đáng phải chết như thế. Có ai đó không? Không có ai sao, phải rồi, nơi đây còn có ai nữa, đến tôi là thú cùng rồi. Không có những thằng bạn tôi sao? Chỉ có mình tôi đáng phải đọa đày thôi sao. Như vậy thì đời sống cũng đáng được khen ngợi lắm đấy chứ? Chỉ có mình tôi. Như thế cũng xong.

– Không coi hả?

Tiếng gọi của Thắng, cánh tay lay trên vai:

– Phí cả tiền, như kẻ đói khát ngủ, thật không hiểu được. Còn sống không đó, mở mắt coi.

Trực mở mắt, Thắng đang nhìn vào mặt bỗng phá lên cười. Thắng cao bồi

đang ẩn trong một đường hẻm. bên đầu nhà, những quân trộm đang chạy tán loạn trên đường phố và những tiếng súng xối xả liên hồi. Vọt mình chạy ra, giữa đường không bóng người, một con ngựa phóng chạy với tiếng hí vang cùng với những loạt đạn cày trên con đường đất bột, một tên ngã xuống từ một mái nhà cao, tên cao bồi lăn nhiều vòng trên mặt đường với những loạt đạn sát bên sườn. Một tên nữa ngã từ trên một cửa sổ xuống. tiếng kêu thất thanh. Tên cao bồi cười, chạy trên hàng hiên lăn giữa những chiếc cột vuông, những cánh cửa lủng. A một phát trúng cột tên cao bồi nhào người lăn xuống dưới hầm nhà. Hãy cho hắn một phát cho chết luôn đi coi, bọn ăn hại... Trục nhổm người lên khỏi ghế, cơn váng vất vẫn chưa tan. Không khí mù mù như ở trong một nhà

hầm, tiếng súng vẫn không ngừng nổ trên màn ảnh..

Mình sống đã chưa đã sao mà mình còn phải tham dự thêm vào một đời sống giả nữa, không nơi nào yên hàn nữa sao, không còn trò chơi nào nữa sao, tôi muốn chết, phải, chỉ có chết.

– Mẹ cái thằng cao bồi già, nó ranh quá trời, sao không thằng nào cho hấn một phát.

– Nó mà chết gì, nó chết thì bọn Mỹ nó sống bằng cái gì bây giờ, chẳng biết gì.

Trực nói, giọng cục cằn khó chịu. Thẳng nhăn mặt. Trực đứng lên.

– Đi đâu vậy?

– Đi đái, được không.

Trực lần ra khỏi hàng ghế chật những chân người và hai hàng ghế sát với nhau. Trực bực bội với không khí nóng bức và hơi người nực nội. Đứng ở lối đi thông với chân thang Trực thấy dễ chịu hơn, nhiều người không có ghế đứng dựa nơi tường rạp. Vào nhà đi tiểu, bỏ hai tay trong chậu rửa mặt với vòi nước chảy, Trực thấy mình trong gương với vẻ tẻ nhạt, như kẻ vừa thoát khỏi một cơn đe dọa hiểm nghèo, Trực tưởng như những chân râu mọc dài ra. Sao tôi lạ với tôi quá vậy? Tôi không còn là tôi của những hôm qua hôm kia nữa sao? Nơi này bao nhiêu người đã soi thấy mặt mình trước hoặc sau khi làm công việc của mình. Công việc những tượng gỗ không làm. Một bàn tay đặt lên vai, bầu chặt lấy da thịt và Trực cảm thấy bàn tay cứng như muốn bầu thịt mình ra khỏi cơ thể:

– Thằng nào vậy?

Không có tiếng trả lời. Trục nhìn vào trong gương, ánh sáng mờ đỏ. có chiếc mũ nâu thấp thoáng phía sau mình. À, một tên biệt động nào đây, chắc một tên quỷ nào. Tiếng cười cục cục trong cổ họng, À, mình nhớ rồi, Cẩn sùi chứ còn thằng nào nữa, tiếng cười ấy bao nhiêu lần đã nghe, sao nó ở đây, nó chưa chết sao? Vặt tay lên vai, giữ lấy tay Cẩn sùi, nhanh như chớp Trục quay lại trong thế thủ. Cẩn sùi cười nhìn Trục:

– Sao mày ở đây, đào rồi hả?

– Mày chưa chết?

– Tao mà chết, mày chưa chết hả?

Hai đứa ôm lấy nhau cười vang trong nhà đi tiểu, những người chung quanh ngó nhìn ngỡ ngàng. Cẩn sùi lúi ra một

chút, hai tay giữ lấy hai vai bạn ngắm nhìn từ chân tới đầu:

– Mày, không phải con ma nào, thật là may, mà mày bỏ ông già rồi sao, bây giờ mày chui vào đâu?

– Sức mấy, tao mà bỏ ông già thì có điên, chỉ có những thằng hèn như mày mới bỏ ông già, xì, thế mà cũng xưng anh hùng hảo hán. Bố đi phép con nghe chưa, hết phép bố về với cha già, bố không thèm bỏ cuộc, trong thiên hạ này được mấy người như ông già mày nói tao nghe?

Cẩn sùi gúc gúc đầu ra vẻ hài lòng đồng ý với Trục. Trục la lên:

– Thôi ra kia chứ ở trong này mà ngửi nước hoa của các hoàng tử công chúa nữa sao. Ra.

Hai người vén màn bỏ ra, tên cao bồi đang ở trên lưng ngựa thông thả ra khỏi thị trấn với những cánh tay vẫy chào và bài hát lên đường của một tên hành hiệp, con ngựa cao lớn béo tốt, khẩu súng dài gài trên yên, hai khẩu súng ngắn trên hông, thứ anh hùng tiền chế của một nền văn minh nông cạn nghèo nàn, thứ anh hùng chỉ có với khẩu súng bắn hoài không hết đạn. Bịa. Bịp. Anh hùng không thể bị bắn chết, chỉ có thể bị đánh cho vỡ mày vỡ mặt rồi đứng dậy bước đi oai hùng và phục hận. Con ngựa trong bóng chiều và chân trời mở rộng... thế là hết... Đèn bật sáng bỏ lại một mặt phẳng trắng nhạt và vị, nơi đó mọi trò được tiếp diễn không ngừng.

– Ra ngoài này.

Cẩn sùi kéo tay Trực, Trực giữ lại tìm Thắng.

– Mày đi với đào à? Kiếm được con
đĩ nào mà nhanh thế mày?

– Im đi, một thằng bạn.

Thắng đã từ trong một hàng ghế phía
dưới đang lẩn ra theo với đám đông, Trục
giơ tay ra hiệu, Cẩn sùi:

– Bạn mày hả, trông như con thạch
sùng vậy; dân thành phố hả.

– Bạn học cũ.

Thắng đã ra tới nơi, Trục giới thiệu
hai người bạn với nhau rồi kéo nhau ra
khỏi rạp. Ra tới đường, Trục ngừng lại
hỏi Cẩn sùi.

– Mày đi một mình hả, đi uống cái
gì, được không.

– Hay nhỉ, sao hôm nay mày lịch sự
thế, không còn là thằng Trục ngày nào

nữa nhỉ. Đi, tao ra lệnh, đi uống mừng chưa chết, được không.

Trực vỗ lấy vai bạn, Thắng mỉm cười nhìn hai người bạn. Tất cả vẻ lính tráng hiện rõ trong cách thức thức khoác vai. dáng đi nghiêng ngả, những câu nói nóng nảy, nhiều khi thô bạo. Trực nói với Thắng:

– Đây là một trong mấy thằng bạn trời đánh chưa chết, nó là Cẩn sùi. Hồi trước ở với nhau trong cùng đơn vị, sau nó đào và nhảy vào biệt động, nó là thằng số lớn...

– Này Cẩn mày còn được tin gì bọn thằng Hải, thằng Mười không, tao biết tin chúng nó.

– Thằng Hải lên Pleiku rồi, thằng Mười cụt một giò, anh hùng một chân

hiện ở đâu trên Biên Hòa, nó về làm gì trên nhà vợ nó, con vợ nó giỏi lắm, nuôi chồng nuôi con luôn, nó hay thật.

Ba người ngừng lại trước quán nước: Hà Nội. Trục nhìn hàng chữ khuất, phải, chính nơi này trong những năm còn đi học Trục vẫn ngồi với những bạn, trong đó có Thắng. Hà Nội, hai tiếng ấy chàng vẫn thường nhắc đến, nhìn thấy trên những bảng hiệu. Quán sâu hơi rộng ra ở trong, ngày nào những thằng trẻ còn trong lớp học ngồi đó ăn từng miếng kem nhỏ nhìn cô bé ngồi nơi quây và lắng nghe những bài hát. Bây giờ những thằng bạn đó đã tứ tán mỗi đứa một phương, có đứa hiển đạt ngồi trong những văn phòng, có thằng còn lặn lội trong cuộc chiến, có thằng đã chết... Ngần ấy năm những đổi thay không ngừng. Chiếc ghế xanh tối, ánh đèn mờ nhẹ. Trục ngồi

ngoài, hai bạn ngồi hai bên chiếc bàn nhỏ bám lấy một bên tường vôi tối lại trong bóng tối.

– Uống gì.

Trực nhìn Cẩn sùi:

– Như thường lệ

– Thắng, cậu uống gì. Bia hả?

Thắng gật đầu, lấy thuốc ra châm hút bỏ gói thuốc ra bàn, Cẩn lấy gói thuốc đen ra châm hút. Thắng nhỏ ra đứng bên, Trực nói:

– Ba chai bia nhỏ.

Trực ngả người ra sau ghế nghe như lưng giãn ra dễ chịu, ngồi lại ngay ngắn. Trực nhìn Cẩn sùi vẫn như ngày nào, khuôn mặt nhỏ khô khan, những sợi tóc vàng; da mặt sần sùi như lúc nào cũng

mọc mụn. Có khác chẳng bây giờ trông Cẩn đã già hẳn đi, da đen xỉn lại và quầng mắt sâu tối thêm, đôi mắt có những tia nhìn êm đềm từ hôm nào vẫn thế, mắt nhìn chan chứa một tình cảm và biểu lộ sự thông minh. Cẩn sùi, đám bạn vẫn thường gọi nó như thế trong thân yêu để phân biệt với thằng Cẩn hói, và một tên quan hồng hách mà bọn Trục vẫn không ưa. Mỗi khi trêu chọc bạn, bạn Cẩn lại gọi Cẩn sùi là Cẩn quan nhỏ. Bọn bạn đầu đời lính từng kể lại một điều không rõ ràng: lần đầu tiên ra trận, Cẩn sùi đã ôm súng ngồi khóc vì kinh hoàng, nhưng Cẩn sùi vẫn cải chính là Cẩn sùi không phải sợ mà khóc, nó khóc vì một thằng bạn của nó chết ngay trước mặt nó mà nó không biết phải làm sao.

Nhưng sự thật điều đó không can dự gì tới Cẩn sùi của những ngày sau

đó, một Cẩn sùi kiên cường gan dạ nhất trong đại đội tiền sát. Cẩn thường nói với Trục, bây giờ mình không khóc được nữa bất hạnh chính từ đó. Không khóc được nữa. Trục hiểu điều đó, bây giờ không còn khóc được, chàng hiểu sự bất hạnh khôn cùng đã đến.

Làm sao để còn khóc được. Cũng là một tên bất mãn, cuối cùng nó bị nhốt lại trong tiền đồn với Trục nhưng ngay kỳ phép nó đào ngũ không trở lại, nó viết thư về xin lỗi ông già và báo tin đã đầu quân vào binh chủng khác. Nó nói thà nó chết chứ không chịu được cuộc sống như tù nhân. Ông già thương nó và bỏ qua chuyện không nói đến. Bao nhiêu lần nghe tin Cẩn chết, cuối cùng bây giờ Cẩn trước mặt.

13

Cẩn sùi, hai tiếng đó hết sức thân mật. chính Cẩn cũng như yêu cái tên ấy, tên của những bạn thiết. Để chịu bị dày ải, Cẩn không chịu được, nó phải được tung về phía trước, chạy về phía sau, la hét, vung chân vung tay nó mới hả. Nó không chịu được những ràng buộc. Nó đã ở tù, vượt ngục, đào ngũ, chẳng phải vì những mưu toan. tính toán, hoàn toàn chỉ là những chuyện lật vặt không đâu, như tức một tên khinh

người liền đánh một cái bạt tai, bỏ phòng trực đi uống bia, tóc tai để dài không chịu hớt... Nhưng trong cuộc bao giờ Cẩn sùi cũng là một tên can đảm, bao giờ cũng là vẻ can trọng tới mạng sống.. Dô, Cẩn sùi cầm cái ly đụng vào hai chiếc ly bỏ lại trên mặt bàn, tiếng ly, vang lên khô khan, Trục cầm ly uống một hơi cạn nửa ly, Cẩn sùi không để lại một ngụm nào. Nó lúc nào cũng như cái thùng rỗng. Hồi ở Bạc Liêu, Cẩn được coi như con của hai cái thùng đổ trong thị trấn.

– Đây, tao hỏi thật, mày có về với ông già nữa không?

– Cái thằng này, mày nghĩ tao đùa thật sao?

– Mày đừng buồn tao chuyện đó vì tao nghĩ như tao mà trở về thực tao không chịu được, mình có thể ở một đơn

vị khác, và tao còn món nợ với ông già chưa trả được. Có lẽ tao tồi hơn mày.

Giọng Cẩn bỗng cảm khái u hoài. Ngày trong quán Ngựa Trắng, Cẩn đã từng trở thành một tên tình si hung bạo, từ ngày hấn được coi như một tên gà chết chỉ vì hấn mê gái. Hung hăng, ba gai ở mọi nơi nhưng bên những công chúa của nó, Cẩn sùì như một cậu học trò nhẹ nhàng, then thùng, rụt rè từng làm bực mình những bạn bè nó vốn không coi đàn bà con gái ra gì, không, với Cẩn đó là điều không thể tha thứ. Hồi đơn vị đóng ở quận lỵ. Cẩn theo đuổi Thủy đen của quán Ngựa Trắng. Cô gái người nhỏ, lẳn, da đen giòn, cười lúm đồng tiền duyên dáng, với Thủy đen bao nhiêu kẻ đã mê đắm.

Cẩn cũng là một trong đám trai trẻ ấy, không sáng nào, không chiều nào

Cẩn không có mặt dù để chỉ nhìn thấy Thủy đen, nói với Thủy Đen một tiếng. Bỗng nhiên Thủy Đen vắng mặt, nhiều ngày liên tiếp, Cẩn cuống cuống như kẻ mất một cái gì, hỏi nơi bạn bè chỉ nói Thủy về quê, Cẩn không tin, sau mới biết Thủy về quê lấy chồng. Cẩn vẫn tới quán Ngựa Trắng nhưng trông Cẩn như một dọc môn thối. Khoảng một tuần sau, Thủy Đen có mặt với nét buồn rầu, không còn vẻ duyên dáng, nhanh nhẹn nơi người con gái ấy nữa, Cẩn ngần ngại với gặp gỡ trở lại. Một người bạn nói với Cẩn: nàng bị gia đình ép duyên trả nợ cho một người giàu có thể lực. Cẩn điên lên, cật vấn Thủy Đen, Thủy Đen kinh ngạc trước thái độ của Cẩn. Cẩn hung hãn như chưa bao giờ Thủy thấy. Bỗng nhiên Cẩn có địch thủ, phải nói là một tình địch.

Cần đòi thanh toán, rồi bỗng nhiên Cần biệt tích khỏi đơn vị, sau Cần được quân cảnh áp tải trở về đơn vị trước khi được mang đi ở tù, Cần đã mở chốt lựu đạn bắt người ép duyên Thủy Đen phải bỏ ý định ấy. Sau này Cần nói lại với đám bạn: thực ra không nên làm vậy, con nhỏ nó đâu có thương mình, nó lợi dụng mình, nó mê người khác đẹp trai, giàu có, mình là thứ đồ bỏ rồi mà, may là mình đã không lằm đến nỗi có thể có kẻ phải chết. Cần cười cười như muốn xóa đi một điều mà đối với Cần như một nhảm lẫn. Thủy Đen, lâu lâu trong đám bạn lại nhắc đến hai tiếng đó rồi gào lên giả bộ khóc than thảm thiết để trêu chọc Cần, nhưng Cần lặng thinh.

– Vợ con gì chưa?

– Cái gì?

– Vợ con?

Cần cười ngậm ngùi:

– Chưa có vợ nhưng có một thằng nhỏ ngộ lắm, tao gửi bà má nuôi.

– Sao kỳ vậy?

– Có gì mà kỳ, mà y tưởng truyện ấy không được à?

– Đâu có, thế bà vợ đâu?

– Chết.

Trực không dám hỏi tiếp, nghe tiếng chết khô khan vang lên, Trực khựng lại không dám đùa với bạn nữa. Thẳng ngồi im nghe, Cần rót một ly bia khác cúi xuống uống, lúc ngẩng lên Trực thấy bạn mỉm cười gượng gạo.

– Sao vậy, lâu chưa?

– Hơn một năm, vì sinh khó, tội lắm.

Câu chuyện đang ở không khí đùa giỡn bông lơn bông nghiêm trọng đối với Trục. Trục tưởng như sự đùa giỡn với một người bạn có tâm sự buồn là một điều rất đáng trách cứ.

– Số tao thật ăn mày. Thằng nhỏ kháu lắm, bà già khoái chí. Thôi nhắc gì chuyện đó. Thế còn mày, mấy vợ rồi.

– Không đếm hết.

Nói hết câu. Trục cười như muốn làm vui lại câu chuyện bị ngắt quãng.

– Giỡn hoài, coi chừng tuyệt tự cho coi. Phải có vợ.

Trục trợn mắt gúc gúc đầu nhìn người bạn cũ. Thẳng xen vào câu chuyện:

– Các ông nói toàn những điều tuyệt diệu.

Trực ngắt:

– Thật đấy chứ. Nhưng cậu thì sẽ lấy vợ Mỹ rồi.

Cẩn ngạc nhiên nhìn sang Thắng:

– Lấy vợ Mỹ thật à, đùa hoài Trực.

– Thực mà, hần sắp đi Mỹ học, đi học rồi còn ai muốn về đâu, họ ở lại bên Tây, bên Mỹ sống cho sung sướng, lấy vợ mấy không được. Phải không?

Thắng cười không nói, Cẩn nhìn Thắng:

– Thế thì ông bạn sướng thật, chỉ có bọn tôi là như con chó.

Giọng Cẩn nghe cay đắng. Thắng

thấy mất tự nhiên trong câu chuyện. Giàu có cũng có tội sao? Thắng muốn tìm cách giải thích nhưng liền đó chàng bỏ ngay ý định, chàng nói nghiêm trang:

– Nói vậy chứ, tôi về cho các ông coi. Có lẽ tốt nhất là nên sống độc thân nếu muốn làm một việc gì đó nếu không thì khó thành. Tôi vẫn nghĩ thế, biết bao tay khá lắm nhưng có vợ rồi thì bê bối. Có được bao nhiêu bà vợ giúp được chồng thành người

– Đúng, đúng.

Cẩn gật gù tán thưởng. Trục nhìn Thắng hiểu điều Thắng muốn nói. Từ ngày trong lớp học Thắng vẫn thường tỏ ra là một người muốn làm một điều gì đó tốt hơn những điều khác. Thắng là một người tốt. Trục hiểu thế. Cẩn kêu một loạt bia nữa:

– Hối lộ, buôn lậu, lạm dụng, thụt két, phần lớn những con đàn bà bê bối nhúng vào, đó các ông ngó mà coi, toàn những con mụ đẹp đẽ cả đấy... Bọn đàn ông ngu dần đi nghe những con rắn độc, rồi vào tù, còn mụ rắn độc thì đi ngủ với thằng khác... Đời mà, bao nhiêu là tang thương. Tôi biết này, một con mụ xúi chồng thụt két, mua nhà, mua xe, đến lúc bị bắt, người ta khoan hồng cho bằng cách trả lại thì khỏi bị tù. Vợ nó không muốn mất của, bảo chồng nên đi tù. Đó, vậy đó, tình nghĩa của rắn độc. Nhưng vợ tôi thì không. Đó là một liệt nữ.

Giọng Cẩn cay đắng khó chịu. Trục chen vào:

– Dù vậy cũng tại thằng đàn ông dại, sao lại nghe những con rắn độc đó làm gì.

– Thôi đi ông, ông đừng mạnh miệng, phải có vợ rồi mới biết, đừng nói rồi sau hối hận, Đàn bà muốn là trời muốn. Nhớ không. Nó đòi, nói xin không được nó quay mặt vào tường, nó đánh du kích đêm này sang đêm khác bằng phi vụ phóng thanh, nó không ăn không uống, vật mình vật mẩy, rên hừ hừ... Nó bỏ theo thằng khác cho lúc bấy giờ mới biết. Thiếu gì, lấy vợ rồi mới biết.

– Thì người ta cũng có người thế này thế khác chứ, thiếu gì bà vợ làm cho chồng khá ra.

– Tất nhiên, nhưng hiếm lắm ông ời. Tôi truyền đời cho ông đó,

Thằng cười phá lên. Trục mím cười. Cẩn khôi hài:

– Sao lại bỗng nhiên sang câu chuyện kỳ cục vậy. Hết chuyện rồi sao?

– Mình tuyệt đối quá phải không?

Trực nói xong im lặng. Bao nhiêu năm rồi chàng không hề nghĩ đến chuyện đó. Trong một buổi tối trong gian nhà hầm, ông già dễ thương nói với Trực trong thân tình: goa khuyên em lập gia đình, phải có gia đình thì mình mới nhìn thấy cái con người ở nơi chúng ta, phải có vợ con mới hiểu được rõ thêm đời sống, tình yêu là một cánh cửa đưa ta đến, tất nhiên đến đâu thì đó như một định mệnh, dù sao cũng phải đến, nhưng phải lấy người mình yêu thương. Nghe không? Ông già gật gù, một tay để lên vai Trực thân tình, tha thiết.

Trực ừ hử cho xong câu chuyện. Một lần khác, ông già vét hết tiền túi cho một tên, hắt trở về lập gia đình, ông già không biết chắc, nhưng hắt nói với ông thế, ông lo lắng cho nó hết mọi chuyện, dặn

dò mọi chuyện cần thiết. Và đặc biệt ông nói nhỏ với hân: đừng trở lại với ông, hãy tìm cách để được sống bên vợ dù có phải chịu một vài thiệt thòi khác. Ông già khi nói với người lính trẻ ấy, ông già chảy nước mắt, chính tên kia cũng chảy nước mắt vì cảm động. Trục hỏi: ông khuyên nó đào ngũ sao. Ông già nhìn Trục: Không phải thế, nó phải tìm cách mà sống với nó, nó sẽ vào đơn vị khác, nó hy sinh như vậy đủ rồi không nên để nó thiệt thòi hơn nữa, chú em rồi sẽ hiểu, goa thương vợ goa chú không thể tưởng được, thật ra cho tới nay, bao nhiêu năm rồi goa yêu vợ goa chưa hết, chưa đủ, vợ goa phải hy sinh vì goa vì các con, người đàn bà thực sự là một người để chúng ta thờ, những bà thánh cho chúng ta thú tội và yêu thương, nhưng đó là một bà thánh yếu đuối nhẹ dạ và nhiều đam mê. Phải biết như vậy, chúng ta phải giúp họ,

vì như thế là giúp chúng ta để cho hai hoàn thành đời sống của mình...

– Vợ mình chết rồi.

Bỗng nhiên Cẩn sùi nói trong bâng quơ, câu nói nhẹ nhưng buồn thảm. Trục và Thắng như không muốn nhắc lại chuyện đó nữa. Cẩn lấy một điều thuốc châm lửa:

– Mình đang tìm cách để trở về sống với bà má và thằng con, nó đẹp tuyệt, cậu lấy vợ đi, nếu gái mình sẽ cưới cho thằng con mình. Được không?

– Biết còn sống không để lấy vợ.

Giọng Trục buồn nản trong bông đùa. Biết còn sống không? Trục nghĩ tới lúc bước lên trục thắng trở lại tiền đồn, những họng súng bên kia sông, những cuộc pháo kích những đêm đi kích....

Ngày tháng chưa tới sâu hút bóng tối.
Có phải mình đang sống trong một ảo
tưởng.

Nếu không có cuộc chiến này? Nếu
mình không ở trong quân ngũ...

14

Trong gặp gỡ vô số chuyện được hàn huyên, Trục thấy Cẩn sùi đã đổi khác, không phải những đổi khác xấu nhưng là sự trầm lặng đã đến với nó, như con sâu bị đè dưới gót chân nhiều lần; như những chịu đựng đã đến để lại những dấu vết, Cẩn sùi đã mất bớt đi sự hung hăng, nó trở thành một kẻ thuần thực hơn nhưng cũng buồn hơn. Như con ngựa đã bỏ đường chạy rong ruổi trên đường cái quan, trên vòng đua, nó

trở thành con ngựa kéo xe bò.

Trực nghe như mình cũng đã mò từ trong trí não.

– Cậu về Sài Gòn làm gì vậy?

– Đang nằm trong nhà thương, có lẽ sắp ra hội đồng.

– Sao vậy?

– Một mảnh lựu đạn nằm trong mạng sườn..

– Ờ ờ, như vậy không chết là có nhiều may mắn đó. Có hy vọng ra khỏi không?

– Loại hai thì chắc là xuất ngũ được. Như vậy cũng được rồi. Phải cho hưởng một chút chứ, tao sẽ đi buôn, trong số những thằng bạn cũng chẳng còn mấy đứa sống sót, Buồn nhỉ.

Trực cười với Cẩn:

– Sống thì cũng thế chứ gì.

Giọng trực bài hoải. Thằng kêu tính tiền. Cẩn nói:

– Về gì sớm vậy, ngồi chơi lúc đã.

Thằng nhìn Trực, Trực nói:

– Thì ngồi. Này, thế tính chuyện sinh sống ra sao?

Cẩn lắc đầu:

– Kẹt. Mình nghèo quá, chắc về ở với bà già, làm ăn dưới vườn vậy, mà sức mình thì mỗi lúc một tẻ đi, đâu còn khỏe gì, cậu biết sức mình xưa kia như thế nào? Ngày tháng gian khổ làm hao mòn đi. Biết làm sao, may không cụt chân cụt tay không thì đến đi ăn mày.

– Cậu thấy đó, biết bao nhiêu chuyện đau lòng khi những người tử trong quân đội trở ra, không còn đủ sức để tự lo liệu lấy việc nuôi sống mình, bọn mình đã không được đãi ngộ xứng đáng, vẫn đây những bất công, trong khi bao nhiêu kẻ khác đã không phải hy sinh gì, lại được sống sung sướng. Nhiều khi nghĩ đến là tôi muốn làm một cái gì cho hả giận, chung quanh bọn mình đây, cậu thấy không, mình đã bị xử ức.

– Thôi nói gì chuyện đó,

– Cậu cam thân trâu ngựa của cậu hả?

– Chẳng phải vậy, tôi biết sức tôi có những giới hạn, có một cái số.

– Không phải thế, tôi không chịu được thái độ chịu thua đó, mình phải làm

một cái gì cho khá ra chứ. Mình đứng ở phía lẽ phải mà. Cậu ngó coi, cậu là một tên đánh thuê chém mướn sao? Không được.

Mình phải góp sức vào, không phải là mình cứ chấp nhận nhắm mắt cho qua được. Nếu mình để vậy thì công sức, máu xương của mình còn có ý nghĩa gì nữa. Đánh bọn nó, thì đồng ý, nhưng không phải là để duy trì tình trạng thối nát, bẩn thỉu, mà cậu biết; còn bất công bẩn thỉu thì trận giặc này gọi là muôn ngàn năm, chưa chừng có lúc cậu cũng cảm sung mà bắn mình cho coi, vì bức quá mình phải làm vậy. Trong nhiều trường hợp chính những tên gọi là quốc gia đã đẻ ra thằng cộng sản, đã giúp cho thằng ngoại quốc nó giết mình. Phải làm một cái gì?

– Không còn cách mạng nữa.

Giọng Trục như trầm xuống. Không còn cách mạng nữa. Tiếng nói như ở một kẻ đã chịu thua với cuộc sống. Không còn cách mạng nữa. Trục có lúc như nhận thấy thế.

– Không còn cách mạng, không còn chiến khu không nữa, bây giờ mình trở thành quân tốt đen trên bàn cờ tướng, quân tốt có thể bị thí, có thể nhập cung sang sông... Bây giờ là kỹ thuật vận động quần chúng và kết hợp trong thế quốc tế...

– Tôi không đủ sức để bàn về những điều này.

Thắng nói trong giọng thành thật, Trục như chợt nhận ra một điều không rõ ràng. sao lại dẫn câu chuyện tới một chỗ như thế, cách mạng, giấc mơ không thành vẫn có lúc sáng lên như một an ủi,

một vố về cho được yên tâm... Có phải mình đang lừa mình bằng một ảo tưởng? Có phải tất cả mọi điều đều đã trở thành một thứ nhãn hiệu, một thứ quảng cáo rao hàng? Mình có thể làm được một điều gì cho mọi người, cho chính mình, cùng với những người khác? Những câu hỏi chùng như chỉ hiện ra không được trả lời.

– Tôi trông đợi một đổi thay.

Trực nói, nhìn Cẩn, nhìn Thắng, Cẩn nói với vẻ bông lơn:

– Cậu phải lấy vợ đi đã. Tôi lo cho bà má tôi, cho con tôi...

– Nếu tôi cũng có việc để lo như vậy thì thật hay. Tôi bất hạnh hơn cậu nhiều. Tôi không có gì, không có gì hết... Tôi bỗng trông cho mình cũng bị phế thải như cậu.

– Thôi đừng đại ông ơi, nó lại hơn một tý nữa thì khổ. Thà chết.

Trực cười:

– Đã đến đâu mà cậu sợ; ổ đằng nào thì cũng thế, bây giờ mình được lương bổng, được phát quần áo, giày, mũ, bị thương có bệnh viện cụt chân được phát nạng, được trả lương, thích không? Có chết đi nữa thì nhà nước cho quan tài, cho đất.. Ô như vậy còn cần gì nữa, vợ con mà làm gì cho mệt thêm người khác..

– Mình không có chuyện vui hơn sao?

Thắng nói lớn như muốn cắt đứt câu chuyện. Cần nói:

– Có lẽ nhiều chuyện vui lắm nhưng có lẽ bọn này không có. Ông thì chắc có chuyện vui, bọn tôi toàn điều thảm thiết.

Trực thấy Thắng như đỏ mặt, Cẩn về bực bội, Trực nhận ra sự khác biệt đối kháng giữa hai đời sống từ đó có những khác biệt về quan niệm. Thắng chưa bao giờ cực khổ như Cẩn, và Cẩn chưa bao giờ được sống trong yên hàn như Thắng, một yên hàn may mắn kéo dài trong suốt thời thơ ấu, thời trưởng thành về mọi điều. Cẩn đứng lên, giọng sắc khô:

- Thôi mình chia tay.
- Đi hả, có hy vọng gặp lại không?
- Sao không, nếu có dịp ghé dưới quê tao chơi, nhớ không, nếu thích.

Cẩn đưa tay bắt tay Thắng:

- Mong ít năm nữa còn gặp anh sau khi anh trở về. Tôi tin mình còn gặp nhau, chúc anh may mắn.

Thắng không nói phác một nụ cười. Cẩn bước ra khỏi. Không khí chột khô lại. Trục nói:

– Cậu ít có thể tưởng tượng được đời sống bọn tôi. Nhưng điều đó đâu phải lỗi của cậu. Cậu sung sướng quá. Cẩn nó đã khổ, nó vẫn lăn lộn với tôi ở tiền đồn. Ngay khi nó đi phép chúng tôi đều biết nó sẽ không trở lại nữa. nhưng đâu có nhiều may mắn gì cho nó. Nó phải chịu đựng những khó khăn khác. Bây giờ một thân thể hao hụt, sức khoẻ suy tàn, trở về bên mẹ già, con nhỏ có mong ước nào thiết tha hơn thế nữa, có đời sống nào người hơn thế nữa. Tất cả chúng ta đều như thế, chúng ta mong ước được yên hàn, sống tâm thường.

Cậu thấy không. Tôi chỉ mong khi cậu ở nước ngoài học hành cậu đừng quên điều đó, cậu nghĩ đến cậu trước

nhưng cũng nghĩ tới người khác nữa, như thế cũng đủ, nếu mọi người đều như thế cũng đủ cho chúng ta khá ra nhiều, mỗi người một tí thôi góp lại đâu phải nhỏ. Sống làm một người đường hoàng, tôi chỉ mong thế.

– Tôi hiểu điều cậu nói.

Thắng mừng tượng tới ngày mình lên đường xa gia đình, tới một nơi xa lạ, đất nước người không một chút thân thuộc, không liên hệ gì tới vô vàn những vấn đề bao quanh những người thân yêu, cuộc chiến, đời sống khó khăn... Đời sống ấy liệu có làm mình đổi thay, có làm mình khác đi không? Rồi ngày trở về, lúc bấy giờ đất nước mình ra sao, có còn như hiện nay hay đã đổi khác, hòa bình đã đến chưa? Thắng tưởng mình như sắp bị cắt đứt ra khỏi một định mệnh.

– Thôi mình về nhà đi.

Thắng kêu tính tiền. Hai người trở ra. Trên đường trở về Trục nhắc Thắng ngừng lại để mua cà phê, rượu cho ông già. Trục nghĩ nên rút ngắn những ngày phép và trở lại với tiền đồn. Thắng hỏi:

– Sao cậu không nghĩ tới chuyện bỏ nơi đó, cậu cho mình nói thật và thân tình với cậu: cậu có cần giúp đỡ về chuyện này không.

Giọng tha thiết của Thắng nhắc Trục đến thực tế, sao không nghĩ đến chuyện bỏ nơi đó, mình cũng có thể làm khác như vào một đơn vị gần thị trấn, trong vùng an ninh để được sống dễ chịu hơn. đâu phải mình không xứng đáng sau bao nhiêu thiệt thòi, những hy sinh đã có. Thắng lặng im như chờ đợi. Trục nói, giọng trầm ấm.

– Cám ơn cậu. Tôi biết chứ, nhưng với tôi cũng chưa đến nỗi nào. Tôi muốn trở lại đó vì ở đó tôi biết đời sống có tình. Có lẽ ở đây tôi nhìn thấy tôi nhiều thiệt thòi bất hạnh. Nhưng ở những nơi khác thật tôi còn nhiều may mắn, nhiều người còn khổ hơn mình nhiều. Tôi cũng có hy vọng rằng tình thế rồi phải đổi thay, và những ngày tháng dễ chịu hơn sắp đến, mình sẽ được sống như mình mong ước. Tôi tin thế.

– Cậu còn nhiều lạc quan lắm.

– Nếu không làm sao người ta có thể sống được.

Trực cười với bạn. Thắng nhận ra ngay vẻ hài lòng, chừng như Trực tìm ra một nguồn vui bên bạn, một nguồn vui vẫn tiềm ẩn trong hy vọng. Làm sao để người ta sống nếu không còn hy vọng.

Hy vọng tự nó bao hàm một niềm tin nơi đời sống. Hai người ngồi im, chiếc xe vẫn chạy êm ả trên đường trở lại nhà. Thắng nói:

– Bây giờ mình về tắm, nghỉ, có thể ngủ một giấc. tối nay mình sẽ dẫn nhau đi cho biết thế nào là Sài Gòn ban đêm, cậu chịu không?

– Cậu muốn làm gì cũng được, tôi sống gửi mà, rồi mình đâu còn ở lại đây, phải không? Sài Gòn đối với tôi thực là một kẻ lạ.

– Cậu hãy quên đi mọi điều, đừng có thái độ chi nữa. Như thế để mình hưởng lấy một chút chứ.

Xe đã tới nhà, hai người ngồi chờ cho cổng mở, chiếc xe vượt qua sân nhỏ vào trong nhà để xe, mấy con chó chạy

ra vẩy đuôi như mừng rỡ. Thắng vỗ đầu bọn nó. Hai người lên gác, Trục bỏ quần áo vào nhà tắm mở nước xối xả trên đầu, trên mình. Hãy quên đi cho được thanh thản...

15

Ở mình nằm xuống giường, hai chân duỗi thẳng, không khí im lặng bao quanh, những đường nứt trên trần nhà, tiếng Thắng nói với một người nào đó thấp thoáng qua lại từ dưới nhà vọng lên, cảm ơn bạn đã cho ta nằm nghỉ, một chút tình còn sót trong cuộc sống cảm ơn đời cho ta một chút hy vọng về chính ta, cảm ơn những khốn nạn, phản trắc, dối trá, nhờ bạn cho ta được sống qua trong những đảo điên, cảm ơn bạn:

cái chết chờ chực. Cảm ơn tất cả cho ta những ngon ngọt và cay đắng của cuộc sống. Cảm ơn những ngày phép đang đi qua, cảm ơn cuộc chém giết cho đến một lúc tàn đã không giữ ta lại trong đó. Cảm ơn những ngày chờ đợi ta phía trước, ta sẽ ráng sức để không phụ người.. Cơn thiếp ngủ nhẹ nhàng ập đến, đậu trên mi mắt. Hãy ngủ yên, hãy mơ mộng giây phút...

Trực mở mắt thấy Thắng ghé ngồi bên giường nét mặt tươi sáng mỉm cười:

– Trông cậu ngủ ngon lành quá, cái gì mà khoái trá thế, cười trong mơ được thì tuyệt thật.

Trực ngồi trở dậy vươn vai nghe người như nhẹ đi.

– Máy giờ rồi?

– Tám giờ, rửa mặt xuống ăn cơm còn đi chơi nữa chứ, ở nhà ngủ mãi sao, nhớ không.

Trực đứng lên, rửa mặt, mặc quần áo rồi xuống nhà với Thắng, gian phòng rộng vắng vẻ, chiếc bàn ăn gọn gàng, Trực hỏi:

– Cả nhà đi đâu hết vậy?

Thắng kéo ghế cho Trực, Thắng ngồi xuống trước mặt, người làm từ trong mang cơm ra, Thắng nói:

– Hôm nay cả nhà đi coi ciné, vừa mới đi xong, mình thấy cậu ngủ ngon quá nên không đánh thức dậy ăn cơm.

Tiếng chuông kêu ran phía cửa. Thắng đứng lên ra sân, tiếng người nói, Trực nhận ra người em gái của Thắng trở về:

– Thế em không đi coi ciné à, đi đâu từ chiều đến giờ,

– Em xuống con bạn...

Ly đi vào cúi đầu chào Trục, Thắng giục em đi ăn cơm luôn, Trục ngồi im có ý đợi, Thắng nói ăn đi nó ra nó ăn sau, con gái bây giờ tự do quá. Trục cười.

Ly trở ra kéo ghế ngồi xuống rồi gọi người làm lấy nước đá lạnh. Ly ngồi ăn tự nhiên, mái tóc cắt ngắn, nét mặt tình nghịch, hai tay nhỏ đeo những chiếc vòng bằng nhựa đủ màu, hai anh em Thắng nói chuyện về gia đình người bác, những dặn dò của một người anh họ mời Thắng lên chơi vào ngày chủ nhật, Ly hỏi Trục về những truyện ở dưới quê, câu chuyện lướt đi từ truyện ăn thịt chuột tới truyện giặc giã, chém giết, đáng vẻ Ly vừa như chăm chú vừa như lơ đãng, Ly kể lại một

lần theo các bạn thăm một đồn pháo binh ở ngoài thành phố, những người lính cho Ly được phép bắn một phát súng, Ly nói tới những kham khổ cực nhọc mà Ly tưởng như đến thế là cùng. Trục cười trong câu chuyện và nói:

– Thế hậu phương có anh tiền tuyến nào không.

Ly phá lên cười giòn dã:

– Hồi đó em đầu ngờ, các ông ấy xin địa chỉ của em, thế là sau đó em nhận được một lô những thư từ, có ông còn dám lên tận nhà nữa, Ba má em la cho em một trận thế là em bỏ hết, có con bạn em nói có ông lên mang theo lựu đạn để trước bàn hỏi nó: có thương không nếu không thì hai đứa chết luôn, nó quỳnh quá không biết sao phải nói nói ứng, trời ơi anh biết không, ngay tuần sau nó phải

xin nhà lên Đà Lạt học. Hôm nó thuật chuyện lại cho em nghe mặt nó còn tái xanh. Mấy ông lính thật là kinh, anh có vậy bao giờ chưa?

Trực gúc gúc đầu:

– Có chứ, có chứ.

Ly mở tròn đôi mắt nai nhìn Trực rồi mỉm cười:

– Nhưng sau đó đi tới đâu?

– Đi tới đâu? Không đi tới đâu cả.

– Ờ thật là lãng, sao anh yếu vậy?

Trực và Thắng đều cười, không khí trong bữa ăn vui hẳn với câu chuyện bất chợt. Trực thấy nơi Ly hình ảnh một cô gái tỉnh thành sống trong một gia đình tự do và giàu có, chừng như đối với họ không có một điều gì phải thắc mắc, họ

sống trong vui tươi hồn nhiên, họ sống đời sống thực của họ, nhưng Trục thấy điều ấy như một lạc lõ+ng với mình. Nhưng sao mình lại cứ bắt người ta phải sống nhần nhó như mình, sao không để cho người ta được sống như mình cũng mong ước sống, sao tội nghiệp cho mình quá thế. Trục nói:

– Ai mà chịu lấy lính nghèo.

Ly nhần mặt đùa giỡn. Thắng im lặng. Trục bỏ lửng câu chuyện, chàng hiểu rằng chàng lại trở lại một điều mà chàng thấy không nên chút nào. Chuyện như thế cũng liên hệ tới giàu nghèo sao, Ly đứng lên khỏi bàn ăn trước mọi người. Ly mang lại cho hai người mỗi người một ly nước trà đá. Ly hỏi:

– Các anh không đi đâu chơi à.

– Có chứ.

Thắng nói nhanh nhẹn Trục bung ly nước ngồi xuống chiếc ghế lớn bỏ một mình nơi góc, chàng nghĩ đó là chiếc ghế của cha Thắng ngồi lại sau mỗi bữa ăn. Thắng nói:

– Sao em không về sớm mà đi ciné với ba má. Phim gì nghe đâu coi được.

– Tối đi em không thích, với gia đình nữa, em coi phim đó với mấy con bạn rồi, phim thường.

– Thế tối nay có đi phòng trà không?

– Phòng trà các anh đi phòng trà à, cho em đi với. Hóa ra anh có mục rồi thảo nào, ghê quá ta. Lờ ghê, anh đi Mỹ. có tiền...

– Thôi chớ làm gì mà tỵ vậy, để anh bao mà.

– Chờ em nghe...

Ly vừa nói vừa chạy lên gác vẽ hấp tấp. Thắng nhìn Trục:

– Con gái bây giờ lạ lắm, ham vui không.

Trục không nói mím cười với bạn. Lúc sau Ly xuống với chiếc áo dài đỏ óng rực rỡ, trông Ly như lớn hẳn lên với một chút trang điểm trên mặt. Ba người ra khỏi nhà, trời đã tối, những ánh đèn xanh đỏ rực rỡ trên đường phố, những ý nghĩ đầu đầu trong đầu Trục, chàng không thể tưởng tượng được mình sẽ sống như thế này trong ngày phép khi những còn ở tiền đồn, chàng chỉ mừng tượng tới nhà ông bác, những buổi dạo chơi nhẹ nhàng để sau đó trở lại nơi chàng đã chấp nhận, nhưng không, bây giờ trở về chàng sống như một người giàu có trong thành phố

với phương tiện đầy đủ, ăn chơi vui đùa, nếu bây giờ những bạn đồng ngũ gặp lại ở đây, ngay cả ông già dễ thương cũng sẽ ngạc nhiên lạ lùng. Như vậy ở trong số tử vi của mình chưa chừng có ghi một điều gì đấy mà chẳng ai có thể thấy, vì điều ấy quá nhỏ bé, một hai ngày nữa, những ngày phép đã hết chia tay Thắng trở về những kỷ niệm sẽ khó quên. Nhà hàng một nơi một phố lớn, ánh đèn rực rỡ muôn màu, mái hiên rộng, Thắng lùi xe lên bờ đường phía đối diện, một đứa nhỏ chạy đến nhận giữ xe, Trục thấy như bị choáng ngợp với khung cảnh rực rỡ yên hàn nơi thành phố xa lạ với chiến tranh này, mọi người trên đường qua lại dáng vẻ thảnh thơi bình lặng, Thắng nói:

– Đây là nhà hàng lớn nhất đây, có ca hát nhảy múa dành cho quan lớn, những tên lưu manh. những kẻ làm ăn, tới đây

cho cậu biết mùi của giới được gọi là thượng lưu, là trí thức máu mặt...

– Anh Thắng nói gì mà như đi giảng đạo, đây đâu phải nhà thờ.

Trực cười không nói. Nhìn xuống quần áo trần mặc trên người chợt Trực ngõ ngàng với mình. Trực ngừng lại nơi cửa nói với Thắng về cay đắng:

– Cậu ngó tôi ăn mặc như thế này mà vào đây với cậu có được không chú, kỳ quá, chết thật mình không chú ý gì hết.

Trực thấy nóng nơi mang tai. Trực nhìn Ly, Ly hình như không quan tâm, nhưng Trực thấy mình thực đã không chú ý tới một điều đáng ra phải để ý tới.

– Trông tôi tàn quá hả.

Thắng vỗ vai bạn kéo vào:

– Ô ăn nhằm gì chuyện đó, ngó bộ mình ăn mặc như thế này thì không có quyền được đến đây sao.

– Nhưng bọn nó ngó ngang làm mình khó chịu, chắc họ sẽ nhìn mình như một con vật lạ.

Ly đứng lùi ra xa ngăm nhìn Trục rồi nói:

– Trông hách quá đi mà, chiến sĩ tiền tuyến chứ ít sao, mà anh bỏ gì trong chiếc túi bắt gà kia vậy?

Trục bỏ tay xuống, chàng sực nhớ tới hai trái lựu đạn từ hôm trở về, chàng không dám bỏ ra ngoài sợ người không biết nghịch ngọn nguy hiểm, bây giờ nó vẫn nằm đó, chàng mỉm cười không nói thật vì sợ hai anh em Thắng sợ:

– Thuốc lá, tôi tích trữ mà.

Người gác cửa mở rộng cánh cửa cho ba người, Ly đi trước, Trục theo sau, Thắng đi cuối cùng, nhà hàng tối mù với ánh đèn đỏ Trục phải đứng lại một lúc lâu mới nhận ra lối đi, những hàng ghế, và những chỗ ngồi rải rác, tiếng nhạc nhẹ nhàng, phía trước mặt là sân khấu với màn đỏ, trong khoảng rộng ánh mờ tối tiếng nói gần như không có, nhà hàng chưa đông, ba người đứng dưới một khoảng trần thấp, Trục nghĩ tới những người ngồi phía trên, phía bên mặt Trục nhận ra những chiếc bàn đông người đang ăn uống, chỉ có khoảng giữa là những chiếc bàn nhỏ với những chiếc ghế đỏ thấp chùng như dành riêng cho những người tới nghe nhạc mà thôi, những cái đầu kề gần nhau, những khoảng tối, ánh điện nhỏ chụp xuống

từ tường vôi đỏ thắm, những người hầu quần áo trắng lại đi thông thả, một người tới bên bấm đèn chiếu xuống nền nhà ra dấu cho ba người ấy bước vào phía trong, ánh đèn soi loang loáng trên một số bàn trống như cho biết có sự lựa chọn nào đó, Ly với tay cầm lấy tay Trục kéo theo một cách tự nhiên. Tiếng trống đổ dồn dứt mạnh, một vòng ánh sáng chói trên sân khấu, người ca sĩ hiện ra trong vòng ánh sáng đó. Tiếng hát cất lên. Trục ngồi xuống chiếc ghế phía trong, Ly ngồi giữa, Thắng ngồi ngoài quanh chiếc bàn nhỏ, người hầu tới cúi xuống nói với Thắng. cuốn sổ trên tay, Thắng nói với Trục:

– Uống gì?

Trục ngân ngừ:

– Cậu uống gì tôi uống thế.

– Rượu nghe.

Thằng hình như không chờ Trục trả lời, Ly nói xin một ly cam.

Trục ngả người ra sau ghế, chàng cảm thấy hơi lạnh...

16

Trực nói với Thắng:

– Sung sướng quá nhỉ, thế này ai không muốn sống ai không muốn ở Sài Gòn, ai không muốn bỏ tiền ra để được ở nhà...

Thắng cười nói với Ly:

– Ein nghe anh Trực không, sung sướng như em là vô nhân đạo. bất nhân
– quay sang Trực thôi ông tha cho chúng

ta một chút, tôi muốn ông được biết thì nay ông lại lên án tội tôi, cực quá đi mất.

– Thôi xin lỗi, tôi thề là sẽ quên, không nhắc một điều gì, thề sẽ sống như một đế vương của Sài Gòn ban đêm với bạn hiền.

Người ca sĩ đã dứt bài hát, tiếng vỗ tay rời rạc, tiếng nhạc trở lại bình thường, đèn tắt trên sân khấu, tiếng cười nói ồn ào từ phía dưới vọng lên, những tiếng cười thỏa thuê của rượu thịt phê phỡn, Trục nghĩ tới những cái má phúng phính những cái cổ rụt đầy những ngón mỡ, những con mắt híp, những cái đầu hói bóng.

Từng tốp người tiếp tục đến, những chiếc ghế trống mất dần đi, phần lớn từng tốp người bao giờ cũng là những cặp trai gái đủ lớp tuổi ăn mặc sang trọng,

trang phục dành cho những buổi dạ tiệc, tiếp tân. Trục thấy mình lạc lõng trong không khí trưởng giả, chàng thấy chịu ơn bóng tối đã khiến cho chàng lẫn vào trong, nếu không bộ quần áo chiến binh đã cũ sẽ làm mất vui những người chung quanh, chính bộ quần áo khiến người ta bị nhắc nhở tới cuộc chiến đang vây phủ, ở không xa Sài Gòn, từng giây phút vẫn có những người ngã xuống, vẫn đầy những người chong đôi mắt trong đêm. Chàng đặt mình ở trong hoàn cảnh, trong đêm gác, nghĩ tới một nơi sung sướng như thế này hẳn là chàng buồn nản, tay súng nặng xuống với bất mãn. Làm sao để quên như Thắng muốn.

Tiếng ồn ào la lối ở phía bên tay trái Trục khiến chàng chú ý, một anh lính mặc quần áo rằn ri đang đứng nói gì, hai người bồi với đèn bật sáng trong tay,

người lính đi với hai người bạn gái và hai người bạn trai khác. Tiếng người bồi nhỏ nhẹ:

– Thưa ông bàn đó có người giữ trước rồi.

– Thế có bàn nào cho năm người không?

– Thưa ông, xin ông cảm phiền ngồi dưới này, chúng tôi sẽ căn bàn lại, nếu không thì xin ông ngồi hai bàn...

– Không, tôi ngồi bàn này.

– Thưa không được, bàn ấy của một vị tướng.

– Đây là tửu điểm, ăn chơi, đây không có ai là tướng, là tá gì cả. Để bọn tôi ngồi, khi nào ông ấy tới thì gặp tôi...

Mấy người chừng như muốn ngăn

lại, nhưng người lính vẫn tiến tới kéo theo những người bạn, hai người bồi không biết làm sao đành đứng nhìn, lúc sau một người tiến tới lấy đồ uống.

Trông dáng người lính có vẻ ngất ngưỡng khinh thường. Ở đây không có ai là tướng là tá cả. Trục khoai chí với người lính ngang ngạnh. Kể cũng là một tên liều xâm mình. Chưa yên, bây giờ một người bồi mang theo một người ăn mặc chỉnh tề đến, ông ta giới thiệu là quản lý nhà hàng, giọng người quản lý lễ độ nhũn nhặn:

– ... xin ông thông cảm, như thế này thật phiền cho chúng tôi...

– Phiền làm sao?

– Dạ ông hiểu cho...

– Ông biết tôi là ai không, tôi cũng

là lính, ở nơi ăn chơi này lính như quan, không ai hơn ai hết, tôi cũng đánh giặc chứ ngó bộ tôi có thì giờ để giành cả chỗ ăn chỗ uống, chỗ vui chơi sao. Tướng ở chỗ khác không phải tướng ở chỗ này, ăn uống trả tiền đồng đều, ông sợ tôi không có tiền trả sao. Ông nói rõ cho tôi biết.

Tiếng nói lớn của người lính lôi kéo sự chú ý của mọi người. Chừng như không muốn gây sự ồn ào và biết không thay đổi được ý của người lính người quản lý đình phải để người lính ngồi lại chiếc bàn được dành riêng cho một vị khách quan trọng nào đó.

Người lính đã ngồi im trò chuyện với những người chung quanh trả lại không khí yên tĩnh cho nhà hàng. Người ca sĩ lúc nãy đã trở lại sân khấu trong khoảng ánh sáng tròn màu tím nhạt. Chừng như ít ai chú ý tới cô, Ly nói:

– Sao cô này hát hoài vậy?

– Chưa đến lúc trình diễn, đây là ca sĩ lấp chỗ trống...

Ly cười nhìn Thắng:

– Sao lạ vậy?

– Chưa đến giờ, người ta dùng một ca sĩ thường thường hát cho khách đỡ nóng ruột.

– Tội nghiệp.

Ánh sáng trên sân khấu lúc sáng lúc tối, người ca sĩ lúc ẩn lúc hiện đi qua đi lại trên sân khấu dáng vẻ cũng lơ đãng như không chú ý tới những người đang ngồi ăn uống ở dưới, Trục nghĩ, chắc cô hiểu vai trò của cô, tội nghiệp, hai tiếng Ly vừa nói khiến chàng thấy thương cô ca sĩ, chừng như cô cũng không ăn nhập

gì tới những câu hát đang thoát ra từ nơi chính miệng mình, như một chiếc đĩa hát mà chiếc kim chạy lại hàng đêm không thay đổi, không xúc động, không vui mừng, chỉ là những lặp lại nhàm chán...

Thương nữ bất tri vong quốc hận,
cách giang do xứng hậu đình hoa...

Nhưng biết đâu chính giờ này người chồng, người anh hay người em nào đó của nàng đang phải cầm súng ở một nơi nào đó, sao mình biết được rằng nàng không biết tới cuộc chiến đang có ngoài kia mà mãi vui với tiếng hát điệu đàn ở nơi sang trọng này. Trục ngả người ra sau ghế. Buổi trình diễn chính vẫn chưa thấy bắt đầu, người ca sĩ phụ vẫn hát xen kẽ vào những bản hòa tấu, người ngồi đã kín đặc, khói thuốc tạo thành một màn

sương âm u trong ánh đèn màu. Người bạn nói bọn mình còn mắc kẹt lâu, không phải tại mình yếu hơn thằng cộng sản đâu, nó còn yếu hơn mình nữa nhưng lãnh đạo của mình hỏng làm hỏng theo hệ thống cán bộ, dân không muốn sống với cộng sản nhưng cán bộ mình không bảo vệ được cho dân, hơn thế nữa, cán bộ mình không nắm được tâm lý quần chúng; mà tệ hại hơn nữa, còn làm khó dân, đẩy dân xa mình, hạch sách dân, chính cái tệ trạng ấy làm cho chiến tranh kéo dài, có nơi chính cán bộ quốc gia để ra cộng sản... Lại nữa cái xa cách giữa hai đời sống. Đời sống phung phí, xa hoa của thành thị làm cho mất đi tin cậy của người lính chiến, người cán bộ nơi cấp lãnh đạo ..

Họ lấy tiền đâu để sống sung sướng, lại tạo ra bất công tham nhũng, đó chính

là điều khổ tâm. Phải thay đổi, phải có một phong trẻ, mới, tiên tiến. Lãnh đạo của mình hỏng rồi, cậu nó coi, tôi buồn vì sức mình nhỏ quá, phải chỉ mình gây lên được một cái gì... Gây lên một cái gì? Câu nói ấy của người bạn vẫn làm Trục suy nghĩ. Trước hết phải sống một đời sống đường hoàng, phải hợp sức lại với nhau trong một mục đích...

– Anh nghĩ gì vậy?

Tiếng Ly nói khiến Trục giật mình, dứt quãng dòng suy nghĩ miên man, Trục mỉm cười:

– Chợt thấy buồn. Ly thì chẳng biết buồn là gì.

– Em không phải là người sao?

– Con gái bao giờ cũng được sống đơn giản hơn, gia đình trông coi, rồi

chồng lo lắng... Con trai thời loạn thì khó hơn. Con gái lúc nào cũng vậy.

Một toán nữ xuất hiện với điệu vũ mới những cặp đùi trần, quần áo mỏng đủ màu... tiếng la cùng với điệu nhạc mạnh cuống loạn thay đổi hẳn không khí trong nhà hàng, những tiếng vỗ tay đánh nhịp. Những con mắt hướng lên, Trục ra dấu cho bồi kê một ly rượu nữa. Ly nói:

- Anh thích cô nào?
- Cô nào cũng thích.
- Tham vậy, em muốn hỏi cô nào đẹp nhất trong đám.
- Lùn quá.
- Lại chê.
- Khó quá, cô em khó quá. Thích hết

không được, chê một chút cũng không được, biết làm sao cho vừa lòng cô được đây. Thôi không có ý kiến nữa, vậy Ly thích cô nào?

– Em thích cô nhỏ nhỏ bên trái này, có lúm đồng tiền duyên dáng quá, xinh nhỉ, anh thấy không?

– E cô ấy đen mắt... Nhưng đen giòn...

Tiếng Ly cười nhỏ nghịch ngợm. Người bồi đã đổi ly rượu. Ly tiếp tục coi chăm chú, Thắng hút thuốc khuôn mặt tư lự, mọi người chung quanh đều như chú ý, chàng chỉ thấy có một thứ tiếng nói hơi thở ở phía dưới tiếng của một người đàn ông say rượu lè nhè có lúc câu lên...

– Vui không?

Thắng nói sang với Trực:

– Vui, đến đào ngũ mất.

– Đừng nhảm nhí chứ.

– Vui thế này sao bỏ đi được từ nhỏ tới nay mới được biết mùi của người sung sướng, chắc sang bên Mỹ còn sung sướng hơn nữa.

– Cậu làm như mình đi du hí, còn phải học hành.

– Thiếu gì thằng qua bên chi lo nháy mắt, về nước với bằng mua bằng tiền, có thằng không biết tới ai nữa. Hoàn cảnh làm cho người ta thay đổi. Như thế này, mình đi một vài tối, nếu mình ở chỗ ăn tiền hối lộ được thì có khi mình cũng trở thành tham nhũng để vui chơi, uống rượu, bao gái, cậu thấy không, ai không ham vui, ham hưởng...

17

 ọng Ly bỗng nghiêm trang một cách bất ngờ:

– Nếu đi ngoại quốc được thì anh có đi không?

Trực nhú lông mày nhìn Ly dò xét. Ly hơi mỉm cười với Trực. Thắng ngó lên sân khấu như không chú ý:

– Không.

Tiếng Trực cộc, ngắn nghe khô khan,

Ly vẫn giữ nụ cười trên môi như chờ đợi điều gì. Lúc sau Trục tiếp:

– Vả lại anh cũng không có hoàn cảnh. Bỏ đi, có lúc anh đã nghĩ đến, bỏ đi được thì chắc mình đỡ hận nhưng cũng không an tâm gì. Anh tin thế.

– Em hiểu anh.

Tiếng nói của Ly thấp hẳn xuống, Trục thấy dễ chịu, tưởng như mình đã được an ủi:

– Chùng như anh đã bị khổ quá, đã bị ngược đãi, nhiều khi em thấy mình sung sướng quá, chính em biết điều này, nhiều người phải sống khổ, cực khổ, anh có ghét những người được sống chiều chuộng ưu đãi như anh Thắng hay bọn em không, mỗi người một hoàn cảnh...

Trực thở dài nhắc ly rượu lên uống một ngụm lớn, mỗi điều thuốc khác. Trực hơi cúi nhìn về phía Ly, đôi bàn tay bỏ nghiêm chỉnh trên tay ghế:

– Cám ơn Ly, anh không bao giờ nghĩ thế, hoàn cảnh đã làm anh cay đắng với đời sống, có lẽ cũng không đến nỗi nào, anh cũng chỉ trông đợi một hoàn cảnh khá hơn cho mình được sống như mình mong ước, chắc mọi người đều thế cả... Sao chúng ta lại nói tới điều này, mình cũng hưởng lấy những giây phút nào đó chứ.

Trực cười như muốn phá đi không khí nghiêm trọng bỗng nhiên xuất hiện trong câu chuyện. Ly lắng nghe không nói. Ly nhìn lên sân khấu, màn vũ đã kết thúc. Ly đưa tay cao lên vỗ giòn dã, những tiếng huýt sáo nổi lên cùng những tiếng vỗ tay không đều. Người giới

thiệu chương trình xuất hiện, cặp kính trắng, nụ cười vô duyên, tiếng nói pha khó chịu, tay hẩn đưa lên đưa xuống với chiếc micro trên tay. Đèn phụt tắt, tiếng nhạc ngưng, tiếng trống nổi lên dồn dập, người ca sĩ trong chiếc áo choàng trắng rộng xuất hiện dưới vùng ánh sáng huyền ảo của chiếc đèn chiếu phía trên, một bài tình ca buồn.

Không khí như đang được du tới một mơ mộng huyền hoặc... Người bạn giọng trầm: nhiều lúc mình không hiểu mình chiến đấu cho ai, có phải mình đã mang những lý do ra để lừa mình không? Ở đây chúng ta có những thực tế trước mắt, những dã man, tàn bạo phải được ngăn cản, tình đồng đội thấm thiết, những kinh nghiệm chúng ta đã trải qua, nhưng trở về thành thị, ngó ngang chung quanh, nhìn lên guồng máy lãnh đạo và

những chính sách được thi hành mình lại thấy khác, những sự thực khác xuất hiện: mình chiến đấu để bảo vệ những cái này sao? Mình chống những nhơ bẩn khác để chấp nhận một nhơ bẩn khác sao? Tại sao không có những hy sinh đồng đều?

Ai duy trì những ung nhọt? Cho nên mình nghĩ, chính ra phải là một mặt trận khác, một lãnh đạo khác, phải gây dựng một sức mạnh khác cùng lúc chống phá không phải một đối thủ mà chống phá nhiều đối thủ nếu như muốn xây dựng một cái gì, những cái gì đang có, những nhân danh đã xuất hiện không phải là những mong muốn của chúng ta và của dân chúng. Lãnh đạo vẫn quanh quẩn trong quỹ đạo của đế quốc, trong tinh thần nô lệ và lạc hậu, đó không phải là những người lãnh đạo của dân chúng, vì

dân chúng, đó là những cánh tay nối dài, những kẻ thừa hành và một chút quyền lợi cá nhân, phe nhóm, tây phương vẫn cai trị chúng ta. Phải có một đổi thay toàn diện, không phải chỉ có chính trị, phải có một đổi đời nảy sinh từ một trào lưu mới cậu có bao giờ suy nghĩ về điều đó không? Phải bắt đầu lại... Trục thờ dài khi nghĩ tới khung cảnh tiền đồn nơi mình vừa rời khỏi, những ngày tháng bị đẩy tới không ngừng, kẻ bị coi như bất mãn, ba gai, chống đối... nghĩ lại, tôi không hề hối hận những gì đã làm, có điều tôi không thể làm khác vì tôi muốn sống làm một người...

Tiếng vỗ tay ào vang lên như một thứ tiếng động nhức nhối khó chịu. Người ca sĩ đã biến mất trong bóng tối. Thắng kêu một ly nữa cho Trục:

– Uống đi cho say rồi về ngủ, tiếc thay là mình không được uống nhiều... thú không?

Trực mỉm cười như một bày tỏ hài lòng với Thắng. Không khí chung quanh chùng như mỗi lúc một ồn ào hơn so với lúc đầu, tiếng nổ của rượu được khai, tiếng cười của men nồng mỗi lúc một nhiều chộn rộn trong một thứ tiếng động đầy hắc ám.

Bây giờ men đã ngấm, rượu thì đang ngả nghiêng, tiếng nhạc đã đủ kích động cho những lượng máu chảy mạnh, thôi thúc, ở Sài Gòn trong đêm như thế này đâu phải chỉ có một nơi mình đang ngồi. Bao nhiêu những nơi đang vui như thế, với những ly rượu, những tiếng cười bao nhiêu tiền bạc bất chính đang tung ra cho cuộc vui, bao nhiêu kẻ đang cười trên tiếng khóc lịm của kẻ khác, bao nhiêu

những âm mưu, toa rập đen tối, những mặc cả tiền bạc, những mưu đồ...

Trực thấy nhức trên thái dương với những ý nghĩ chồng chất, nào đâu tôi sống trong sinh hoạt này, nào đâu phải tôi có thể sống trong sinh hoạt này. Nhưng có bao nhiêu người được sống như những kẻ đang có mặt nơi đây hay ở một vài nơi khác?

Tiếng cười hắc ám từ phía sau làm Trực khó chịu quay lại: một tên già đang ôm vai một cô gái có mái tóc chải cao, mùi nước hoa khó chịu cái thằng già bằng tuổi ông nội người ta trông khả ố. Trực thấy muốn đi tiểu. Trực đứng lên, xin lỗi len ra ngoài, người bồi đứng nơi cuối nhà chùng như biết ý rọi đèn ra dấu cho Trực. Trên lối đi chàng thấy những bàn đầy chai rượu, những bàn lớn với nhiều món ăn, những người ngồi bao giờ

cũng sang trọng với quần áo đầu tóc chải chuốt. Bỗng Trục buồn nôn. Sao mình có thể đến một nơi như thế này. Ánh đèn đỏ soi rõ chiếc cửa, Trục đẩy mạnh, gian phòng nhỏ với ánh sáng chan hòa sạch sẽ, nơi này sang trọng hơn cả phòng ngủ của mình, đứng nhìn vào gương, Trục cười với mình một người đàn ông bước vào với dáng ngã nghiêng tựa một tay vào tường rồi nôn thốc tháo, mùi hôi hám nồng nặc khó chịu. Cái chậu rửa mặt trở thành cái ống nhổ nhơ bẩn...

Trục vội vàng trở ra mà nghe tiếng tiếng nôn ọe còn đuổi theo. Trục đứng lại trong giây lát nhìn toàn thể nhà hàng với ánh sáng đục lờ, trên sân khấu người làm trò ảo thuật đang vung chiếc khăn lên cao rồi bới ra những tờ giấy bạc năm trăm mới nguyên nếp. Bịp thật. Nếu nó làm ra được nhiều tiền như thế chắc

không phải còn đi làm trò mỗi đêm cho người ta cười và vỗ tay. Trục đi trở lại một người đàn ông đang ngồi bỗng đứng lên và đụng phải Trục, chàng lùi lại một chút nói lễ độ:

– Xin lỗi.

– Mù hả?

Tên đàn ông nói giọng thô bạo khó chịu. Trục trừng mắt và đứng im, người đàn ông đẩy chiếc ghế, tiếng kêu nghe khó chịu:

– Muốn gì nữa?

Trục thấy nóng nơi mặt, người đàn ông nhìn Trục từ chân tới đầu với vẻ khó chịu hiện trên mặt, Trục nghiêm giọng:

– Ông hãy ăn nói lễ độ, tôi đã xin lỗi dù không phải lỗi của tôi.

– Lễ độ, lễ độ với mày hả?

Không chờ đợi, Trục đâm mạnh vào mặt người đàn ông. Hắn không kịp đề phòng ngã dúi vào phía bàn rượu. Tiếng ly vỡ kêu chát chúa. Những người bồi kéo đến lôi Trục trở ra, Một tên khác đứng lên, xô lại phía Trục:

– Thằng lính ba gai nào vậy.

– Tao đây.

Trục đá thẳng về phía trước, tiếng kêu hự, người đàn ông dội lại phía sau. Không khí bỗng như náo động. Hai người bồi kéo Trục ra khỏi, khuất vào phòng bên.

– Để yên cho bọn nó một bài học, bọn mất dạy.

Cơn nóng vẫn chưa ngôi, Trục thấy bức dọc. Người bồi còn lại bên Trục nói:

- Sao anh nóng quá vậy.
- Anh có thấy lúc xảy ra không?
- Máy cha ấy say.

– Say, say cũng không được vậy, bọn nó nhìn tôi như tên quái vật, để nguyên tôi cho bọn nó nát thầy biết mặt. Bọn nhà giàu khinh người ấy không thể tha thứ được. Để cho tôi vào.

Không nghe lời can ngăn. Trục trở lại phòng, tiếng ồn ào đã hết, chàng đi qua trở lại nơi chiếc bàn lúc nãy, những người ở đó ngồi im, chàng cũng lặng im như không xảy ra chuyện gì, ngồi trở lại chỗ cũ, Ly giữ lấy tay Trục:

- Anh say đấy à, em run quá.

Trục thấy Ly còn xúc động.

Trục nói nhỏ:

– Xin lỗi Ly.

Thắng nói:

– Sao cậu gây với bọn nó làm gì?

Trực không muốn phân giải với bạn, chàng lắng nghe người nữ ca sĩ đang đứng trên sân khấu, trong một góc nhỏ, một bài hát từ ngày còn nhỏ chàng đã nghe, một bài ca kể lại mối tình chàng Trương Chi xấu xí trên dòng sông với mối tình không thành, bài ca ngậm ngùi một oán trách. Ly nói:

– Em thích bài này.

Trực gật đầu. Ly quay sang nói nhỏ:

– Sao tay anh lạnh ngắt.

Trực bưng ly rượu lên uống cạn. Trực vẫn thấy nóng trên mặt, chàng nghĩ tới lúc quả đấm phóng tới, nếu không được

kéo ra chưa hiểu sự việc sẽ đẩy đưa tới đâu, nếu chàng là một người khác chắc không xảy ra, chàng vẫn không quên được cái nhìn khinh miệt về phía chàng. Bộ quần áo này đã là nguyên cớ của sự khinh miệt sao. Trục nói với Thắng:

– Còn đủ tiền để uống rượu nữa không ông chủ.

Thắng nhìn Trục hơi mỉm cười. Thắng ra dấu kêu bồi, một ly nữa, Ly nói:

– Anh uống nhiều say không đưa về đâu nghe.

Giọng Trục khó chịu:

– Chết bỏ.

18

Chết bỏ. Trục nghe tiếng mình buồn rầu. Chết bỏ, Trục cười thâm với mình, chết không bỏ thì dùng làm gì cái chết của mình nữa, thời bây giờ cái chết còn dùng làm gì, bao nhiêu cái chết nào còn dùng làm gì nữa, chết không đúng cách, chết không cho mục đích nào nữa. Không còn những kẻ chết cho vua, chết cho lý tưởng, chỉ còn bạo lực và những tham vọng đầy tới, cũng có đôi khi kẻ ấy nghĩ rằng mình chết xứng

đáng, nhưng nhìn lại, lật mặt trái của sự việc, những cái chết bỗng thành tội nghiệp oan uổng. Chết cho xong. Trục nghĩ có lẽ là thế. Cho xong. Mọi điều chừng như đã được nhìn thấy về phía trước như thế, không còn đối khác, không còn...

Giọng Ly nói bên Trục:

– Em có những con bạn mà tuần nào chúng nó cũng được đi phòng trà, được đi Vũng Tàu tắm biển, đi Đà Lạt nghỉ mát, có đứa còn được đi du lịch ở Nhật, ở Pháp nữa, sao họ nhiều tiền quá trời, anh biết không, em có đứa bạn có những cái áo chỉ may để mặc một lần rồi bỏ, họ giàu khiếp lắm...

Trục cười với hai tiếng khiếp lắm của Ly. Giọng Trục nghiêm chỉnh.

– Thế nhà họ có nuôi chó không?

– Có, nhà nào cũng nuôi những con chó lớn, chó nhỏ, có chó để dẫn đi chơi nữa, mà anh hỏi chi vậy?

Trực cười nhìn về phía trước:

– Tưởng họ chưa có thi anh đến xin làm chó.

Ly nhản mặt không nói, vẻ khó chịu, giọng Trực nghiêm trang đầy chua chát:

– Làm chó cho những nhà ấy sướng lắm, được ăn ngon, được tắm gội cho, nhiều khi còn được ngủ trên giường, được ôm ấp nữa, đúng là mình sống khổ hơn chó, em thấy vậy không?

– Thôi không nói với anh nữa. Thấy mà ghê.

Thắng xen vào câu chuyện:

– Cậu thì không bao giờ nói hết được

câu chuyện cho đường hoàng, đang nói tới chuyện người đã quàng sang chuyện chó, rồi sang chuyện gì nữa đây, đã nói là quên đi mà.

– Thôi xin lỗi cả hai anh em cậu.

Trực cười trêu trọc:

– Nói chuyện cũng không được, bắt phải thế này thế khác, khó quá. Thôi, im nghe cô này hát, cô này đẹp quá.

Cả ba im lặng nhìn lên sân khấu. người ca sĩ có dáng nhỏ nhắn đang hát, mắt nhìn lên cao, đi từ từ ra giữa sân khấu, mái tóc dài bỏ xuống một bên vai, giọng hát trong vắt lơ đãng với không khí chung quanh. Bài hát của một thời thanh bình lãng mạn cũ, mỗi tình nồng nàn nhưng đầy thanh thoát, người con gái trong ngày hanh nắng ngồi xõa tóc

trên khung cửa với mộng ước đầy, với con mắt nai tơ nhìn về ngày mai trong thiên nhiên rục rờ tươi vui, không còn nữa thời của hoa bướm, của hương nồng cỏ nội, thời của những cánh cò trắng yên bình trên cánh đồng lúa xanh, tiếng diều trong buổi chiều và tiếng chuông thu không...

Trực ngã người ra sau ghế với những mộng ước, những kỷ niệm nào những ngày còn nhỏ, những hoài mong nay như đã tan tành. Tiếng hát đã dứt, tiếng vỗ tay, lời cảm ơn, Trực cũng không quên vỗ lâu và lớn nhất:

- Cô này tuyệt quá, đến mê mất.
- Cậu mà còn mê được.
- Ngó bộ tôi không phải là người sao?

– Đâu có, mình tưởng. Tưởng cậu chê mọi người ở thành phố, đẹp thì lại càng đáng chê, cậu chả nói là nhốt hết lại rồi đốt đó sao?

– Không, tôi sẽ cứu cô này.

– Kinh thiệt, như hiệp sỹ mù, cậu có muốn ngủ với cô ấy không?

– Cái gì, cậu vừa nói cái gì?

– Mình nói cậu có muốn ngủ với cô ấy không?

– Giỡn hoài, ngó bộ cậu nghi cho người ta à?

– Bây giờ thì khó biết thế nào là nghi hay không nghi, có nhiều điều mình không tưởng tượng ra được, hôm mới đây đi chơi bởi với mấy thằng bạn, hạng sang, cậu hiểu chưa, lúc ngồi nói chuyện

với con mẹ chủ, câu chuyện bước qua mấy cô ca sĩ, con mẹ nói, ở đây cũng có, mình kinh quá liền hỏi coi xem ai, con mẹ nói: để khi nào ông cần đến, ở đây là chỗ làm ăn đứng đắn, các cô ấy cũng là những người đường hoàng cả.

– Những người đường hoàng? Cậu nói gì kỳ?

– Đâu mình có nói, mẹ chủ nó nói thế. Cậu phải biết, ở Sài Gòn này không phải chỉ có một nơi như thế, nhiều lắm, toàn là những người đứng đắn, cái chữ nghĩa bây giờ nó lạ lắm, nơi đó dành cho những ông lớn, những nhà trường giả, bọn lái buôn lắm tiền và những nhà trí thức máu mặt, cậu nên hiểu cậu người ta, tha cho người ta, người ta phải lo làm ăn mà sống chứ, con gái mười hai bến nước...

– Không tin, ta không tin, chẳng lẽ lại đến thế.

Trực lắc đầu như muốn xua đuổi những điều Thăng nói:

– Thôi, ai nói chuyện nhảm nhí đó, cô em nghe không được.

– Cái gì anh?

Ly như chột nghe theo câu chuyện Trực nháy mắt:

– Chuyện nhảm nhí.

– Sao anh nhiều chuyện nhảm nhí thế.

Thăng vẫn chưa ra khỏi câu chuyện:

– Có những người mình gặp ngoài đường tưởng thế này thế khác, đầu như con cái những nhà giàu có ăn mặc tề

chỉnh, đẹp đẽ, lại trẻ nữa, ai ngờ có lúc mình thấy...

– Thôi, đã nói thôi mà.

– Xin lỗi, xin lỗi... ai ngờ mình lại nhiễm cái bệnh của cậu. Hãy để cho cậu mơ mộng một chút chứ, người trong mộng, biết đâu một hôm...

Trực kêu cho mình thêm một ly rượu nữa. Ly nhìn Trực vẻ ái ngại:

– Anh uống nhiều thế không sợ say à.

Trực hơi nhếch mép nhìn Ly. Hình như bây giờ mình mới thấy một người lo ngại cho mình. Từ bao năm nay rồi, tôi không còn ai quan tâm tới, từ bao lâu rồi chỉ có đám bạn bè như những kẻ trôi dạt đến bên nhau, họ không có gì để giữ nhau lại, họ đẩy nhau đi tới, những canh

rượu khuya uống cho hết, cho cạn, cho tới lúc nghiêng ngả, cho tới mê đi, lả đi như một cái dọc mùng thối sợ say, không, tôi không sợ, chẳng gì còn để sợ, chết bỏ mà.

Hôm nào trong sân đất rộng trước ngôi nhà chính, dưới cột cờ, giữa đêm trăng sáng, ông già dễ thương bị lôi kéo bởi những người lính trận nhớ nhà, với chiếc thau rượu để pha nước dừa để giữa, ông già đã uống rượu say như bất cứ ai, những người bạn cùng nhau nắm tay nhảy chung quanh thau rượu như một cuộc đốt lửa trại, ông già bị vây lại ở giữa. ông già đã khóc nhìn những người chỉ bằng tuổi em út mình, ông già nói với Trục: goa thương bọn em, hồi xưa kia, bằng tuổi bọn em goa đâu có sống như bọn em, goa còn nhiều công việc, nhiều điều vui chưa bao giờ phải uống

rượu như thế này, goa thương bọn em không may, em phải biết, ông già goa cấm không cho đứa nào uống rượu hết, ông ấy cũng không bao giờ uống rượu trừ những khi giỗ tết hay gặp gỡ bạn bè, ông cũng chỉ uống cho vui, không bao giờ uống say cả, ông nói uống rượu bê bối, say sưa không còn là người có tư cách nữa. Sống cho có tư cách, không rượu chè, trai gái, hút sách.., các em chắc hiểu goa, bây giờ goa không làm được điều đó với bọn em, thời buổi này những lời khuyên thật không biết dùng để làm gì, bọn em nào đâu ai cũng muốn bê tha, goa khóc vì thương bọn em, đáng ra phải khác...

Ông già đã không chịu, ông uống thật nhiều nhưng ông không say, ông ngồi nói đủ thú chuyện và ông cũng lắng nghe, ông an ủi thằng nhỏ được tin vợ đã

bỏ đi lấy chồng khác vì không sống được trong xa cách, thằng khác khóc vì mẹ chết cả tháng mới được tin chờ đi phép vẫn chưa ra khỏi tiền đồn, ông già nói tới một ngày hòa bình trở lại, bọn mình mổ bò ăn khao, thiêu hủy quần áo, trở về sống lại như chưa bao giờ được sống... Những sợi tóc hoa râm, đôi mắt đã đục đi nhưng ông già vẫn còn đủ tráng kiện, còn hăng say, không xa lìa những người trẻ tuổi, ông già ấy đối với Trục vẫn là một nguồn an ủi. Không được sống vô tư cách, không được bê tha. Trục vẫn không quên.

Ly rượu trước mặt, Trục thấy ngượng ngùng và buồn rầu với mình. Uống cho say, cho quên, đó là lý do chàng vẫn viện ra. Nhưng sao lại quên? Sao không tỉnh táo mà sống, không nhìn thẳng về phía trước, nhìn thẳng vào sự thật, viết gì phải

quên, tại sao không thể làm khác đi, sao không...

Những màn trình diễn vẫn tiếp tục trên sân khấu ánh đèn xanh đỏ thay nhau, những tiếng cười, vỗ tay, nói chuyện như không khí của một cõi âm phủ ma quái nào. Nơi đây là một cõi âm vậy nơi đâu là đời sống, nơi đâu có vui sướng thiết của một đời người. Nơi tiền đồn ư? Không, Nơi mặt trận còn tanh lợm mùi máu và thuốc súng? Không. Nơi nào, nơi nào...

Nơi nào cũng như được đẩy tới gần cái chết, được đẩy vào trong một bầu khí hắc ám, tiêu mòn, rã rời một hơi thở nhiễm độc. Phải chăng đời sống vẫn tươi vui, vẫn thanh khiết đó mà tôi không còn được biết. Tôi đã chết? Phải thế không?

– Anh ngủ đấy à?

Tiếng nói nhỏ của Ly, Trục im lặng, Ly cầm tay Trục lay gọi.

Nếu mình không thức dậy. Trục mỉm cười với ý nghĩ đó. Giọng Ly tội nghiệp với Thắng:

- Anh Trục ngủ rồi, chắc say quá.
- Thực à, không đâu, anh ấy mà say...
- Không say đâu; chết đó.

Trục mở mắt nhìn thấy Ly đang cúi người về phía mình, Trục cười trong cổ họng. Ly véo vào tay Trục, chàng kêu nhỏ:

- Chết mà biết nói, em tưởng anh say quá rồi hả đi.
- Em tưởng chết không biết nói à, chết rồi vẫn nói được. Anh chết thật rồi đó, chết rồi.

– Chết như anh thì ai chết cũng được.
Ai dại gì mà chết.

– Anh thì chết rồi, có lẽ anh khôn quá nên chết. Bây giờ chết khôn chứ không ai chết dại cả. Chết rồi đó cầm thử lấy tay anh mà coi, không còn thấy tay nữa, nếu có thấy một cái tay ma thì đừng có kêu làm cho kinh động người khác nghe không.

Mắt Trục nhìn tinh quái, Ly có vẻ nghi ngờ phân vân:

– Sao em véo anh còn thấy đau.

– Đây là tay người khác, anh Trục thật thì chết rồi, cái xác còn được gọi là Trục đây là người khác... Một tên Trục giả, một tên Trục đã chết...

19

Ly nhìn sát vào mặt Trục, đôi mắt mở lớn trêu chọc, Trục như ngửi thấy mùi hương của tóc nàng phảng phất nhẹ nhàng, Ly thở dài quay ra giọng nói lơ đãng, giọng của một nhân vật kịch nào đấy:

– Anh Trục chết rồi, thật là tội. Đây chắc là anh Trục, anh Trục gì đây, ba hồn chín vía...

– Cái gì vậy?

– Ai vậy, anh Trục hả.

Ly cười cúc cúc trong họng. Trục cười thâm với lối đùa nghịch của cô gái, với Ly đời sống hẳn là một màu hồng, chỉ có tiếng cười và mộng ước rục rĩ, những người không phân biệt tiếng súng với tiếng pháo, không biết tên bất cứ một khẩu súng nào. Trục nhớ lại con mắt nai tơ của một cô học trò trong một thị trấn chỉ vào khẩu súng cối 82 hỏi Trục: đây là sung liên thanh phải không anh. Trục nói phải, thế rồi cô gái nói với những người bạn: súng liên thanh đó. Hạnh phúc cho những người được sống như vậy. Nhưng có bao nhiêu kẻ có được may mắn như thế. Trong những làng quê hoang vui tan tác với pháo kích tự do, những trẻ sơ sinh đã biết co người không dám khóc khi nghe tiếng máy bay trên đầu, những đứa trẻ nghe thấy được tiếng súng nổ để nằm

xuống hay kiếm nơi trú ẩn, và bao nhiêu đứa trẻ Trục đã gặp, chúng vác ngọn cờ vàng với nếp gấp ngời trên bờ ruộng chần vẹt; cầm ngọn cờ nơi ruộng mà hì hục tát cá dưới ruộng nước, những đứa trẻ ngỡ ngàng với chiếc hộp quẹt, mấy đôi tay chúng chai cứng mà từ bao năm chúng không được cầm đến một vật gọi là cây bút. Đời sống dạy chúng không nên đến gần hàng kẽm gai, không nhặt những tờ truyền đơn, không lượm những vật lạ bằng kim khí trên đồng ruộng, chúng hiểu biết trong khổ đau; với những cái chết tức tưởi chung quanh đã thành bình thường không gây kinh hãi cho chúng, chúng biết nín thinh trong hăm núp...

Không khí trong nhà hàng mỗi lúc ồn ào hơn, bây giờ ở nơi tiền đồn chỉ còn bóng tối, những con mắt mở lớn trong những vọng gác, những giấc mơ trở về

mái nhà xưa trong tâm trí những người
ẩn dưới hầm trong giấc ngủ mệt nhọc.
Trực nghe thấy mình thở dài. Giọng Ly
trở lại nhỏ nhẹ:

– Anh Trực chắc đang buồn vì vẫn
còn sống phải không?

Trực lặng lẽ gật đầu.

– Tội nghiệp chưa, tưởng chết hóa ra
không chết được. Em thì em muốn được
sống thật lâu, số tử vi nói em sống tới
tám mươi lặn, thích quá. Chắc lúc đó thì
anh Trực chết thật rồi.

– Chết nhiều lần rồi.

Giọng Thăng trêu chọc:

– Muốn sống lâu thì khó chứ, muốn
chết chút nữa ra bến tàu, chờ chút đi vội
gì, bây giờ hãy uống đi đã.

Trực và Ly ngồi im không nói nữa. Màn vũ nón bắt đầu với những cô gái chân ngắn nhún nhảy khó chịu, người ta gọi đó là vũ dân tộc, tưởng cứ đội nón mặc áo vải nâu là dân tộc, tôi không tin, dân mình làm gì có thì giờ mà nhảy múa, dân mình chỉ có đủ thì giờ để làm mà ăn thôi. Một người to lớn phía trước đứng lên rất lâu trước mắt Trực và Ly, Trực khó chịu, không hiểu thằng cha đứng lên làm gì. Trực la lên:

– Ngồi xuống.

Thằng cha vẫn đứng im như không nghe thấy, Trực bực dọc cầm nút chai liệng vào lưng, người đàn ông quay lại, cúi người nhìn xuống:

– Cho đứng chút được không. Xin lỗi bạn.

Trực nghe thấy giọng quen nhìn vào mặt trong bóng lò mờ, Trực nhớ lại:

– Mày hả?

Người đàn ông cúi xuống gần hơn:

– Không thì ông nội mày sao.

Người đàn ông cười vang cả nhà hàng khiến cho những người chung quanh đều quay lại nhìn, giọng cười của rượu, của đùa giỡn khó chịu. Không chờ đợi, người đàn ông nháy qua ngối ngay vào lòng Trực, giọng cười nhỏ đi:

– Mày chưa chết hả, người chiến sĩ can trường của ta ời.

– Bây giờ mày ở đơn vị nào.

Người đàn ông cúi xuống sát vào tai Trực nói nhỏ:

– Nói nhỏ thôi, chết tao bây giờ, tao không có đơn vị nào hết, tao là dân chính mà, làm ăn, làm ăn...

– Mà đào hả?

– Mà định làm tiền tao đó sao?

Trực hiểu, Thành lúc trước ở trong đơn vị chàng, trước khi chàng bị đổi xuống tiền đồn, bây giờ Thành mập mập bánh bao, đôi má phính những thịt, tiếng cười nghe sảng khoái hơn.

– Thế mà làm gì?

– Tao làm ăn mà, lúc trước tao đi làm thông dịch viên, sau tao kiếm được vốn ra ngoài hùn với người đi thầu, mà hiểu chưa, tội gì phải bó tay chịu chết, mà nghĩ coi, còn mà, trông mà sao thảm thế, mà đi....

Thành ngừng lại, Trục biết ý quay ra giới thiệu thành với anh em Thắng, Thành lễ độ, với người về phía trước kéo ghế xuống ngồi với Trục, bao nhiêu câu chuyện được nói đến, Thành đưa hai chai rượu xuống mời Trục, những ly rượu đầy Trục uống liên tiếp. Trục thấy bụng mình khó chịu, Phải rồi, mọi người đều kiếm được đường để thoát ra, chỉ có mình chàng là không. Giọng Thành:

– Tao ra trốn chui trốn nhủi một thời gian, sau tao kiếm được đường dây làm giấy tờ giả, rồi tao đi học Anh văn cấp tốc thi vào làm thông dịch viên, mà phải biết lúc đó hiếm lắm, dễ làm ăn. Phải có tiền, muốn sống trong thời buổi này phải có tiền, có tiền mình làm được hết. Mà đào đi, ra tao kiếm cách giúp cho...

– Không, tao không muốn quy lụy, tao không chịu hèn được...

– Mà mày tưởng sống được như một thằng hèn dễ lắm sao?

Trực mỉm cười:

– Tất nhiên sống làm một thằng hèn thì khó, tao muốn sống trong bình thường. Nhưng mày cũng đừng ngạc nhiên nếu tao làm loạn mà trong đó mày bị bắn chết thì mày đừng kêu ca.

– Mày bắn thì tao cười. Không sao, bồ tèo với nhau mà. Nhưng khó lắm... Mày biết tao đang ngồi với những tên nào không, một thằng sắp đi làm tỉnh trưởng, một thằng... nhưng thôi mày cũng chẳng biết đâu tao đang lo với bọn nó làm nhà thờ...

Trực lặng thinh nghe Thành nói, Trực biết Thành lúc bắt đầu vào lính, nó là một thằng láu cá, nó luôn lọt rất giỏi, ngay sau khi ở quân trường ra nó về làm ở một bộ chỉ huy, sau Trực biết Thành vốn là tu xuất, thực ra thì nó học trường dòng nhưng vì ăn cắp vật nên bị đuổi, dù vậy nó vẫn khéo léo đi theo những vị linh mục để nhờ vả, bây giờ nó lại đang lo làm nhà thờ nữa. Trực tắc lưỡi, trong những lúc gần đây chàng thấy thêm nhiều người rửa tội, nhiều người lo đi Vĩnh Long dự lễ, những vị tuyên úy trở thành quan trọng trong đơn vị, những ngày lễ thường được tổ chức trọng đại, nhưng từ hồi về dưới tiền đồn thì chàng không còn thấy cảnh đó, nơi đó không còn những vị tuyên úy nữa, ông già dễ thương lại không phải là một người cơ hội, luôn lọt, ông sống với sự thách đố của một quân nhân.

Nhìn quanh nhìn quất, Trục mũi lòng, những mũi lòng làm nản người, những mũi lòng khiến cho ý chí vùng vẫy bị đẩy tới một thái độ tiêu cực, Trục hiểu mình và thương mình hơn, phải làm cái gì nhưng làm thế nào, làm với ai? Câu hỏi làm chàng ngầy ngật và tiêu mòn. Chung quanh mình mọi người ra sao? Trục thấy mình nóng trên mặt. Thành nói:

– Mà mày nên nghe tao, bao nhiêu đứa nó sống tồi tệ, đâu phải riêng mình tao hay mày, bọn mình như hạt bụi.

– Thôi đừng nói nữa.

– Mày thật khùng.

Trục cầm chai rượu của Thành đập xuống bàn, tiếng vỡ của thủy tinh vang lên chát chúa. Ly đứng lên, Thắng nhìn Trục, Thành ngạc nhiên những người chung quanh nhốn nháo Ly nói:

– Anh Trục, say đó sao...

– Thôi đi về Trục.

Thắng đứng lên kéo tay. Trục ngồi im nơi lòng ghế không động đậy, mọi người nhốn nháo lên một lúc rồi im lặng trở lại, một vài người bồi lảng vảng coi chừng.

Thành ngồi lặng thinh. Thắng nói:

– Tại anh đưa thêm chai rượu đó, hẳn uống nhiều rồi mà.

– Cậu tưởng ta say hả? Không đâu. Ta tỉnh mà.

Giọng Trục lạnh ngắt. Chợt Trục túm lấy Thành,

– Sư mày, mày xéo cho rồi.

Trục đứng lên xô Thành về phía

trước. Thành bám vào những lưng ghế giữ cho khỏi ngã lùi ra xa, Giọng lớn:

– Mày điên rồi hả Trục, sao mày gây với tao?

– Im ngay, mày không được nói, những thằng như mày đáng ra phải chết, chính bọn mày...

Ly nín lấy tay Trục giọng nhỏ:

– Anh Trục, anh Trục...

Trục ngồi xuống ghế trở lại, Thắng lo âu nhìn bạn:

– Thôi mình về đi.

Trục vẫn ngồi im, mặt lầm lì, Thành đã trở lại bàn với những người cũ, những cái nhìn đưa sang. Trục thấy mình nóng nực khó chịu, rượu đổ tràn trên bàn xuống nền gạch mùi nồng bao quanh,

trên sân khấu màn trình diễn vẫn tiếp tục như không có chuyện gì, không khí chung quanh chừng như im lặng hơn; một vài người ngồi gần bàn Trục đứng lên ra về. Sao mình lại cáu với nó. Thực ra có lẽ cũng không phải nó, thực sự mình đang tức giận, nào phải riêng cho một người nào, những ai hiểu cho những bút rút như ngọn lửa đỏ đang thiêu đốt trong người chỉ chờ cơ hội là bùng lên. Người bồi đã đến đưa tờ giấy tính tiền cho Thắng, chiếc đèn pin nhỏ soi vào cho Thắng nhìn, Ly im lặng không dám nói nữa. Trống bỗng đổ dồn với tiếng kèn lớn đèn tắt hết rồi bật sáng với cô gái ăn mặc hở hang trên sân khấu giấu mình trong lớp voan trắng trong phơi bày thân thể khêu gợi, tiếng kèn cuồng loạn, cô gái bắt đầu uốn éo. Trục đứng lên, hai trái lựu đạn nặng trong túi quần, Trục bỏ lên bàn, miệng la lớn:

– Thôi đi, thôi đi...

Tiếng la của Trục vang dội kinh hoàng, nhưng tiếng kèn vẫn không ngừng, cô gái đang uốn éo... Trục cầm mỗi tay một trái lựu đạn chạy lên phía sân khấu:

– Không thôi hả, tao cho bọn mày chết luôn...

20

Chúng tôi là những người không có tội. Anh có tội. Tôi vô tội. Giọng Trục sắt lại:

– Tôi có tội? Đúng, nhưng anh, sao anh dám chắc anh vô tội, anh lấy tiền ở đâu để tới đây.

Trục nhìn đôi trai gái với vẻ ngạc nhiên, giọng Trục mạnh nhưng chừng như không làm người đàn ông sợ hãi. Trục nói:

– Anh hãy nói đi, như thế nào mà anh cho là anh vô tội.

– Tôi vô tội, tôi biết vậy, tôi không giải thích, anh không có quyền xét xử tôi. Vậy đó, nếu không tin tôi anh hãy cho nổ hai trái lựu đạn đi, tên điên khùng.

Trực cười sặc sụa. Giọng cười ma quái vang lên. Người đàn ông nắm tay người đàn bà vẫn đứng im.

– Nghe được.

Giọng Trực khô, người đàn ông vẫn đứng im chùng như e ngại sự bất cẩn có thể khiến cho trái lựu đạn nổ.

– Bắt lấy nó, tên khùng.

Một tiếng người la lên từ một phía nào không rõ. Thảng lo âu, sợ một phản ứng nào đó khiến cho Trực có phản ứng

ngược lại. Người đàn ông đứng im. Trục ngó ngang chung quanh như tìm kiếm, đôi mày nhăn lại. Tên khùng. Trục nghe tiếng nói vang dội trong trí não. Mình khùng thật sao. Trục vung tay lên:

– Ta khùng, thằng nào đó ra mặt coi, ta khùng hay bọn bay điên khùng trong thời đại này. Thằng nào giỏi ra mặt coi.

Không khí im lặng lại chợt rơi xuống, không có ai nhúc nhích. Trục từ cửa đi lên đứng nơi giữa nhà hàng, giọng ôn tồn.

– Cảm ơn mọi người, tôi cũng xin lỗi mọi người, có lẽ tôi khùng thật, nhưng không phải vì vậy mà chúng ta không nên chết, nên chết, ta nghĩ thế. Nhưng thôi để ta chết một mình nghe không.

Sự thay đổi bất ngờ của Trục chùng như làm mọi người thở ra Thảng nói với Ly:

- Hẳn hết cơn say rồi.
- Im lặng, im lặng, nghe đây...

Tiếng Trục quát lên hung hãn hơn bao giờ hết, những tiếng động xôn xao bỗng lắng xuống trở lại. Thảng, Ly theo dõi từng cử chỉ của Trục:

– Nghe đây, bọn bay là tham nhũng, dơ bẩn; bất lương, bọn béo tốt phải chết. Bọn bất lương béo tốt phải chết. Nhắc lại, nhắc lại câu: bọn béo tốt bất lương phải chết Nhắc lại đi rồi ta tha cho sống. Bọn béo tốt bất lương phải chết.

Trục ngừng lại, giơ tay, đám đông cùng nói:

- Bọn béo tốt bắt lương phải chết...
- Đả đảo bọn thị dân mất gốc bắt nhân, đả đảo.
- Đả đảo...
- Chúng tôi là kẻ tội.
- Chúng tôi...

Tiếng nói lại không đều, nhỏ và yếu ớt. Cánh cửa nhà hàng bỗng mở toang, hai quân cảnh với súng trên tay xuất hiện. Mọi người im lặng. Trục đứng im. Hai quân cảnh bước vào. Trục đi xuống:

- Bắn ta đi, nếu muốn chết hết.

Trục giờ hai trái lựu đạn ra phía trước. Hai quân cảnh ngừng lại.

Thằng bỏ Ly chạy ra đến bên Trục:

– Cậu đưa lựu đạn đây, cậu biết ai đây không? Trục...

Trục nhìn Thắng, hai hàng nước mắt chảy xuống gò má. Một số người vội vàng rời khỏi nhà hàng, hai quân cảnh vẫn ở tư thế sẵn sàng. Thắng quay lại nói với người quân cảnh:

– Ông để yên tôi nói, hắn là bạn tôi; ông nên nghe tôi... Hai trái lựu đạn đã rút chốt...

Trong giây phút Trục lặng đi, tất cả những thực khách đã ra khỏi chỉ còn Ly đứng một mình, Thắng đứng giữa Trục và hai quân cảnh.

Trục thấy mình đứng giữa một khoảng trống vắng, những bàn ghế không thú vị màu sắc lòe loẹt khó chịu dưới ánh đèn sáng, Trục thấy mình rã

rời, nhìn bạn, nhìn Ly đứng một mình mặt đầy lo âu, Trục hiểu những gì họ đã trải qua trong những giây phút vừa qua. Mình không thể là kẻ giết người. Trục hiểu vậy, nhưng thực ra Trục muốn nổ người trước thực tế. Bọn thị dân quả không đáng được tha thứ, phải có hình phạt cho bọn béo tốt, nhưng tất nhiên không phải là giết đi một số người mà thành ngay được một xã hội tốt đẹp, tôi hiểu vậy, nhưng làm sao tôi không phát điên lên khi nghĩ tới những đồng đội tôi, những người dân quê tôi đã chung sống, làm sao tôi không khùng khi tôi thấy bọn chúng sống nhớn nhợ như những con bọ chó, nào tôi tiếc gì thân tôi, tôi có gì đâu để tiếc, tôi không còn gì để mất, phải, tôi là tên cổ cùng rồi, nhưng tôi không thể là tên giết người, dù giết người có lý do đi nữa, mà đâu phải chỉ có bọn có mặt trong nhà hàng là phải chết, nhiều nữa,

vô số, bọn ăn trên ngồi chốc kia cũng phải chết, bọn nó đã làm hỏng.. Nhưng sao chỉ có tiếng kêu của tôi, những người khác sao không cùng kêu lên với tôi, sao không cùng... Tôi... muốn trở lại tiền đồn... Giọng Ly nói yếu ớt.

– Anh Trục, anh Trục... anh đưa lựu đạn cho người ta đi.., Anh Trục...

Thắng nhỏ nhẹ:

– Thôi cậu đưa lựu đạn đây...

– Không được,

– Cậu sợ gì?

– Tôi không sợ muốn thấy hai ông này.

Thắng quay ra nói với người quân cảnh:

– Ông có thể giúp tôi giải quyết cũng đã không có gì đáng tiếc...

– Không được, chúng tôi phải bắt hãn.

Giọng người quân cảnh lạnh lùng, Trục lùi lại phía sau:

– Bắt hã, thế thì cùng chết.

– Anh Trục.

Tiếng Ly thất thanh kinh hoàng.

Trục đứng im. Người quân cảnh nói:

– Vậy anh muốn gì?

– Không muốn gì cả, các anh hãy ra khỏi.

– Chúng tôi được lệnh bắt anh, hãy nghe lệnh, điên hã.

– Diên, diên đây, nhưng tao không cho bắt được không, bắn đi cho tao chết luôn cùng bọn bay.

Không khí trở lại căng thẳng, hai quân cảnh vẫn thủ thế, đứng sát tường, tay súng sẵn sàng. Thắng đi lại gần Trục:

– Không được, cậu phải nghe mình, vậy bây giờ cậu muốn gì, không thể này được. Cậu đưa lựu đạn cho ta.

– Cậu nói với họ, ta đưa cho họ một trái thôi, phải trả ta xuống lại tiền đồn, không làm khó ta. Được không?

Thắng đi lại bên người quân cảnh:

– Hấn xin một điều...

– Làm sao?

– Hấn xin đừng bắt hấn.

– Không được.

– Hẳn xin đừng bắt hẳn; nhưng hẳn xin trở lại tiền đồn nơi hẳn đang phục vụ, hẳn sẽ không làm phiền gì cả. Ông hãy thông cảm...

– Để tôi trình lại.

Một người ra, lúc sau trở vào cùng một sĩ quan. Người sĩ quan nhìn Trục rồi kêu lên:

– Trục phải không mày. Mày điên hả.

– Hà hà, thằng chết nhất, mày tới đây làm gì?

– Bắt nhốt mày.

– Số mày mạt rồi... Thôi cũng chẳng sao, tao tưởng mày cũng đã chết nơi một xó xỉnh nào rồi, phải tao Trục đây, mày

còn nhớ tao là giỏi đó, bây giờ mày về đây coi an ninh cho bọn dĩ điểm hả...

– Im ngay, mày điên hay mày say.

Trực lặng đi, người bạn cùng khóa ngày nào, Thăng ngạc nhiên:

– Anh cũng quen Trực?

– Bạn đồng khóa.

– Anh tính sao?

– Để tôi bảo nó, không điên đâu... Tôi hiểu, nó có máu làm loạn trong người.

– Hẳn xin trở lại tiền đồn.

– Bây giờ mày muốn sao đây Trực đưa lựu đạn đây tao, bọn mình có thể đi nhậu với nhau, thôi cho qua,

– Không, này hãy trả tao xuống dưới tiền đồn. Đây lựu đạn đây, tao tặng mày.

Trực tiến tới gần đưa một trái cho người bạn cũ, người bạn cầm chắc trong tay, tay kia đưa ra chờ đợi:

– Đưa đây?

Trực lắc đầu:

– Không được, trái này dành cho tao, tao giữ nó cho đến khi về đến nơi, mày nghe không.

– Không được, mày cầm không may rớt xuống đâu phải chết mình mày, mày nghe tao mà Trực. Tao sẽ làm theo ý mày, mày tin tao không.

– Tin...

– Vậy đưa đây...

– Nhưng không được, tao không nói nữa, đi...

Người sĩ quan ngăn lại:

– Không, mày hãy tin tao...

– Tao không tin trước khi tao tới được nơi tao muốn tới. Bây giờ tao ra lệnh. Nhưng trước hết để tao nói với Thắng một chút. Cảm ơn và xin lỗi cậu, mong cậu đi rồi trở về thấy mình còn sống. Trục ngừng lại nhìn Ly đứng bên – xin lỗi Ly nghe, không biết còn gặp Ly nữa không.

Trục quay đi, nói với người sĩ quan:

– Đây là lệnh. tao không nói nữa: tao ngậm trái lựu đạn này trong miệng tao, hãy đưa tao tới nơi.

Không chờ đợi Trục ngậm trái lựu đạn lên miệng và đi ra cửa. Mọi người nhìn nhau. Ngoài cửa nhà hàng đám đông ồn ào vẫn còn bu quanh bàn tán,

thấy Trục đi ra mọi người bỏ chạy. Ra tới lề đường Trục dừng lại bên chiếc xe quân cảnh. Thắng ái ngại đưa tay giữ lấy vai Trục không nói, Ly đứng bên nhìn Trục, Trục thấy những giọt nước mắt trên má Ly, Trục quay đi và bước lên xe... Đây không phải là nơi của tôi, nơi của tôi: tiền đồn quanh hiu...

– HẾT –

